

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี และแนวโน้มปี

2568
2569

Agricultural Economic Outlook

กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

คำนำ

กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้จัดทำเอกสารภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2568 และแนวโน้มปี 2569 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลการวิเคราะห์ปัจจัยและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรและทิศทางการเติบโตของภาคเกษตรในปี 2568 และการคาดการณ์แนวโน้มในปี 2569 ตลอดจนเผยแพร่บทความที่เป็นผลการศึกษาและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนใช้ประโยชน์

การจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตรได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการสนับสนุนข้อมูลด้านเศรษฐกิจการเกษตรจากศูนย์สารสนเทศการเกษตร ข้อมูลดัชนีเศรษฐกิจการเกษตรจากศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ สถานการณ์รายสินค้าจากสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรและบทความจากส่วนต่าง ๆ ในกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ และกองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ รวมทั้งได้มีการประมวลสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในภาพรวมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร โดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน กรมประมง และหน่วยงานวิจัยต่าง ๆ จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

หากท่านมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กรุณาแจ้งกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร โทรศัพท์ 0 2940 6488 หรืออีเมล bappecon@gmail.com เพื่อจะได้ปรับปรุงรายงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ธันวาคม 2568

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	3
ส่วนที่ 1 ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2568 และแนวโน้มปี 2569	7
ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจภายนอก	8
เศรษฐกิจไทยในภาพรวม	16
ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจการเกษตร	18
ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2568	37
แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2569	46
ส่วนที่ 2 การขับเคลื่อน Soft Power ภาคการเกษตรไทย	63
ส่วนที่ 3 ต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าปาล์มน้ำมัน ต่อยอดขายของเกษตรกร	69
ส่วนที่ 4 แนวทางการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญ ในกลุ่มน้ำสะแกกรัง	77
ส่วนที่ 5 ทำความรู้จัก EUDR ก่อนมีผลบังคับใช้	81

บทสรุปผู้บริหาร

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2568

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2568 ขยายตัวร้อยละ 3.3 เมื่อเทียบกับปี 2567 โดยสาขาพืช สาขาสัตว์ สาขบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้ ขยายตัว ขณะที่สาขาประมงยังหดตัว

ปัจจัยบวก

- ปริมาณฝนที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่ช่วงปลายปี 2567 ต่อเนื่องมาถึงช่วงต้นปี 2568 ส่งผลให้มีปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำตามธรรมชาติมากกว่าปีที่ผ่านมา เพียงพอสำหรับการเพาะปลูกพืชในช่วงฤดูแล้ง ประกอบกับสภาพอากาศโดยทั่วไปเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของพืช ไม่ประสบภาวะภัยแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ทำให้เกษตรกรมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่ที่เคยปล่อยว่าง และสามารถทำการเพาะปลูกได้มากกว่าปีที่ผ่านมา
- การบริหารจัดการแปลงและฟาร์มที่ดีขึ้น มีการบำรุงดูแลและเฝ้าระวังโรคอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถควบคุมโรคระบาดในพืชและสัตว์ได้ดี

- การดำเนินนโยบายของภาครัฐในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตร และการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง อาทิ การเตรียมพร้อมรับมือต่อความแปรปรวนของสภาพอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทั้งการวางแผนบริหารจัดการน้ำ จัดเตรียมเครื่องจักรกลและเจ้าหน้าที่ประจำพื้นที่เสี่ยง เพื่อให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้กับเกษตรกร การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตและยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน
- เศรษฐกิจไทยยังคงขยายตัวได้ โดยเฉพาะด้านการบริโภคที่ขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ ทำให้มีความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารเพิ่มขึ้น

ปัจจัยลบ

- พายุและภัยธรรมชาติเกิดขึ้นหลายช่วง ซึ่งไทยได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของพายุตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - พฤศจิกายน 2568 โดยพายุหลายลูกส่งผลกระทบทำให้ฝนตกหนักและฝนตกสะสมเกิดน้ำหลากและน้ำล้นตลิ่ง โดยเฉพาะพายุ“วิภา” และ “คาจิกิ” ที่ส่งผลกระทบในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และภาคกลาง ส่งผลให้ผลผลิตสินค้าเกษตรบางส่วนได้รับความเสียหาย
- มาตรการกีดกันทางการค้าที่เข้มงวดมากขึ้น และนโยบายภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกา ทำให้เศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าหลายประเทศชะลอตัว ส่งผลกระทบต่อการค้าและความต้องการสินค้าเกษตรของไทย
- ความขัดแย้งระหว่างประเทศในหลายภูมิภาคทั่วโลก ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานโลก และการค้าระหว่างประเทศ ทำให้เศรษฐกิจโลกฟื้นตัวช้า
- ค่าเงินบาทที่มีทิศทางแข็งค่า ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทย ส่งผลต่อเนื่องมายังปริมาณการผลิตและราคาสินค้าเกษตรภายในประเทศ

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2569

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรในปี 2569 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.0 – 3.0 โดยมีปัจจัยสนับสนุนดังนี้

- **ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมถึงน้ำต้นทุนที่เพิ่มขึ้นมาก** จากฝนที่ตกอย่างต่อเนื่องในช่วงปลายปี 2568 เป็นผลดีต่อการเพาะปลูกและการเจริญเติบโตของพืชในช่วงฤดูแล้ง รวมถึงการเพาะปลูกในรอบถัดไป

- **การดำเนินนโยบายของภาครัฐ** ในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง อาทิ การพัฒนาศักยภาพการผลิตและบริหารจัดการสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร การยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและมีมูลค่าสูง การพัฒนาระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตร การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ การควบคุมและเฝ้าระวังโรคระบาดในพืชและสัตว์ ตลอดจนการเตรียมพร้อมรับมือต่อความแปรปรวนของสภาพอากาศและสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ

- **เศรษฐกิจไทยปี 2568 ที่มีแนวโน้มขยายตัว** โดยการบริโภคภายในประเทศ การลงทุนภาคเอกชน การใช้จ่ายภาครัฐ รวมถึงการท่องเที่ยว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

- **ความต้องการสินค้าเกษตรในตลาดโลกที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น** โดยหลายประเทศเริ่มให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางอาหาร เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้ต้องเผชิญปัญหาจากภัยพิบัติต่าง ๆ รวมถึงปัญหาด้านห่วงโซ่อุปทานจากความขัดแย้งระหว่างประเทศและสงครามการค้า

อย่างไรก็ตาม ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2569 ยังมีปัจจัยเสี่ยงและสถานการณ์สำคัญที่ต้องติดตาม ดังนี้

- **การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** ทำให้สภาพอากาศแปรปรวนมากขึ้น เกิดวาตภัย ภัยแล้ง และอุทกภัยที่สร้างความเสียหายต่อพื้นที่และผลผลิตทางการเกษตร

- **เศรษฐกิจโลกมีทิศทางชะลอตัว** โดยเฉพาะประเทศคู่ค้าสำคัญทั้งจีน ญี่ปุ่น ประเทศในกลุ่มยูโรโซน และอาเซียน ส่งผลต่อการค้าและความต้องการสินค้าเกษตรของไทย

- **มาตรการกีดกันทางการค้าและกฎระเบียบที่เข้มงวดมากขึ้น** ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันและการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย อาทิ มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสุขอนามัยของสหภาพยุโรป และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานสินค้าที่เข้มงวดมากขึ้นของจีน

■ **นโยบายภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกา** ที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าหลายประเทศ รวมถึงการวางแผนการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรของไทย

■ **ความขัดแย้งระหว่างประเทศในหลายภูมิภาคของโลก** อาทิ ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน ความขัดแย้งในภูมิภาคตะวันออกกลาง และสงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานโลกและการค้าระหว่างประเทศ ทำให้เศรษฐกิจโลกฟื้นตัวช้าเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทย

อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร

หน่วย: ร้อยละ

สาขา	ปี 2568	ปี 2569
ภาคเกษตร	3.3	2.0 – 3.0
พืช	4.6	2.5 – 3.5
ปศุสัตว์	0.5	1.0 – 2.0
ประมง	-1.0	0.3 – 1.3
บริการทางการเกษตร	2.6	0.7 – 1.7
ป่าไม้	1.3	0.2 – 1.2

ที่มา: กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
(ประมาณการ ณ เดือนพฤศจิกายน 2568)

ส่วนที่ 1

ภาวะเศรษฐกิจ การเกษตรปี 2568 และแนวโน้มปี 2569

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2568 และแนวโน้มปี 2569

1. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจภายนอก

1.1 เศรษฐกิจโลก

ในเดือนตุลาคม 2568 กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจโลกปี 2568 จะขยายตัวร้อยละ 3.2 ชะลอตัวลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี 2567 ที่ขยายตัวร้อยละ 3.3 โดยปรับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.0 ในการประมาณการครั้งก่อน (ณ เดือนกรกฎาคม 2568) เนื่องจากการเจรจาการค้าของสหรัฐอเมริกากับประเทศต่าง ๆ มีทิศทางดีขึ้น ส่งผลให้ความตึงเครียดทางการค้าลดลง (Trade Tensions) รวมถึงภาคเอกชนสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วและมีการเร่งส่งสินค้าไปยังสหรัฐอเมริกา ก่อนมาตรการทางภาษีจะมีผลบังคับใช้ ส่งผลให้ภาพรวมเศรษฐกิจโลกในปี 2568 ยังคงขยายตัวอย่างไรก็ตาม การขยายตัวยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในช่วงที่มีการแพร่ระบาดโควิด-19 ที่ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.7 และยังคงต้องติดตามสถานการณ์ที่อาจมีผลต่อเศรษฐกิจโลกดังนี้ 1) ความไม่แน่นอนทางนโยบายการค้าและอัตราภาษีที่มีผลบังคับใช้ยังอยู่ในระดับสูงซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตในอนาคต 2) ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์โลกที่จะส่งผลกระทบต่องห่วงโซ่อุปทานของโลก ทำให้ราคาสินค้าโภคภัณฑ์สูงขึ้น และ 3) เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่เติบโตอย่างรวดเร็ว ทำให้การลงทุนทางด้าน AI เป็นแรงกระตุ้นสำคัญในการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตและการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยคาดว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไปของโลกในปี 2568 จะอยู่ที่ร้อยละ 4.2 ลดลงจากร้อยละ 5.8 ในปี 2567 และในปี 2569 จะอยู่ที่ร้อยละ 3.7

เมื่อพิจารณาถึงเศรษฐกิจของประเทศที่สำคัญ พบว่า **สหรัฐอเมริกา ขยายตัวร้อยละ 2.0 ชะลอลงจากร้อยละ 2.8 ในปี 2567** เนื่องจากความไม่แน่นอนของนโยบายเศรษฐกิจ โดยเฉพาะมาตรการกีดกันทางการค้าที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการนำเข้าสินค้า ทำให้กระทบต่อการอุปโภคบริโภคและห่วงโซ่อุปทานภายในประเทศ รวมถึงภาวะการชะลอตัวของการจ้างงาน อย่างไรก็ตาม การนำเข้าและการลงทุนทางธุรกิจที่เพิ่มสูงขึ้นจากการเร่งนำเข้าสินค้าก่อนมาตรการทางภาษีจะมีผลบังคับใช้ รวมถึงการกระตุ้นทางการคลังผ่านร่างกฎหมาย One Big Beautiful Bill Acts (OBBBA) และการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย สำหรับ **เศรษฐกิจกลุ่มยูโรโซน (เยอรมนี ฝรั่งเศส อิตาลี และสเปน) ขยายตัวร้อยละ 1.2 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.9 ในปี 2567** เนื่องจากแรงหนุนของการฟื้นตัวของภาคเอกชนจากค่าจ้างแรงงานที่ปรับสูงขึ้นและการกระตุ้นทางการคลัง โดยเฉพาะประเทศเยอรมนี ในด้าน **เศรษฐกิจญี่ปุ่น ขยายตัวร้อยละ 1.1 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.1 ในปี 2567** เนื่องจากการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศ โดยเฉพาะการบริโภคภาคเอกชนที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นตามการปรับขึ้นค่าจ้างแรงงาน รวมถึงการลงทุนภาคเอกชนที่สูงขึ้น **เศรษฐกิจจีน ขยายตัวร้อยละ 4.8 ชะลอลงจากร้อยละ 5.0 ในปี 2567** เนื่องจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ตึงเครียดกว่าที่คาดไว้ในช่วงครึ่งแรกของปี 2568 รวมถึงอัตราภาษีระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีนที่ปรับลดลงอย่างมาก ทำให้แรงขับเคลื่อนด้านการส่งออกสินค้าดีขึ้น ประกอบกับเงินหยวนที่อ่อนค่า อย่างไรก็ตาม แม้การส่งออกสินค้าไปยังสหรัฐอเมริกาจะปรับตัวลดลง แต่ในภาพรวมยังสามารถส่งออกไปยังประเทศอื่น ๆ ได้มากขึ้น และ **เศรษฐกิจอาเซียน 5 (ประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย และเวียดนาม) ขยายตัวร้อยละ 4.8 ชะลอลงจากร้อยละ 5.0 ในปี 2567** เนื่องจากการส่งออกที่ลดลงจากมาตรการกีดกันทางการค้าของสหรัฐอเมริกา และการชะลอตัวของเศรษฐกิจและการค้าโลกที่ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจโดยรวมของอาเซียน 5 ยังคงเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ IMF คาดว่าเศรษฐกิจโลกในปี 2569 จะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 3.1 ชะลอลงจากร้อยละ 3.2 ในปี 2568 เนื่องจากต้องเผชิญกับความผันผวนและแนวโน้มที่ยังไม่ชัดเจนของมาตรการทางภาษี ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเติบโตของเศรษฐกิจ รวมถึงอัตราเงินเฟ้อที่ยังอยู่ในระดับสูงของหลายประเทศ ทำให้เศรษฐกิจโลกฟื้นตัวได้ไม่มากนัก นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยเสี่ยง ได้แก่ 1) กระแสการลงทุนในเทคโนโลยี AI ที่เพิ่มขึ้นเสี่ยงต่อการเกิดภาวะฟองสบู่ AI ที่จะซักร้อยภาวะเศรษฐกิจฟองสบู่ในปี 2543 2) เศรษฐกิจจีนที่อ่อนแอจากวิกฤตด้านอสังหาริมทรัพย์ที่อาจนำไปสู่ปัญหาหนี้สินและภาวะเงินฝืด รวมถึงการรักษาเสถียรภาพการส่งออกสินค้า 3) ความเปราะบางด้านการคลัง โดยเฉพาะประเทศที่มีหนี้สาธารณะและอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น และ 4) แรงกดดันต่อความน่าเชื่อถือของสถาบัน โดยเฉพาะธนาคารกลางและสถาบันอิสระต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงิน ดังนั้น IMF จึงคาดการณ์ว่า ในปี 2569 เศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา กลุ่มยูโรโซน ญี่ปุ่น จีน และอาเซียน 5 จะขยายตัวร้อยละ 2.1 1.1 0.6 4.2 และ 4.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกและประเทศต่าง ๆ

หน่วย: ร้อยละ

ประเทศ	ปี 2567	ปี 2568f	ปี 2569f
โลก	3.3	3.2	3.1
สหรัฐอเมริกา	2.8	2.0	2.1
ยูโรโซน	0.9	1.2	1.1
เยอรมนี	-0.5	0.2	0.9
ฝรั่งเศส	1.1	0.7	0.9
อิตาลี	0.7	0.5	0.8
สเปน	3.5	2.9	2.0
ญี่ปุ่น	0.1	1.1	0.6
จีน	5.0	4.8	4.2
อาเซียน 5	4.6	4.2	4.1
อินโดนีเซีย	5.0	4.9	4.9
มาเลเซีย	5.1	4.5	4.0
ฟิลิปปินส์	5.7	5.4	5.7
ไทย	2.5	2.0	1.6
สิงคโปร์	4.4	2.2	1.8

หมายเหตุ: f ตัวเลขประมาณการ

ที่มา: World Economic Outlook, October 2025, IMF

1.2 เศรษฐกิจการเกษตรโลก

สถานการณ์ด้านราคาสินค้าเกษตรและอาหารในตลาดโลก สะท้อนจากดัชนีราคาอาหาร ซึ่งจัดทำโดยองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) พบว่า ดัชนีราคาอาหารเฉลี่ยในปี 2568 (เดือนมกราคม – ตุลาคม 2568) อยู่ที่ระดับ 127.6 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2567 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 120.9 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.6 โดยกลุ่มสินค้าที่มีราคาเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ได้แก่ เนื้อสัตว์ ผลิตภัณฑ์นม และน้ำมันพืช ส่วนกลุ่มสินค้าที่มีราคาลดลง ได้แก่ ธัญพืช และน้ำตาล สำหรับรายละเอียดในแต่ละกลุ่มสินค้ามีดังนี้

■ **ราคาสินค้ากลุ่มเนื้อสัตว์เฉลี่ยเพิ่มขึ้น** โดย**ราคาเนื้อสุกร**เพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการนำเข้าทั่วโลกเพิ่มขึ้น หลังจากเยอรมนีได้รับการรับรองสถานะปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย และประเทศคู่ค้ายกเลิกมาตรการห้ามนำเข้า ทำให้ราคาเนื้อสุกรในสหภาพยุโรปปรับตัวสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ช่วงครึ่งหลังของปี 2568 จีนมีความต้องการนำเข้าลดลงหลังการประกาศใช้อัตราภาษีนำเข้าใหม่ ด้าน**ราคาเนื้อวัว**เพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการของตลาดโลกอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะจากจีนและสหรัฐอเมริกา ทำให้ราคาเนื้อวัวของออสเตรเลียและบราซิลปรับตัวสูงขึ้น ขณะที่ปริมาณผลผลิตสำหรับส่งออกมีจำกัด สำหรับ**ราคาเนื้อแกะ**เพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการนำเข้าทั่วโลกเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในสหราชอาณาจักร ไอร์แลนด์เหนือ สหรัฐอเมริกา ตะวันออกกลาง และจีน ส่งผลให้ราคาในโอเชียเนียเพิ่มขึ้น ขณะที่ผลผลิตสำหรับส่งออกของโอเชียเนียมีจำกัด ส่วน**ราคาเนื้อสัตว์ปีก**ลดลง เนื่องจากราคาส่งออกของบราซิลลดลง แม้จะมีการประกาศว่าไม่มีการระบาดของไข้หวัดนกชนิดรุนแรงในฟาร์มเชิงพาณิชย์ตั้งแต่กลางเดือนมิถุนายน 2568 แต่จีนซึ่งเป็นคู่ค้าหลักยังคงบังคับใช้มาตรการจำกัดการนำเข้า ทำให้ผู้ส่งออกต้องปรับช่องทางจำหน่ายไปยังตลาดที่มีระดับราคาต่ำกว่า

■ **ราคาสินค้ากลุ่มผลิตภัณฑ์นมเฉลี่ยเพิ่มขึ้น** โดย**ราคานม**เพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการทั่วโลกเพิ่มขึ้นจากเอเชียและตะวันออกกลาง ขณะที่การผลิตนมในโอเชียเนียและสหภาพยุโรปลดลงตามฤดูกาล และบางพื้นที่ในยุโรปตะวันตกยังคงได้รับผลกระทบจากการระบาดของเชื้อไวรัสบลูทังก์ (Bluetongue virus) ที่เกิดขึ้นในช่วงปลายปี 2567 อีกทั้งปริมาณสินค้าคงคลังในออสเตรเลียและสหรัฐอเมริกามีปริมาณลดลง **ราคานมแข็ง**เพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการในการส่งออกเพิ่มขึ้นจากธุรกิจการค้าและบริการด้านอาหาร โดยเฉพาะในเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ขณะที่ปริมาณผลผลิตในโอเชียเนียมีจำกัดในช่วงต้นฤดูกาล **ราคานมผงขาดมันเนย**เพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณการส่งออกที่มีจำกัดในนิวซีแลนด์ และความต้องการจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีอย่างต่อเนื่อง ส่วน**ราคานมผง**ลดลง เนื่องจากผู้นำเข้ารายใหญ่มีความต้องการนำเข้าลดลง

■ **ราคาสินค้ากลุ่มน้ำมันพืชเฉลี่ยเพิ่มขึ้น** โดย**ราคาน้ำมันปาล์ม**เพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการนำเข้าผลผลิตทั่วโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และคาดว่าปริมาณส่งออกจะตึงตัว หลังจากประเทศอินโดนีเซียซึ่งเป็นผู้ผลิตหลักมีแผนจะเพิ่มสัดส่วนการผสมในไบโอดีเซลจากร้อยละ 40 เป็นร้อยละ 50 ในปี 2569 สำหรับ**ราคาน้ำมันเมล็ดดอกทานตะวัน**และ**ราคาน้ำมันเรพซีด**เพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณผลผลิตในภูมิภาคทะเลดำและยุโรปลดลง ไม่เพียงพอกับความต้องการนำเข้าของโลก ด้าน**ราคาน้ำมันถั่วเหลือง**เพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบเชื้อเพลิงชีวภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในบราซิลและสหรัฐอเมริกา

■ **ราคาสินค้ากลุ่มธัญพืชเฉลี่ยลดลง** โดย**ราคาข้าวสาลี**ลดลง เนื่องจากความต้องการในตลาดโลกที่ลดลง โดยเฉพาะจากผู้ค้าหลักในเอเชียและแอฟริกาเหนือ ขณะที่ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นในรัสเซีย และประเทศผู้ผลิตหลักในยุโรปและอเมริกาเหนือ **ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์**ลดลง เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นตามฤดูกาลในอาร์เจนตินา บราซิลและสหรัฐอเมริกา แม้ว่าจะยังมีความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบของคลื่นความร้อนที่มีต่อผลผลิตในสหภาพยุโรป และนโยบายทางการค้าเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีส่งออกที่ยังเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด ส่วน**ราคาข้าว**ลดลง เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่มีอยู่ในระดับสูง ขณะที่ความต้องการนำเข้าของประเทศต่าง ๆ ลดลง และตลาดส่งออกมีการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น สำหรับ**ราคาข้าวฟ่าง**ลดลง ในขณะที่**ราคาข้าวบาร์เลย์**เพิ่มขึ้นเล็กน้อย

■ **ราคาน้ำตาลเฉลี่ยลดลง** เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย ส่งผลให้ผลผลิตในพื้นที่เพาะปลูกสำคัญทางตอนใต้ของบราซิลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อีกทั้งอินเดียและไทยมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกอ้อย ส่งผลให้น้ำตาลทั่วโลกมีเพียงพอ ในขณะที่ความต้องการน้ำตาลทั่วโลกมีแนวโน้มลดลงจากความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลกที่อาจส่งผลกระทบต่อความต้องการใช้น้ำตาลในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและเครื่องดื่ม นอกจากนี้ ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ปรับตัวลดลง ทำให้มีการนำอ้อยมาผลิตน้ำตาลเพิ่มขึ้นส่งผลให้ราคาน้ำตาลลดลง

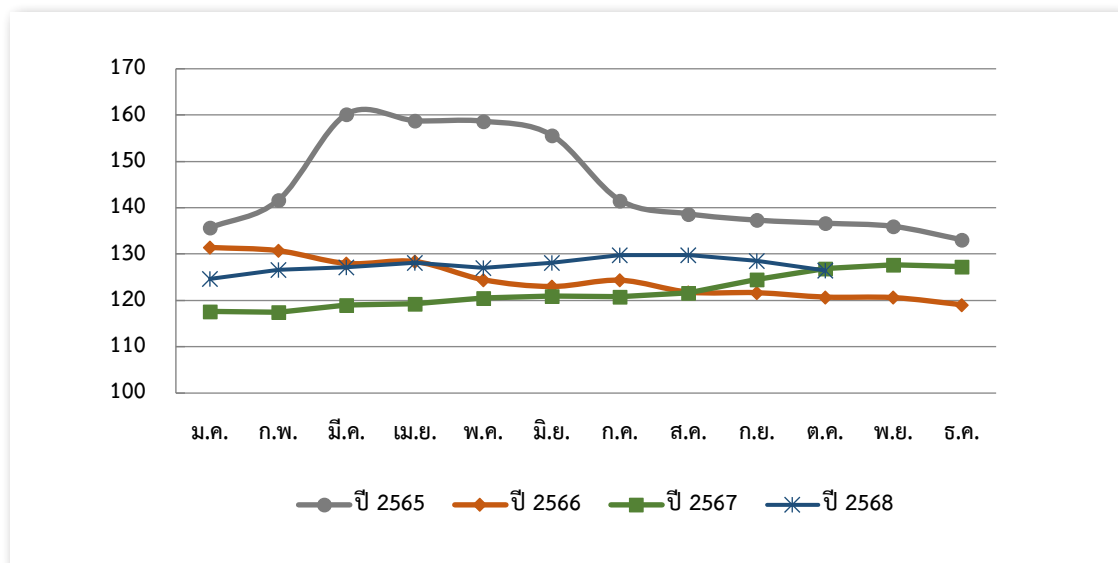

ตารางที่ 2 ดัชนีราคาอาหารโลก จำแนกตามกลุ่มสินค้า

กลุ่มสินค้า	เฉลี่ย ม.ค. - ต.ค.		อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ปี 2567	ปี 2568	
ดัชนีราคาอาหารโลก	120.9	127.6	5.6
เนื้อสัตว์	116.9	122.8	5.1
ผลิตภัณฑ์นม	127.6	149.7	17.3
ธัญพืช	113.9	108.2	-5.0
น้ำมันพืช	133.1	161.0	21.0
น้ำตาล	126.3	107.2	-15.1

ที่มา: จากการคำนวณ โดยใช้ข้อมูลจาก FAO

ดัชนีราคาอาหารโลก ปี 2565 – 2568 (ปีฐาน 2557 – 2559)

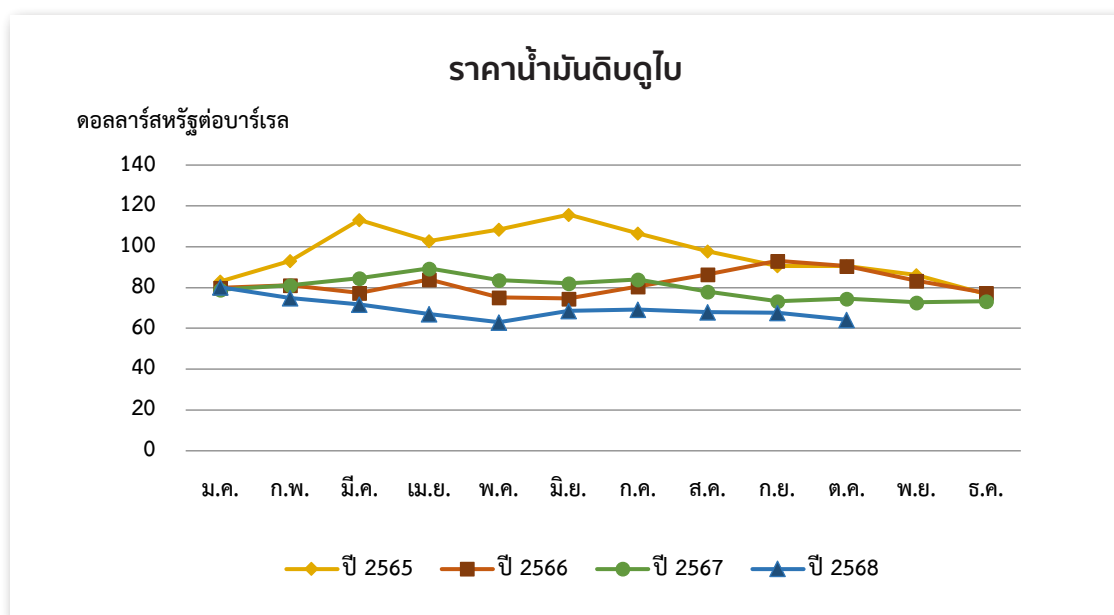

ที่มา: FAO

1.3 ราคาน้ำมันในตลาดโลก

ราคาน้ำมันดิบดูไบในเดือนมกราคม - ตุลาคม 2568 เฉลี่ยอยู่ที่ 69.44 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2567 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ 80.98 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล หรือลดลงร้อยละ 14.25 โดยมีสาเหตุจากกลุ่ม OPEC+ เพิ่มกำลังการผลิตอย่างต่อเนื่อง หลังจากมีมติยกเลิกมาตรการลดการผลิต (Unwind Production Cut) ตั้งแต่เดือนเมษายน 2568 ส่งผลให้ตลาดโลกมีอุปทานน้ำมันดิบเกินความต้องการ ประกอบกับอิรักได้กลับมาส่งออกน้ำมันผ่านท่อ Kirkuk - Ceyhan ซึ่งเป็นท่อส่งน้ำมันที่ใหญ่ที่สุดของอิรัก รวมทั้งมีการเพิ่มปริมาณการส่งออก ทำให้อุปทานในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่อุปสงค์น้ำมันชะลอตัวลงจากเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว และความกังวลต่อผลกระทบของมาตรการภาษีศุลกากรตอบโต้ (Reciprocal Tariffs) ของสหรัฐอเมริกา ทำให้ราคาน้ำมันดิบปรับตัวลดลง

ราคาน้ำมันดิบดูไบปี 2569 มีแนวโน้มลดลง จากปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ การชะลอตัวของเศรษฐกิจและการค้าโลกที่ส่งผลให้อุปสงค์น้ำมันดิบลดลง โดยเฉพาะสถานการณ์ทางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีนซึ่งเป็นผู้บริโภคน้ำมันรายใหญ่ การปรับเพิ่มกำลังการผลิตน้ำมันอย่างต่อเนื่องของกลุ่มประเทศสมาชิกและไม่ใช่สมาชิก OPEC+ สถานการณ์ปริมาณน้ำมันดิบและเชื้อเพลิงเหลวคงคลังสุทธิของโลกที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น รวมถึงสถานการณ์ความไม่แน่นอนของความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่มีความตึงเครียดอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ราคาน้ำมันดิบมีความผันผวน

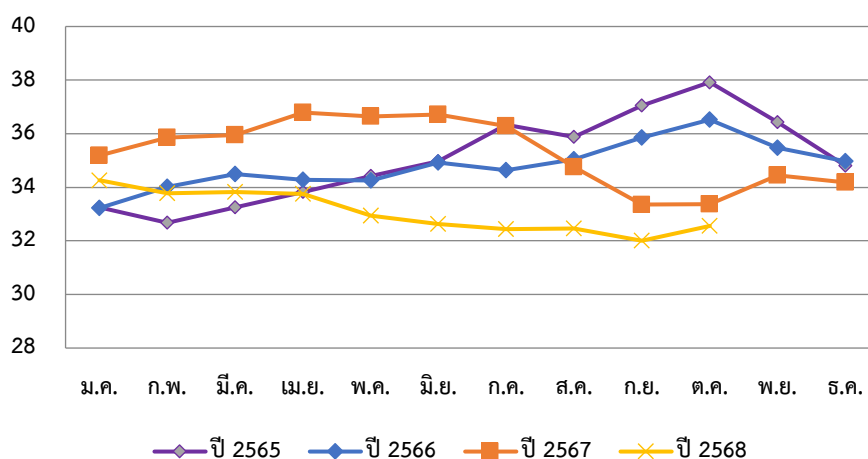

ที่มา: World Bank

1.4 อัตราแลกเปลี่ยน

อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐเฉลี่ยเดือนมกราคม - ตุลาคม 2568 อยู่ที่ 33.06 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ แข็งค่าขึ้น เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ 35.49 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ หรือแข็งค่าร้อยละ 6.5 เป็นผลมาจากการลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารกลางสหรัฐอเมริกาที่ทำให้กระแสเงินทุนไหลเข้าสู่ตลาดสินทรัพย์ไทย นโยบายการค้าและมาตรการภาษีศุลกากรตอบโต้ (Reciprocal Tariffs) ของสหรัฐอเมริกา ทำให้ภาคเอกชนเร่งส่งออกส่งผลให้บัญชีเดินสะพัดเกินดุล อัตราเงินเฟ้อภายในประเทศที่อยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับประเทศคู่ค้าหลัก การลงทุนของต่างประเทศที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง รวมถึงราคาทองคำภายในประเทศที่ปรับสูงขึ้น ส่งผลให้เงินตราต่างประเทศไหลกลับเข้ามาในระบบอย่างต่อเนื่อง ทำให้เงินบาทแข็งค่าขึ้น สำหรับแนวโน้มของปี 2569 คาดว่าเงินบาทมีแนวโน้มที่จะแข็งค่าขึ้นจากแนวโน้มการไหลเข้าของเงินลงทุนสู่กลุ่มประเทศเศรษฐกิจตลาดเกิดใหม่ในเอเชีย อย่างไรก็ตาม ค่าเงินบาทยังมีความผันผวนจากนโยบายการเงินของธนาคารกลางสหรัฐอเมริกา นโยบายเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ สงครามการค้าโลก และความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ ซึ่งหากค่าเงินบาทมีการแข็งค่าที่มากกว่าค่าเงินอื่นในภูมิภาคอาจกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันและการส่งออกของไทย

อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

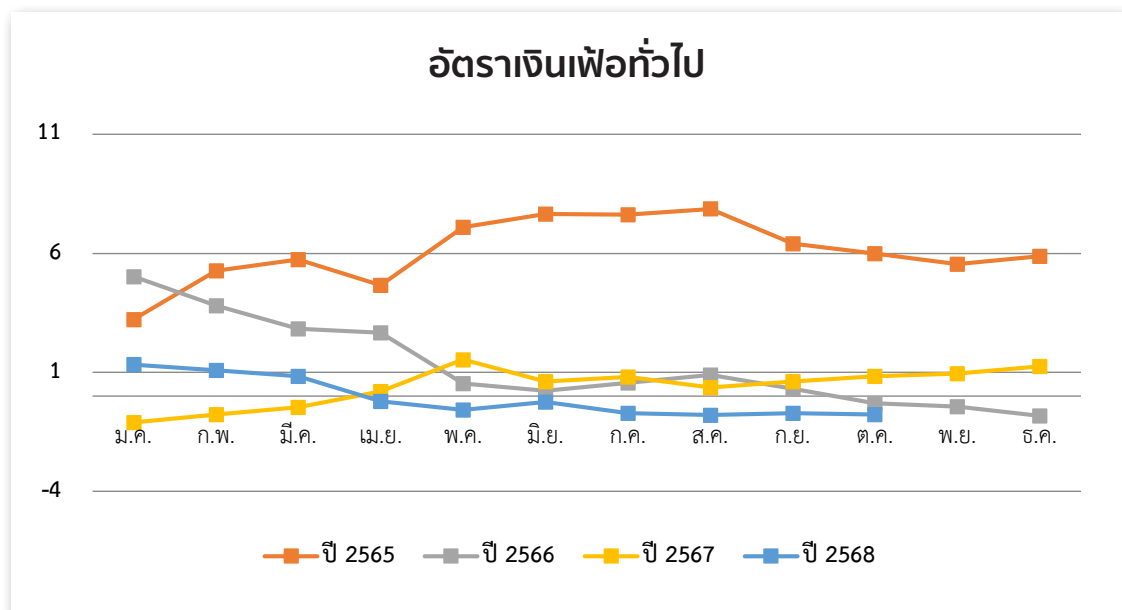
2. เศรษฐกิจไทยในภาพรวม

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) คาดว่าเศรษฐกิจไทยในปี 2568 จะขยายตัวร้อยละ 2.0 (ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2568) โดยมีปัจจัยสำคัญ ได้แก่ 1) การอุปโภคบริโภคภาคเอกชนที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนหนึ่งได้รับแรงหนุนจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ 2) การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวได้ดี โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์การผลิตเครื่องจักรกล และการผลิตยานยนต์ รวมถึงอุตสาหกรรมดิจิทัล 3) การใช้จ่ายของภาครัฐที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะรายจ่ายลงทุน อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดจากผลกระทบของมาตรการภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกา ภาคการท่องเที่ยวที่ชะลอตัวลง ภาระหนี้สินของครัวเรือนและภาคธุรกิจที่อยู่ในระดับสูง ความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร และความผันผวนของระบบเศรษฐกิจการค้าโลก โดยมีอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ (-0.2) และดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลร้อยละ 2.8 ของ GDP

สำหรับปี 2569 สศช. คาดว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวในช่วงร้อยละ 1.2 – 2.2 โดยมีปัจจัยสนับสนุน คือ 1) การอุปโภคบริโภคภาคเอกชนขยายตัวจากการฟื้นตัวของยอดการจำหน่ายรถยนต์นั่งส่วนบุคคลและจักรยานยนต์ ประกอบกับแรงกดดันด้านเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับต่ำจากราคาพลังงานและอาหารสดที่คาดว่าจะมีแนวโน้มทรงตัวอยู่ในระดับต่ำ 2) การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการขอรับและการออกบัตรส่งเสริมการลงทุน จากการลงทุนในหมวดเครื่องมือเครื่องจักรและยานพาหนะในอุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน 3) การใช้จ่ายภาครัฐเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเหลือปีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 4) ภาคการท่องเที่ยวฟื้นตัวตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนเที่ยวบินเข้าประเทศอย่างต่อเนื่อง และการเปิดเส้นทางการบินใหม่เพื่อเชื่อมโยงตลาดปลายทางหลักสู่ประเทศไทย รวมถึงมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ เช่น การยกเว้นการตรวจลงตรา (Visa Exemption) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และการจัดกิจกรรมภายใต้โครงการ “Thailand’s Grand Comeback 2026” และ 5) ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยและปริมาณน้ำที่มีเพียงพอต่อการเพาะปลูก อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของเศรษฐกิจไทยยังมีข้อจำกัดและปัจจัยเสี่ยงจากมาตรการกีดกันทางการค้าของสหรัฐอเมริกา การชะลอตัวของเศรษฐกิจและการค้าโลก ภาระหนี้สินภาคเอกชนที่ยังอยู่ในเกณฑ์สูง ความผันผวนของระบบเศรษฐกิจและการเงินโลก รวมถึงบรรยากาศทางเศรษฐกิจและการเมืองในช่วงก่อนและหลังการเลือกตั้ง โดยอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยอยู่ในช่วงร้อยละ 0.0 – 1.0 และดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลร้อยละ 2.4 ของ GDP

สำหรับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย คณะกรรมการนโยบายการเงินมีมติเป็นเอกฉันท์ เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2568 ให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 1.50 ต่อปี โดยเห็นว่านโยบายการเงินควรอยู่ในระดับผ่อนคลาย เพื่อเอื้อต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ และให้ความสำคัญกับจังหวะเวลาและประสิทธิภาพของนโยบายการเงิน ภายใต้ขีดความสามารถของนโยบายการเงิน (Policy Space) ที่มีจำกัด ซึ่งการลดอัตราดอกเบี้ยที่ผ่านมา อยู่ระหว่างการส่งผ่านไปยังภาคเศรษฐกิจ ทั้งนี้ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยในเดือนมกราคม – ตุลาคม 2568 อยู่ที่ร้อยละ 0.4 และในปี 2569 มีแนวโน้มอยู่ในระดับต่ำจากปัจจัยด้านอุปทานเป็นสำคัญ

ที่มา : กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจการค้า สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์

3. ปัจจัยทางด้านการเศรษฐกิจการเกษตร

3.1 ปัจจัยพื้นฐาน

1) เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว และเนื้อที่ให้ผลของพืชที่สำคัญ

ในปี 2568 เนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปรัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เนื้อที่เก็บเกี่ยวอ้อยโรงงาน (รวมพันธุ์) และเนื้อที่ให้ผลปาล์มน้ำมัน เพิ่มขึ้นจากปี 2567 ส่วนเนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปี เนื้อที่เก็บเกี่ยว มันสำปะหลัง และเนื้อที่กรีดยางพาราลดลง โดยคาดว่าในปี 2569 เนื้อที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เนื้อที่เก็บเกี่ยวอ้อยโรงงาน (รวมพันธุ์) เนื้อที่กรีดยางพารา และเนื้อที่ให้ผลปาล์มน้ำมัน จะมีทิศทางเพิ่มขึ้น ขณะที่เนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปี และข้าวนาปรัง และเนื้อที่เก็บเกี่ยวมันสำปะหลังมีแนวโน้มลดลง

ตารางที่ 3 เนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว และเนื้อที่ให้ผลของพืชที่สำคัญ (Outlook)

หน่วย: ล้านไร่

สินค้า	ปี 2567	ปี 2568*	อัตรา การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	ปี 2569*	อัตรา การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ข้าวนาปี	61.54	61.34	-0.32	61.24	-0.16
ข้าวนาปรัง	10.06	13.14	30.62	12.86	-2.09
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	6.29	6.71	6.68	6.94	3.43
มันสำปะหลัง**	8.87	8.64	-2.67	8.12	-5.97
อ้อยโรงงาน (รวมพันธุ์)**	9.56	9.97	4.35	10.06	0.92
ยางพารา***	22.38	22.36	-0.10	22.41	0.24
ปาล์มน้ำมัน***	6.32	6.44	1.88	6.58	2.21

หมายเหตุ: * ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนพฤศจิกายน 2568

** เนื้อที่เก็บเกี่ยว

*** เนื้อที่ให้ผล

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2) สภาพลมฟ้าอากาศ (กรมอุตุนิยมวิทยา)

กรมอุตุนิยมวิทยาได้ประเมินผลกระทบของลมฟ้าอากาศที่มีต่อพืชในประเทศไทยในช่วงฤดูเพาะปลูก โดยจัดทำเป็นรายเดือน ตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงกันยายนของทุกปี ซึ่งเป็นระยะที่ประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ การประเมินนี้จะพิจารณาเฉพาะผลกระทบอันเนื่องมาจากสภาวะฝนและพิจารณาจากค่า Generalized Monsoon Index (GMI) ซึ่งเป็นค่าดัชนีความแห้งแล้งทางด้านการเกษตรที่แสดงถึงผลกระทบที่เกิดแก่พืชที่กำลังเจริญเติบโต อันมีสาเหตุเนื่องมาจากการขาดแคลนความชื้น โดย GMI จะมีค่าขึ้นอยู่กับปริมาณฝนรายเดือนในระหว่างช่วงฤดูมรสุมนั้น ๆ

เดือนมิถุนายน 2568 มรสุมตะวันตกเฉียงใต้กำลังปานกลางถึงค่อนข้างแรงพัดปกคลุมทะเลอันดามัน ประเทศไทย และอ่าวไทยเกือบตลอดเดือน ประกอบกับร่องมรสุมพาดผ่านภาคเหนือตอนบนและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนเป็นระยะๆ และพาดเข้าสู่หย่อมความกดอากาศต่ำที่ปกคลุมประเทศเวียดนามตอนบนในบางช่วง ทำให้บริเวณประเทศไทยมีฝนตกในหลายพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ปริมาณและการกระจายของฝนไม่สม่ำเสมอ ส่งผลให้พื้นที่ส่วนใหญ่มีปริมาณฝนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ยกเว้นพื้นที่บางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ฝั่งตะวันตก ซึ่งมีปริมาณฝนมากกว่าพื้นที่อื่นและสูงกว่าค่าเฉลี่ย สำหรับพื้นที่ที่มีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมากที่สุดในเดือนนี้ คือ จังหวัดนครปฐม ซึ่งวัดปริมาณฝนได้ 10.0 มิลลิเมตร (ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 90.6) ส่วนพื้นที่ที่มีปริมาณฝนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช วัดปริมาณฝนได้ 234.3 มิลลิเมตร (สูงกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 130.1) ขณะที่ปริมาณฝนรวมสูงที่สุดของประเทศไทยในเดือนนี้วัดได้ที่อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ซึ่งมีปริมาณฝนรวม 1,024.6 มิลลิเมตร

ผลการวิเคราะห์ GMI : พบว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศไทยมีสภาวะฝนอยู่ในเกณฑ์ปกติถึงแล้งจัด (GMI มีค่าระหว่าง 0 - 60) โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดลำปาง ตาก เพชรบูรณ์ ชัยภูมิ นครสวรรค์ สุพรรณบุรี ลพบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี นครปฐม พระนครศรีอยุธยา ชลบุรี ระยอง และประจวบคีรีขันธ์ ที่มีสภาวะฝนอยู่ในเกณฑ์แล้งจัด (GMI มีค่าระหว่าง 0 - 20) สำหรับบริเวณพื้นที่ที่มีสภาวะฝนอยู่ในเกณฑ์ความชื้นสูงกว่าปกติ (GMI มีค่าระหว่าง 61 - 90) ส่วนใหญ่พบในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ รวมถึงบางพื้นที่ในภาคเหนือและชายฝั่งภาคตะวันออก โดยเฉพาะบริเวณจังหวัดอุดรธานี สกลนคร ขอนแก่น ชลบุรี และนครศรีธรรมราช ซึ่งพื้นที่เหล่านี้มีความชื้นเกินความต้องการ (GMI มีค่าระหว่าง 91 - 100)

เดือนกรกฎาคม 2568 มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมทะเลอันดามัน ประเทศไทยและอ่าวไทยตลอดเดือน โดยมีกำลังปานกลางถึงค่อนข้างแรงเป็นระยะๆ ประกอบกับร่องมรสุมพาดผ่านประเทศเมียนมาและลาวตอนบน และในบางช่วงได้เลื่อนลงมาพาดผ่านบริเวณภาคเหนือตอนบนและประเทศลาวตอนบน นอกจากนี้ ในช่วงปลายเดือนพายุโซนร้อน “วิภา (WIPHA, 2506)” อ่อนกำลังลงเป็นพายุดีเปรสชันและหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรง ก่อนเคลื่อนเข้าปกคลุมบริเวณภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยและประเทศเมียนมา ทำให้ประเทศไทยตอนบนมีฝนตกหนักหนาแน่นในพื้นที่บริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และมีรายงานฝนตกหนักถึงหนักมากเป็นระยะ และเกิดน้ำท่วมหลายพื้นที่ในบริเวณดังกล่าว โดยเฉพาะบริเวณจังหวัดเชียงราย น่าน และพะเยา สำหรับพื้นที่ที่มีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย คือพื้นที่บริเวณจังหวัดเพชรบูรณ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ชัยภูมิ ร้อยเอ็ด สุรินทร์ ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา นครราชสีมา ชลบุรี

และระยอง สำหรับพื้นที่ที่มีปริมาณฝนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนใหญ่พบในพื้นที่บริเวณภาคเหนือตอนบนและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และมีปริมาณฝนมากกว่าค่าเฉลี่ยอย่างชัดเจนในพื้นที่จังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน และตาก ซึ่งมีปริมาณฝนมากกว่าค่าเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 75 โดยปริมาณฝนมากที่สุดในเดือนนี้วัดได้ที่อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ซึ่งวัดปริมาณฝนได้ 898.2 มิลลิเมตร

ผลการวิเคราะห์ GMI : พบว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศไทยมีสถานะฝนอยู่ในเกณฑ์ปกติถึงแล้งจัด (GMI มีค่าระหว่าง 0 - 60) โดยเฉพาะบริเวณจังหวัดตาก เพชรบูรณ์ ชัยภูมิ สุพรรณบุรี ลพบุรี ราชบุรี นครปฐม พระนครศรีอยุธยา ชลบุรี และระยอง ที่อยู่ในเกณฑ์แล้งจัดอย่างต่อเนื่อง (GMI มีค่าระหว่าง 0 - 20) สำหรับบริเวณที่มีสถานะอยู่ในเกณฑ์ความชื้นสูงกว่าปกติถึงความชื้นเกินความต้องการ (GMI มีค่าระหว่าง 61 - 100) ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่บริเวณภาคเหนือตอนบนและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยบริเวณจังหวัดเชียงราย พะเยา ลำปาง น่าน หนองคาย และสกลนคร มีความชื้นสูงเกินความต้องการ (GMI มีค่า 91 - 100)

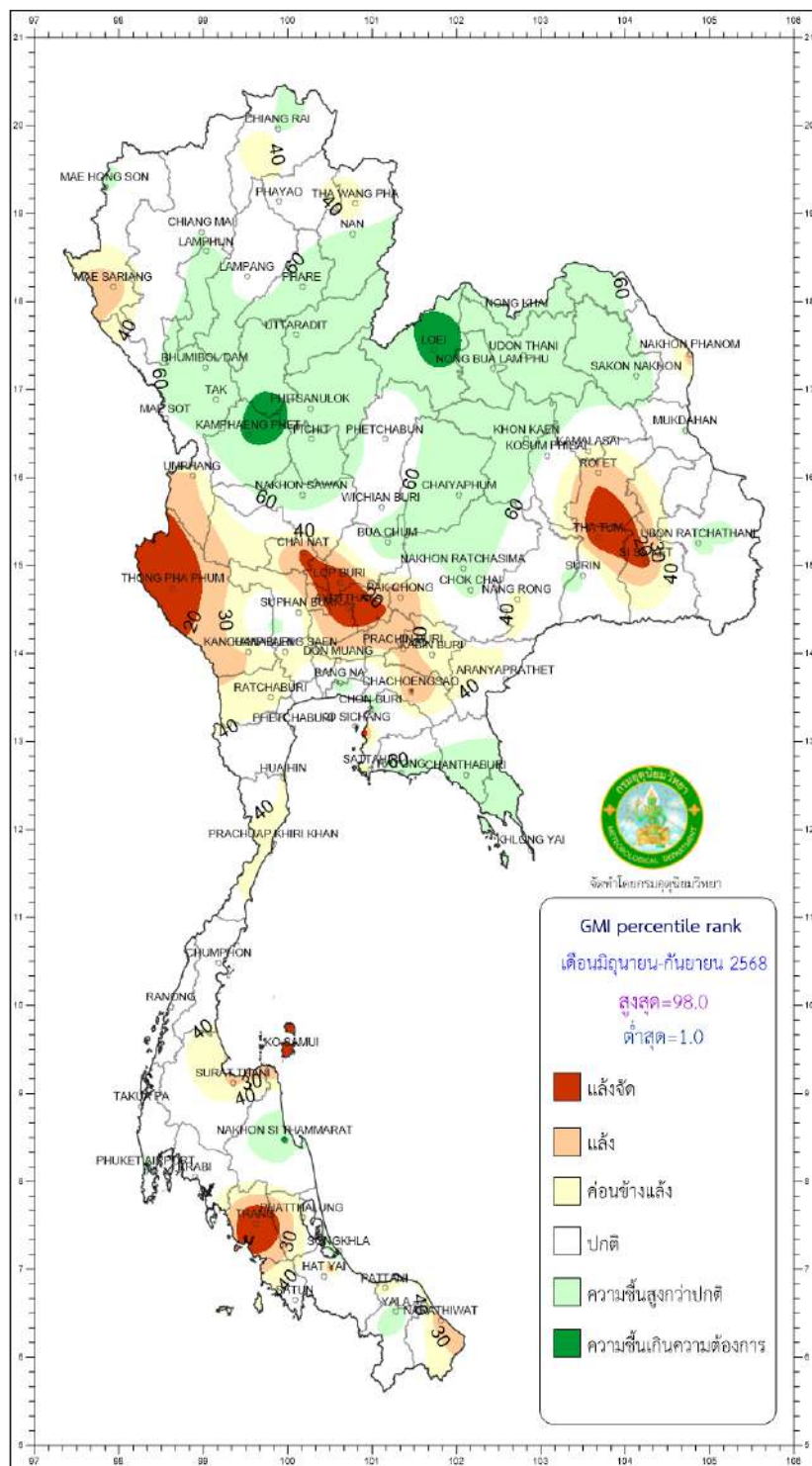
เดือนสิงหาคม 2568 มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมทะเลอันดามัน ประเทศไทย และอ่าวไทยตลอดเดือน โดยมีกำลังอ่อนในช่วงต้นเดือน ทำให้ในช่วงนี้บริเวณประเทศไทยมีฝนน้อย หลังจากนั้นหลายพื้นที่มีฝนเพิ่มขึ้น โดยส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่บริเวณภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชายฝั่งภาคตะวันออก และภาคใต้ฝั่งตะวันตก เนื่องจากร่องมรสุมพาดผ่านภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน อีกทั้งในช่วงปลายเดือน มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนเข้ามาสลายตัวใกล้กับประเทศไทย จำนวน 2 ลูก ได้แก่ ได้ฝุ่น “คาจิกิ (KAIKI, 2513)” ที่เคลื่อนขึ้นฝั่งประเทศเวียดนาม แล้วอ่อนกำลังลง พายุดีเปรสชันและหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรง ก่อนเคลื่อนเข้าปกคลุมบริเวณภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ในช่วงวันที่ 26 - 27 สิงหาคม รวมถึงพายุโซนร้อน “หนองฟ้า (NONGFA, 2514)” ที่เคลื่อนขึ้นฝั่งประเทศเวียดนาม และอ่อนกำลังลงเป็นพายุดีเปรสชันบริเวณประเทศลาว ก่อนจะอ่อนกำลังลงเป็นหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงบริเวณจังหวัดนครพนม และเคลื่อนเข้าปกคลุมจังหวัดหนองคาย เลย และภาคเหนือตอนล่าง ทำให้พื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีฝนตกหนาแน่นในช่วงปลายเดือน และมีฝนตกหนักถึงหนักมากจนก่อให้เกิดน้ำท่วมหลายพื้นที่ กับมีน้ำป่าไหลหลากและดินถล่มในบางพื้นที่ สำหรับพื้นที่ที่มีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย คือพื้นที่ตอนบน โดยเฉพาะจังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงราย น่าน ตาก ศรีสะเกษ นครราชสีมา สุรินทร์ กาญจนบุรี และชลบุรี สำหรับพื้นที่ที่มีปริมาณฝนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยอย่างชัดเจน ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี ตาก กำแพงเพชร เลย ขอนแก่น ระยอง และตราด โดยปริมาณฝนมากที่สุดในเดือนนี้วัดได้ที่อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด วัดปริมาณฝนได้ 1,424.4 มิลลิเมตร และวัดปริมาณฝนรวมน้อยที่สุดได้ 47.4 มิลลิเมตร ที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ผลการวิเคราะห์ GMI : พบว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศไทยมีสถานะฝนอยู่ในเกณฑ์ปกติถึงแล้งจัด (GMI มีค่าระหว่าง 0 - 60) ทั้งนี้ พบสถานะแล้งจัด (GMI มีค่าระหว่าง 0 - 20) ต่อเนื่องจากเดือนที่ผ่านมาในบริเวณจังหวัดศรีสะเกษ สุพรรณบุรี ราชบุรี พระนครศรีอยุธยา ชลบุรี แม่ฮ่องสอน ตาก นครพนม สุรินทร์ นครสวรรค์ กาญจนบุรี และปราจีนบุรี สำหรับพื้นที่ที่มีความชื้นสูงกว่าปกติถึงความชื้นเกินความต้องการ (GMI มีค่าระหว่าง 61 - 100) ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณภาคเหนือตอนล่างและ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงราย พะเยา เชียงใหม่ แพร่ น่าน สุโขทัย พิษณุโลก สกลนคร ขอนแก่น ลพบุรี และตราด มีความชื้นสูงกว่าปกติอย่างต่อเนื่อง ขณะที่กำแพงเพชร เลย และนครศรีธรรมราช มีความชื้นสูงเกินความต้องการ

เดือนกันยายน 2568 บริเวณประเทศไทยมีฝนตกหนาแน่นเกือบตลอดเดือน จากอิทธิพลของร่องมรสุมที่พาดผ่านบริเวณประเทศไทยตอนบน ประกอบกับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมทะเลอันดามัน ประเทศไทย และอ่าวไทยมีกำลังปานกลางถึงค่อนข้างแรง นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลจากพายุหมุนเขตร้อนจำนวน 3 ลูก ได้แก่ ใต้ฝุ่น “ตาปะฮ์ (TAPAH, 2516)” ที่เคลื่อนขึ้นฝั่งบริเวณมณฑลกว่างตุง ประเทศจีน ในวันที่ 8 กันยายน จากนั้นได้อ่อนกำลังลงเป็นพายุโซนร้อน และอ่อนกำลังลงเป็นพายุดีเปรสชันและหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรงตามลำดับ บริเวณประเทศจีนตอนใต้ รวมถึงใต้ฝุ่น “รากาซา (RAGASA, 2518)” ที่เคลื่อนขึ้นฝั่งทางตอนใต้ของมณฑลกว่างตุง ประเทศจีนในวันที่ 24 กันยายน และเคลื่อนเข้ามาสลายตัวบริเวณประเทศเวียดนาม อีกทั้งยังมีใต้ฝุ่น “บัวลอย (BUALOI, 2520)” ที่เคลื่อนขึ้นฝั่งบริเวณเมืองกว่างบิญ ประเทศเวียดนามตอนบน ในวันที่ 29 กันยายน ก่อนเคลื่อนเข้ามาสลายตัวบริเวณประเทศลาว และเข้าปกคลุมประเทศเมียนมาตอนบนและลาวตอนบนในวันต่อมา ซึ่งอิทธิพลจากพายุเหล่านี้ส่งผลให้ร่องมรสุมที่พาดผ่านประเทศไทยและมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมมีกำลังแรงขึ้น และทำให้บริเวณประเทศไทยมีฝนตกชุกหนาแน่นกับมีฝนตกหนักถึงหนักมาก จนก่อให้เกิดน้ำท่วมหลายพื้นที่ กับมีน้ำป่าไหลหลากและดินถล่มบางพื้นที่ในช่วงดังกล่าว โดยภาพรวมพบว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศไทยตอนบนมีปริมาณฝนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย โดยเฉพาะจังหวัดแม่ฮ่องสอน (แม่สะเรียง) น่าน พิษณุโลก อุตรดิตถ์ อุบลราชธานี นครสวรรค์ ระยอง และจันทบุรี ส่วนพื้นที่ที่มีปริมาณฝนรวมต่ำกว่า 200 มิลลิเมตรจะมีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยด้วย ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน แพร่ ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และชัยนาท โดยเฉพาะจังหวัดพะเยา เพชรบูรณ์ นครราชสีมา สุรินทร์ ลพบุรี ฉะเชิงเทรา และชลบุรี ที่มีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 30 สำหรับบริเวณที่มีปริมาณฝนมากที่สุดในเดือนนี้วัดได้ 953.4 มิลลิเมตร ที่อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ส่วนปริมาณฝนน้อยที่สุดวัดได้ 44.6 มิลลิเมตร ที่สถานีอุตุนิยมวิทยาเกษตรพัทลุง

ผลการวิเคราะห์ GMI : พบว่าสภาวะฝนของประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ปกติถึงความชื้นสูงกว่าปกติ (GMI มีค่าระหว่าง 41 - 90) ได้ขยายพื้นที่เพิ่มขึ้น โดยพื้นที่บริเวณภาคเหนือตอนล่างและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมถึงบางพื้นที่ของภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงราย เชียงใหม่ แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก พิษณุโลก หนองคาย สกลนคร ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา สุรินทร์ สุพรรณบุรี ลพบุรี ตราด สงขลา ยะลา และภูเก็ต มีความชื้นสูงกว่าปกติอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังพบว่าบริเวณจังหวัดกำแพงเพชร เลย และนครศรีธรรมราช มีความชื้นเกินความต้องการ (GMI มีค่าระหว่าง 91 - 100) ต่อเนื่องจากเดือนที่แล้ว สำหรับพื้นที่ที่มีสภาวะฝนอยู่ในเกณฑ์แล้งถึงแล้งจัด (GMI มีค่าระหว่าง 0 - 30) ยังคงพบในบางพื้นที่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้โดยพื้นที่ยังคงสภาวะแล้งจัด (GMI มีค่าระหว่าง 0 - 20) ต่อเนื่องจากเดือนที่ผ่านมา ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ สุรินทร์ กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา ชลบุรี สุราษฎร์ธานี และตรัง

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา

3) สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำ (ศูนย์ประมวลวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ กรมชลประทาน ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2568)

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางทั่วประเทศ ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2568 ปริมาณน้ำในอ่างฯ ทั้งหมด 67,568 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 88.32 ของความจุอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ และขนาดกลางทั้งหมด เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2567 ที่มีปริมาตร 63,348 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.66 สำหรับปริมาณน้ำที่สามารถใช้การได้ 43,619 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 82.94 ของปริมาณน้ำในอ่างฯ ทั้งหมด และสามารถรับน้ำได้อีก 8,970 ล้านลูกบาศก์เมตร

เมื่อพิจารณาถึงปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางทั่วประเทศ โดยแยกเป็น รายการ มีรายละเอียดดังนี้

ภาคเหนือ ปริมาณน้ำในอ่างฯ รวม 24,943 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 96.05 ของความจุอ่างฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2567 ที่มีปริมาตร 22,601 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.36 ปริมาณน้ำใช้การได้ 18,105 ล้านลูกบาศก์เมตร และสามารถรับน้ำได้อีก 1,055 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยอ่างฯ ที่สำคัญ ได้แก่ ภูมิพล มีปริมาณน้ำ 12,807 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 95.13) สิริกิตี มีปริมาณน้ำ 9,243 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 97.19) และแควน้อยบำรุงแดน มีปริมาณน้ำ 946 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 100.75)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปริมาณน้ำในอ่างฯ รวม 9,355 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 89.18 ของความจุอ่างฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2567 ที่มีปริมาตร 8,458 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.61 ปริมาณน้ำใช้การได้ 7,533 ล้านลูกบาศก์เมตร และสามารถรับน้ำได้อีก 1,135 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยอ่างฯ ที่สำคัญ ได้แก่ อุบลรัตน์ มีปริมาณน้ำ 2,306 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 94.86) และสิรินธร มีปริมาณน้ำ 1,865 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 94.86)

ภาคกลาง ปริมาณน้ำในอ่างฯ รวม 1,527 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 83.08 ของความจุอ่างฯ ลดลงจากปี 2567 ที่มีปริมาตร 1,608 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือลดลงร้อยละ 5.04 ปริมาณน้ำใช้การได้ 1,442 ล้านลูกบาศก์เมตร และสามารถรับน้ำได้อีก 310 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยอ่างฯ ที่สำคัญ ได้แก่ ป่าสักชลสิทธิ์ มีปริมาณน้ำ 944 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 98.33)

ภาคตะวันตก ปริมาณน้ำในอ่างฯ รวม 23,423 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 87.50 ของความจุอ่างฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2567 ที่มีปริมาตร 22,863 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.45 ปริมาณน้ำใช้การได้ 10,135 ล้านลูกบาศก์เมตร และสามารถรับน้ำได้อีก 3,346 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยอ่างฯ ที่สำคัญ ได้แก่ ศรีนครินทร์ มีปริมาณน้ำ 15,258 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 85.98) และวชิราลงกรณ มีปริมาณน้ำ 8,054 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 90.90)

ภาคตะวันออก ปริมาณน้ำในอ่างฯ รวม 2,142 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 84.87 ของความจุอ่างฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2567 ที่มีปริมาตร 2,094 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.29 ปริมาณน้ำใช้การได้ 1,992 ล้านลูกบาศก์เมตร และสามารถรับน้ำได้อีก 386 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยอ่างฯ ที่สำคัญ ได้แก่ คลองสิียด มีปริมาณน้ำ 147 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 35) และประแสร์ มีปริมาณน้ำ 290 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 98.31)

ภาคใต้ ปริมาณน้ำในอ่างฯ รวม 6,178 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 69.29 ของความจุอ่างฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2567 ที่มีปริมาตร 5,725 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.91 ปริมาณน้ำใช้การได้ 4,413 ล้านลูกบาศก์เมตร และสามารถรับน้ำได้อีก 2,737 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยอ่างฯ ที่สำคัญ ได้แก่ รัชชประภา มีปริมาตรน้ำ 4,455 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 79) บางกลาง มีปริมาตรน้ำ 667 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 45.87) และแก่งกระจาน มีปริมาตรน้ำ 518 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 72.96)

4) สถานการณ์การระบาดของโรคและศัตรูพืช

4.1) โรคใบร่วงชนิดใหม่ในยางพารา มีลักษณะอาการเกิดจุดช้ำบริเวณใต้ใบในเริ่มแรก ต่อมาจะขยายใหญ่ขึ้นกลายเป็นสีคล้ำ ขอบแผลดำ และกลายเป็นเนื้อเยื่อแห้งสีน้ำตาลจนถึงขีดขาวซีด รูปร่างจุดแผลค่อนข้างกลม จำนวนมากกว่า 1 จุด เมื่ออาการรุนแรงจะเกิดใบเหลืองและร่วง สำหรับในปี 2568 โรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพาราระบาดในพื้นที่จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน นราธิวาส ยะลา นครศรีธรรมราช สงขลา พังงา ปัตตานี พัทลุง ตรัง อุดรธานี หนองคาย สุโขทัย บึงกาฬ กระบี่ นครพนม ระนอง เลย ลำปาง สุราษฎร์ธานี และภูเก็ต ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของอาหิ การส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารกำจัดที่เหมาะสม การรณรงค์ให้เกษตรกรหยุดกรีดยางในขณะที่ยางพาราอยู่ในช่วงผลัดใบ ทั้งนี้ การยางแห่งประเทศไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ปัญหาและป้องกันการระบาดของโรคมารอย่างต่อเนื่อง โดยได้ดำเนินการร่วมกันภายใต้โครงการบริหารจัดการโรคใบจุดกลมในยางพาราพื้นที่จังหวัดยะลาเพื่อใช้เป็นต้นแบบในการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาในพื้นที่ต่าง ๆ ต่อไป

4.2) โรคใบด่างมันสำปะหลัง เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส ทำให้ใบมีอาการเหลืองหรือต่างสลับเขียว ใบจะหงิกงอเสียรูปทรง ต้นแคระแกร็น และไม่เจริญเติบโต การแพร่ระบาดเกิดจากเชื้อไวรัสที่ติดมากับท่อนพันธุ์หรือถูกแมลงหวี่ขาวยาสืบเป็นพาหะนำโรคมารูตต้น โดยโรคนี้ไม่สามารถรักษาให้หายได้ จึงต้องใช้วิธีป้องกันและกำจัดด้วยการทำลายต้นที่เป็นโรค ใช้พันธุ์ที่ทนทาน และควบคุมพาหะนำโรค สำหรับในปี 2568 พบสถานการณ์โรคใบด่างมันสำปะหลังระบาดในพื้นที่ ได้แก่ นครราชสีมา กาญจนบุรี กำแพงเพชร ขอนแก่น อุบลราชธานี อุทัยธานี ชลบุรี ปราจีนบุรี กาฬสินธุ์ ลพบุรี ฉะเชิงเทรา บุรีรัมย์ สระแก้ว อำนาจเจริญ นครสวรรค์ ระยอง ชัยภูมิ มหาสารคาม ยโสธร สระบุรี สุรินทร์ ชัยนาท อุดรธานี ร้อยเอ็ด มุกดาหาร ราชบุรี เพชรบูรณ์ สุพรรณบุรี ศรีสะเกษ เพชรบุรี สุโขทัย อุดรดิษฐ์ พิจิตร จันทบุรี สกลนคร หนองบัวลำภู และนครพนม ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของอาหิ การส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ท่อนพันธุ์สะอาด การให้เกษตรกรหลีกเลี่ยงการปลูกพันธุ์สำปะหลังในช่วงฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรได้ขับเคลื่อนแผนเร่งผลิต ขยาย และกระจาย “มันสำปะหลังพันธุ์ดีต้านทานโรคใบด่าง” ทั่วประเทศ เพื่อลดความรุนแรงของการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง

4.3) หนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุด เป็นศัตรูพืชที่กัดกินผิวใบและฝักข้าวโพด โดยช่วงที่มีอากาศร้อนและแห้งแล้งจะพบหนอนอยู่ใต้ผิวดินกัดกินเนื้อเยื่อเจริญส่วนโคนต้น ทำให้เกิดอาการยอดเหี่ยว หากมีการกระจายของฝนดี ฝนตกต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ ความรุนแรงในการระบาดของหนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุดจะลดลง สำหรับในปี 2568 พบสถานการณ์หนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุดระบาดในพื้นที่ ได้แก่ อุทัยธานี นครราชสีมา ยะลา เชียงใหม่ จันทบุรี กาฬสินธุ์ สระแก้ว พัทลุง สตูล ขอนแก่น และชลบุรี ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาด เช่น การแนะนำให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอและเก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง รวมถึงการใช้สารกำจัดศัตรูพืชตามหลักวิชาการ

3.2 ผลการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เดินหน้าขับเคลื่อนภาคการเกษตรไทย ด้วยการสนับสนุนการดำเนินงานตามแนวทางพระราชดำริ การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนในการยกระดับการทำเกษตรแบบดั้งเดิมให้เป็นเกษตรทันสมัย การผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ การพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยสนับสนุน ตลอดจนการสร้างความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสำเร็จสู่การเป็นศูนย์กลางการเกษตรของโลก (Agricultural Hub) โดยมีผลการดำเนินงานสำคัญที่สอดคล้องตามนโยบายรัฐบาล ดังนี้

1) นโยบายพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

1.1) การสร้างความเข้าใจและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ การถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของพระบรมชนกนาถในเบญจมาภรณ์ มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ด้านการเกษตร มีประชาชนเข้าชมในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ 601,453 ราย รวมทั้งการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านการจัดตลาดเศรษฐกิจพอเพียง 12 ครั้ง มีเงินหมุนเวียนภายในตลาดเศรษฐกิจพอเพียง 19.67 ล้านบาท

1.2) การดำเนินงานตามแนวทางพระราชดำริ การส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร 112,317 ราย สนับสนุนโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า (ทามัน) 90,764 ตัว ผลิตสัตว์น้ำเพื่อปล่อยสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ 64.86 ล้านตัว ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน 45,917 ไร่ และ**การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน (โครงการหลวงและการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง)** โดยการถ่ายทอดความรู้และให้บริการด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง 89,894 ราย ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ด้านสหกรณ์ 91 แห่ง ด้านหม่อนไหม 129 แห่ง รวมทั้งฟื้นฟูทรัพยากรดิน 6,700 ไร่

2) นโยบายเร่งด่วน

2.1) การผลักดันให้เกิดการปรับโครงสร้างหนี้ทั้งระบบ สร้างรายได้ เสริมอาชีพ ระหว่างการพักหนี้ โดยฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพให้สมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร 1,369 ราย ส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีความรู้ในการบริหารจัดการหนี้ 692 แห่ง ส่งเสริมอาชีพประมงแก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมมาตรการพักชำระหนี้ 130 ราย รวมทั้งสนับสนุนสินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการเพื่อนำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการรับซื้อและแปรรูปยางพารา โดยมีปริมาณการใช้ยางเพิ่มขึ้น 491,795 ตัน

2.2) การยกระดับการทำเกษตรแบบดั้งเดิมให้เป็นเกษตรทันสมัย

2.2.1) นำเทคโนโลยีด้านการเกษตร (Agri-Tech) มาใช้พัฒนาอาชีพด้านการเกษตร โดยการบริการแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่/เกษตรแม่นยำ ด้วยการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ด้านปศุสัตว์ 54 แปลง เฝ้าระวังสถานการณ์ศัตรูข้าวและแจ้งเตือนภัยการระบาดของศัตรูข้าวและภัยธรรมชาติ 51 ครั้ง **และการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มผลผลิต** โดยการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ 13 จังหวัด 150 ไร่ และจัดทำแปลงถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่สำหรับการผลิตพืชไร่และพืชสวนคุณภาพ 6 แห่ง 14 ไร่

2.2.2) เร่งเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและราคาพืชผลการเกษตร รวมทั้งยกระดับรายได้ของเกษตรกร

► **การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต** ดำเนินการผ่านโครงการ/กิจกรรมสำคัญ ได้แก่ (1) ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตรและมีตลาดที่แน่นอนรองรับผลผลิตทางการเกษตร 2,927 แปลง (2) ส่งเสริมพัฒนาอาชีพและถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ด้านพืช 147 ศูนย์ ด้านประมง 282 ศูนย์ ด้านบัญชี (ครูบัญชี) 882 ศูนย์ ด้านการพัฒนาที่ดิน 882 ศูนย์ ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต และสนับสนุนปัจจัยการผลิต 46,213 ราย (3) เพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยถ่ายทอดความรู้ด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง 23,320 ราย ผลิตพันธุ์ดี ได้แก่ ผลิตและขยายพันธุ์พืช 4 สายการผลิต 3,500,180 หน่วย ผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ขยาย และพันธุ์จำหน่าย 99,994 ตัน ผลิตไข่ไหม 2,675 แผ่น ผลิตสัตว์ด้วยการผสมเทียม 219,349 ตัว กระจายพันธุ์สัตว์ 721,692 ตัว และผลิตสัตว์น้ำ 2.42 ล้านตัว (4) ขับเคลื่อนการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์และการถ่ายทอดเทคโนโลยีโดยเผยแพร่ผลงานวิจัยด้านหม่อนไหม 18 แห่ง พัฒนาพื้นที่ต้นแบบในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ 24 แปลง และ (5) บริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม โดยการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตาม Agri – Map 226,520 ไร่

► **การสร้างมูลค่าเพิ่ม** ดำเนินการผ่านโครงการ/กิจกรรมสำคัญ ได้แก่ (1) **ส่งเสริมเกษตรปลอดภัย** ได้แก่ การพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน ประกอบด้วย **เกษตรอินทรีย์** โดยถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตพืช ปศุสัตว์ และประมง 5,250 ราย ตรวจรับรองแหล่งผลิตพืช 14,502 ไร่

ปศุสัตว์ 140 ไร่ และประมง 352 ราย **เกษตรทฤษฎีใหม่** โดยส่งเสริมความรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ 37,095 ราย และ **เกษตรผสมผสาน** โดยพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำบัญชี 800 ราย และการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยส่งเสริมตามมาตรฐาน GAP พืช 204,068 แปลง หม่อน 600 แปลง ปศุสัตว์ 15,929 แห่ง และประมง 15,147 แห่ง และ GMP พืช 946 แห่ง ปศุสัตว์และฮาลาล 572 แห่ง และประมง 1,792 แห่ง (2) **ส่งเสริมเกษตรชีวภาพ** ได้แก่ ส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพร 1,650 ราย จัดทำแปลงต้นแบบการผลิตพืชสมุนไพรเพื่อใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ 9 แปลง อาทิ ฟ้าทะลายโจร ขมิ้นชัน ตะไคร้ และส่งเสริมการผลิตแมลงเศรษฐกิจ 701 ราย (3) **ส่งเสริมเกษตรแปรรูป** โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว 2 ผลิตภัณฑ์ (ขนมจีนอบแห้ง และน้ำมันรำข้าว) ปศุสัตว์ 9 ผลิตภัณฑ์ อาทิ ขนมเปียะไข่เค็ม เนื้อฟอย ไข่แดงเค็ม สัตว์น้ำ 30 ผลิตภัณฑ์ อาทิ ปลาตุ๋นเส้น หย่อยจ๊อบู้ม้า ข้าวเกรียบกั้ง และ (4) **ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตร** อาทิ ส่งเสริมตลาดผู้บริโภคผลไม้ไทย สามารถระบายผลผลิต 193.66 ตัน มูลค่าจำหน่าย 17.28 ล้านบาท ส่งเสริมตลาดเกษตรกร 77 จังหวัด ส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นสู่ตลาดยุคใหม่ ด้านหม่อนไหม อาทิ การจำหน่ายผ้าไหมและผลิตภัณฑ์หม่อนไหมสัญจร มูลค่าจำหน่าย 27 ล้านบาท ส่งเสริมเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยแก่สถาบันเกษตรกรผู้ประกอบการเกษตร 127 แห่ง มูลค่าจำหน่าย 3.68 ล้านบาท ส่งเสริมและสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร แบ่งเป็น ด้านพืช อาทิ ใบกระท่อมแห้งไปสาธารณรัฐอินเดีย 1,200 ตัน/ปี ผลลำไยสดไปสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ 2,500 ตัน/ปี ด้านปศุสัตว์ อาทิ ไก่พื้นเมืองมีชีวิตไปสาธารณรัฐอินโดนีเซีย คาดว่าปริมาณการส่งออกไม่ต่ำกว่า 12,000 ตัว มูลค่าไม่น้อยกว่า 300 ล้านบาทต่อปี เนื้อไก่ดิบและเนื้อแปดดิบไปสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ คาดว่าสามารถส่งออกได้ 5,000 ตัน/ปี มูลค่า 500 ล้านบาท ด้านประมง อาทิ ปลากระพงขาวไปสาธารณรัฐประชาชนจีน เป๋าหมวย 50,000 ตัน/ปี และปลาทองมีชีวิตไปสหรัฐเม็กซิโก

► การพัฒนาและส่งเสริมความเข้มแข็งของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร

อาทิ ส่งเสริมทักษะอาชีพด้านการเกษตร 6,270 ราย พัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer 19,134 ราย พัฒนาอาสาสมัครเกษตร 64,493 ราย สร้างช่างเกษตรท้องถิ่น 3,850 ราย และพัฒนาการจัดทำบัญชีครัวเรือน 18,800 ราย พัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร 15,002 แห่ง ส่งเสริมและสนับสนุนสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร ธุรกิจชุมชน และวิสาหกิจชุมชน 13,161 แห่ง สนับสนุนให้ชุมชนประมงมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรประมง ๒๐๐ องค์กร และสนับสนุนธนาคารผลผลิตสัตว์น้ำ หม่อนไหม และปุ๋ยอินทรีย์ 177 แห่ง

2.3) การส่งเสริมการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้าง ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านหม่อนไหม 12 แห่ง และ**เตรียมจัดการมหรณพีสวนโลกจังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2569** (1 พฤศจิกายน 2569 - 14 มีนาคม 2570) เพื่อแสดงเทคโนโลยีนวัตกรรมและองค์ความรู้ ในการเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาด้านพืชสวนของประเทศไทย และส่งเสริมให้นักวิชาการด้านการเกษตรมีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการเทคโนโลยีและนวัตกรรมทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

3) นโยบายระยะกลาง และระยะยาว

3.1) การสร้างโอกาสต่อยอดจากอุตสาหกรรมเดิม : การยกระดับภูมิปัญญาไทยไปสู่วัฒนธรรมสร้างสรรค์ (Creative Culture) เพื่อส่งเสริม Soft Power ของประเทศ ด้วยการ **ส่งเสริมเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น** โดยส่งเสริมการปรับใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้าน พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่ม อาทิ พืช (มะพร้าว น้ำหอม GI ทุเรียน ชะนี เกาะ ช้าง เงาะ แม่แตง) ข้าว (สับสุครีพ พันธ์ข้าวเล็บนกปัตตานี สับสุครีพ พันธ์ข้าวไร่ดอกข่า และ Rice stick พันธ์ข้าวหอมหัวบอน) ปศุสัตว์ (โคขุนดอกคำใต้ โคขุนหนองสูง โคดำลำตะคอง และหมูดำดอยตุง) และสัตว์น้ำ (ปลาตะกรับ และลูกออด) รวมทั้งยกระดับคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย (ตรานกยูงพระราชทาน) 291,954 เมตร

3.2) การส่งเสริมโอกาสในอุตสาหกรรมแห่งอนาคต : การส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy or Eco-friendly Economy) โดยการ **ปรับกระบวนการผลิตของภาคเกษตรกรรมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม** อาทิ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวอย่างยั่งยืนเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก 45,000 ไร่ และส่งเสริมโรงงานผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 50 แห่ง

3.3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อขยายโอกาส ได้แก่

▶ **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคมนาคมขนาดใหญ่ (Mega Projects)** โดยเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งของสถาบันเกษตรกรด้วยระบบควบคุมอุณหภูมิ (Cold Chain) 20 แห่ง และบริหารจัดการตลาดกลาง/ศูนย์กระจายสินค้าด้วยระบบโลจิสติกส์ 150 แห่ง

▶ **การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ** โดยปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินรัฐมาตราส่วน 1:4000 (One Map) 50 ฉบับ และจัดทำแนวเขตปฏิรูปที่ดินด้วยการปักหลักเขตและป้ายแสดงเขต 2,010,186 ไร่

▶ **สนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิที่ดิน ที่อยู่อาศัย และที่ดินทำกินเพิ่มขึ้น** ได้แก่ **การบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกร** โดยออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01) 42,472 ราย และออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์ (กสน.3/กสน.5) 8,330 ราย **การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร** ด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง 15,167 ราย และ **การปรับปรุง ส.ป.ก.4-01 เป็นโฉนดเพื่อการเกษตร** 416,680 แปลง/ฉบับ 327,316 ราย พื้นที่ 4,850,799 ไร่

▶ **การยุติความขัดแย้งและแก้ไขข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดิน** โดยสำรวจรังวัดแผนที่แปลงที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินด้วยระบบโครงข่ายดาวเทียมแบบจลน์ RTK GNSS Network เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งหรือข้อพิพาทเรื่องแนวเขต 365,898 ไร่

3.4) การสร้างความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ได้แก่

1) การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสร้างให้มีส่วนร่วมกับการรับมือภัยธรรมชาติ ได้แก่

▶ **ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และรักษาสมดุลของระบบนิเวศท้องถิ่น เพื่อให้เป็นรากฐานสำคัญในการดำรงชีวิต** อาทิ พัฒนาและบริการเทคโนโลยีการสำรวจและการจัดทำแผนที่ด้านการพัฒนาที่ดิน 5 ล้านไร่ ปรับปรุงและฟื้นฟูคุณภาพดิน 725,972 ไร่ จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 21,346 ไร่ ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมี 600,000 ไร่

▶ **สร้างการมีส่วนร่วมในการรับมือกับภัยธรรมชาติ โดยเฉพาะการแก้ปัญหา PM2.5** อาทิ ถ่ายทอดความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร 17,703 ราย ส่งเสริมการเฝ้าระวังและติดตามการเกษตรและนำมาผลิตปุ๋ยอินทรีย์ 21,000 ไร่ การบรรเทาปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ด้วยปฏิบัติการตัดแปรสภาพอากาศ 2,690 เที่ยวบิน ทำให้ปริมาณฝุ่น PM2.5 ลดลงร้อยละ 70.18

▶ **สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งทั้งระบบ** อาทิ บริหารจัดการทรัพยากรประมงด้วยการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ 647 ล้านตัว ตรวจสอบ และเฝ้าระวังการทำประมงให้เป็นไปตามกฎหมาย 179,921 ครั้ง

2) การยกระดับการบริหารจัดการน้ำ แก้ไขปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง ได้แก่

▶ **เร่งให้น้ำถึงไร่นาด้วยการเพิ่มศักยภาพแหล่งกักเก็บน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ควบคู่กับการขยายเขตชลประทานพร้อมทั้งเพิ่มแหล่งน้ำเพื่อรองรับการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมและการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร** อาทิ ก่อสร้างชลประทานขนาดใหญ่ 15 แห่ง ก่อสร้างชลประทานขนาดกลาง แหล่งน้ำและระบบส่งน้ำขนาดเล็ก พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น 105,773 ไร่ ปริมาตรเก็บกักเพิ่มขึ้น 52.88 ล้านลูกบาศก์เมตร ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 22,674 บ่อ รวมทั้งจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม 29,708 ไร่

▶ **แก้ปัญหา น้ำท่วมและน้ำแล้ง โดยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟูรับมือภัยแล้ง/ภัยธรรมชาติ ประกอบด้วย การบริหารจัดการน้ำเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ โดยบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ชลประทานเดิม 37.85 ล้านไร่ และเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำในพื้นที่เกษตรกรรมและเขตเศรษฐกิจ 164,413 ไร่ การปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำทั้งในและนอกเขตชลประทาน 1,524.29 ล้านลูกบาศก์เมตร และการช่วยเหลือ ฟื้นฟู เกษตรกรในพื้นที่ประสบภัย โดยช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ดินโคลนทับถม อุทกภัย อุทกภัยภาคใต้ และวาตภัย ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง รวม 167,823 ราย วงเงิน 1,828.97 ล้านบาท**

3) การสานต่อนโยบายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality)

โดยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก/Carbon Credit อาทิ ปรับปรุง พื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมในการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกและเพิ่มการกักเก็บคาร์บอนที่นำไปสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน 10,000 ไร่

3.5) การพลิกฟื้นความเชื่อมั่นของคนไทยและต่างชาติ ด้วยการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง มีเสถียรภาพ มินิตรธรรม และความโปร่งใส

1) การเปลี่ยนผ่านราชการไทยไปสู่ราชการทันสมัยในระบบดิจิทัล (Digital Government) อาทิ พัฒนาทักษะดิจิทัลสำหรับบุคลากรภาครัฐ 411 ราย และการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร 6.13 ล้านครัวเรือน

2) การยกระดับการบริการภาครัฐให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น

▶ **ปรับบทบาทภาครัฐเป็นการส่งเสริมสนับสนุน (Enable) การอำนวยความสะดวก (Facilitate) และการกำกับกฎกติกา (Regulate)** ด้วยการให้บริการผ่านศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช และศูนย์บริการเครือข่าย 2,897 ศูนย์ มีเกษตรกรได้รับการแก้ไขปัญหาแล้วเสร็จ ร้อยละ 99.39

▶ **ลดกฎหมายและขั้นตอนที่ไม่จำเป็น (Ease of Doing Business)**

โดยการออกกฎหมายใหม่และปรับปรุงแก้ไขกฎหมายด้านการเกษตรให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป จำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ 1) ร่างพระราชบัญญัติช่วง พ.ศ. 2) ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์พันธุ์สัตว์พื้นเมือง พ.ศ. 3) ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม พ.ศ....4) การเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 พ.ศ. 5) ร่างพระราชบัญญัติการชลประทาน พ.ศ. และ 6) ร่างพระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม (ฉบับที่...) พ.ศ.

3.6) การต่างประเทศ การเดินทางสานต่อนโยบายการทูต เศรษฐกิจเชิงรุก และการสร้าง Soft Power

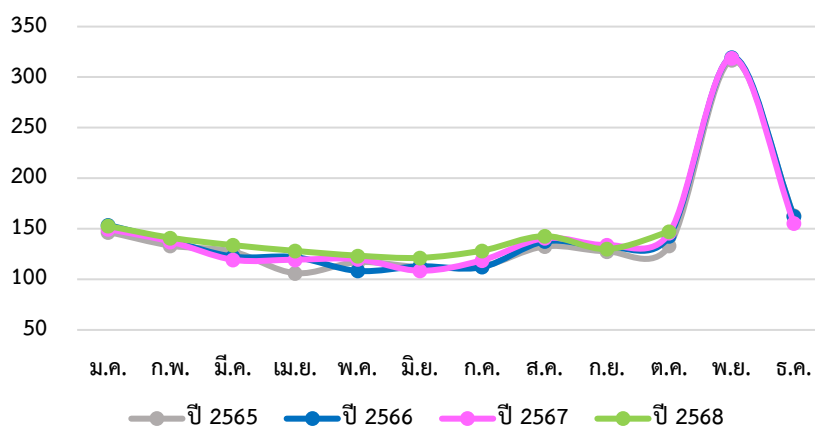
▶ **พัฒนาความร่วมมือและขยายการดำเนินงานด้านเกษตรต่างประเทศ** ได้แก่ **การดำเนินภารกิจด้านการเกษตรต่างประเทศ** โดยเป็นผู้แทนในการประชุมเจรจาหารือกับภาครัฐและเอกชนของประเทศคู่ค้า 406 ครั้ง เข้าร่วมประชุมเจรจา และกำหนดหน้าที่ของประเทศไทย 104 ครั้ง และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ และข่าวสารด้านการเกษตรของไทย 986 ครั้ง อาทิ การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของไทยในโอกาสวันชาติไทย และวันพ่อกับแม่แห่งชาติ และ**การพัฒนาความร่วมมือด้านต่างประเทศ** โดยการเข้าร่วมประชุมในเวทีนานาชาติ การประชุมกรอบความร่วมมือด้านทวิภาคี พหุภาคี และการประชุมความร่วมมือด้านองค์การระหว่างประเทศ 63 ครั้ง และประชุมเจรจาเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหาร 28 ครั้ง อาทิ เข้าร่วมสมมนาเพื่อสนับสนุนกฎระเบียบว่าด้วยสินค้าที่ปลอดจากการตัดไม้ทำลายป่าของสหภาพยุโรป (EUDR) 3 ครั้ง และเข้าร่วมประชุมเพื่อสนับสนุนมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) 7 ครั้ง

▶ **การเจรจากรอบความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศ (FTA)** โดยสนับสนุนมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) ภายใต้อุตสาหกรรมการค้าเสรี (FTA) 19 ครั้ง อาทิ การเข้าร่วมการประชุมเจรจาจัดทำข้อบหมมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) ภายใต้อุตสาหกรรมการค้าเสรีไทย - สหภาพยุโรป (FTA THAI-EU)

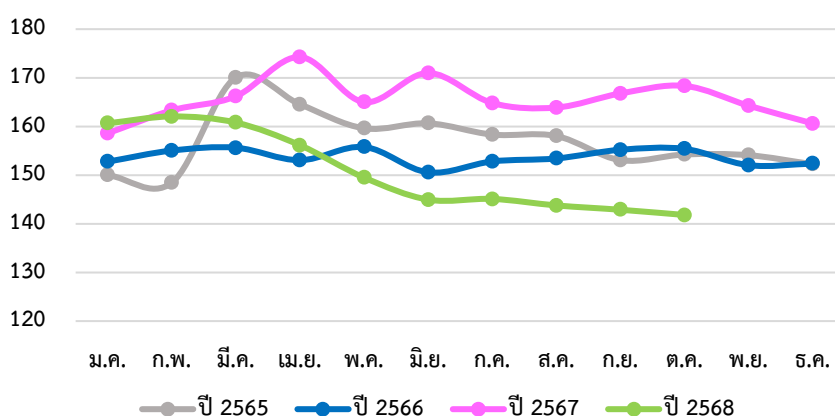
3.3 เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร

1) ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรและดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ ในช่วงเดือนมกราคม – ตุลาคม 2568 ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 134.9 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2567 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 129.4 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 150.8 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2567 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 166.2 หรือลดลงร้อยละ 9.3

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร (ปีฐาน = 2548)

ดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้

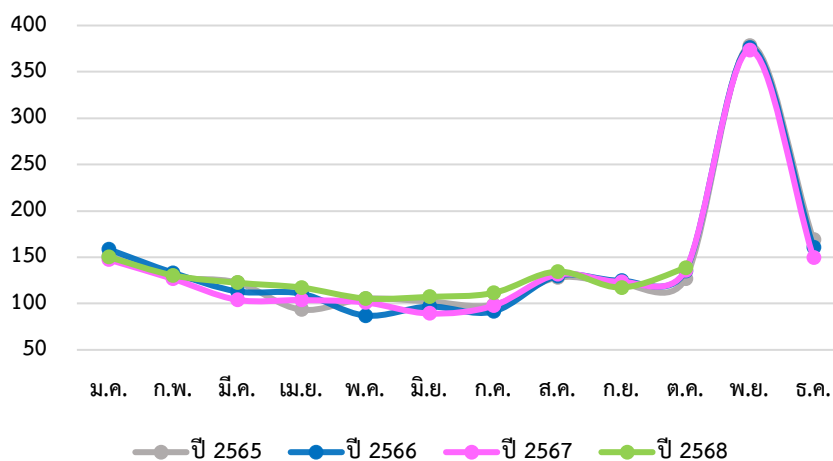

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

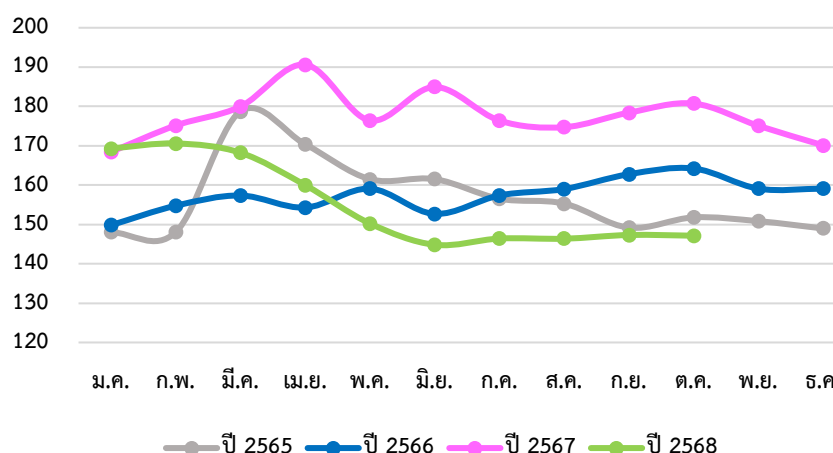
2) ดัชนีผลผลิตหมวดพืชผลและดัชนีราคาหมวดพืชผลที่เกษตรกรขายได้

ในช่วงเดือนมกราคม – ตุลาคม 2568 ดัชนีผลผลิตหมวดพืชผลเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 123.4 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2567 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 116.0 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4 ขณะที่ดัชนีราคาหมวดพืชผลที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 155.0 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2567 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 178.6 หรือลดลงร้อยละ 13.2

ดัชนีผลผลิตหมวดพืชผล (ปีฐาน = 2548)

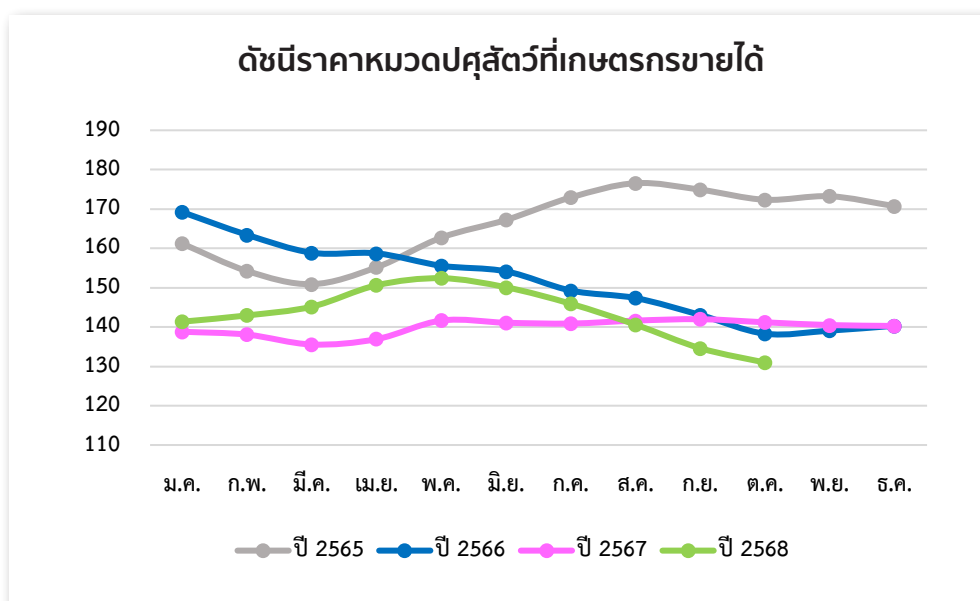
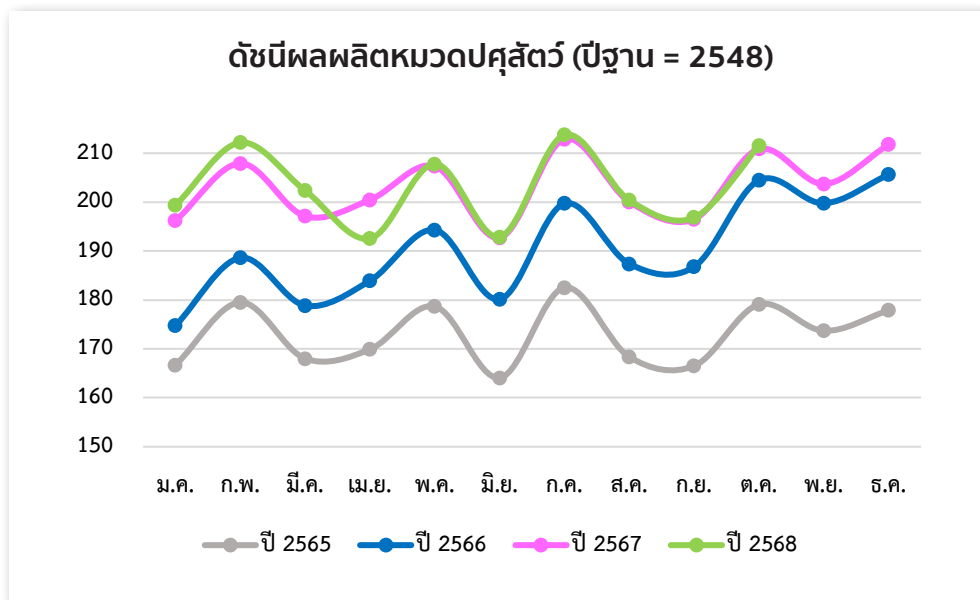
ดัชนีราคาหมวดพืชผลที่เกษตรกรขายได้

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3) ดัชนีผลผลิตหมวดปศุสัตว์และดัชนีราคาหมวดปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้

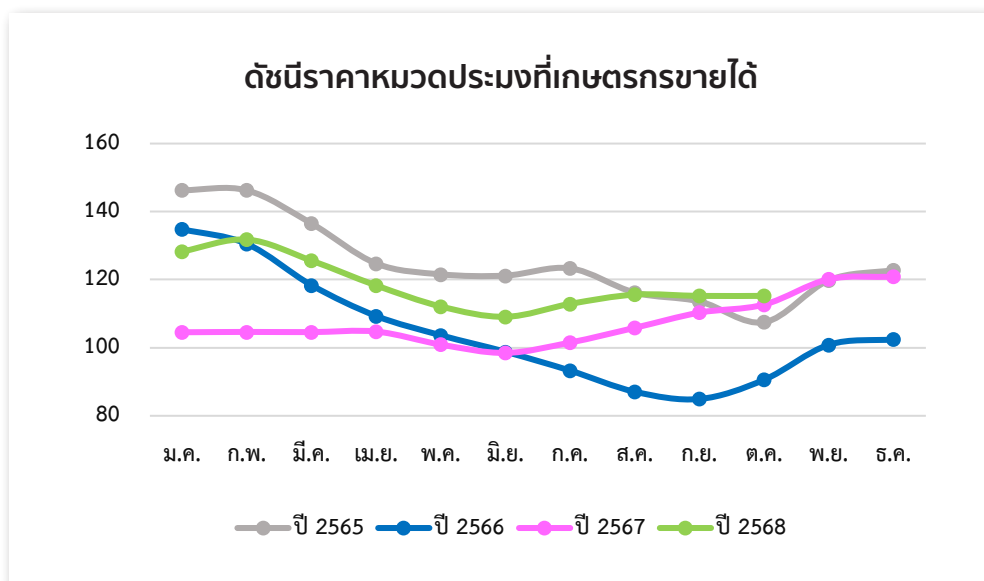
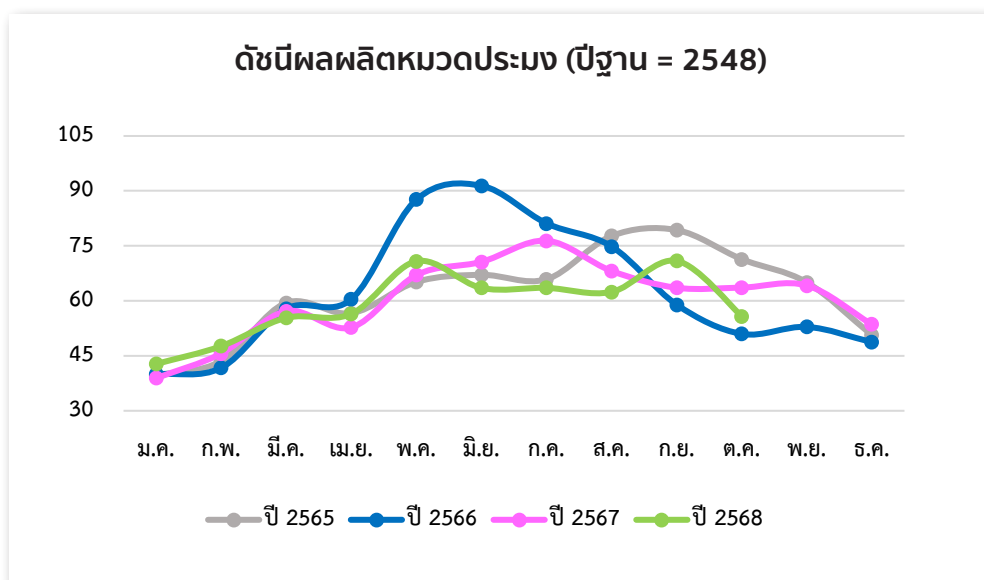
ในช่วงเดือนมกราคม – ตุลาคม 2568 ดัชนีผลผลิตหมวดปศุสัตว์เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 203.0 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2567 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 202.2 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.4 ขณะที่ดัชนีราคาหมวดปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 143.5 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2567 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 139.8 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

4) ดัชนีผลผลิตหมวดประมงและดัชนีราคาหมวดประมงที่เกษตรกรขายได้

ในช่วงเดือนมกราคม – ตุลาคม 2568 ดัชนีผลผลิตหมวดประมงเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 58.9 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2567 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 60.4 หรือลดลงร้อยละ 2.4 ขณะที่ดัชนีราคาหมวดประมงที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 118.4 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2567 ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 104.8 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.0

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

5) การส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์

การส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทยไปตลาดโลกในช่วงเดือนมกราคม - กันยายน 2568 มีมูลค่าอยู่ที่ 1,423,278 ล้านบาท ลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 ซึ่งอยู่ที่ 1,491,501 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 4.6 โดยตลาดส่งออกหลักที่มีมูลค่าส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ลดลง ได้แก่ อาเซียน สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ในขณะที่ตลาดที่มีมูลค่าส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น ได้แก่ จีน และสหภาพยุโรป สำหรับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์สำคัญที่มีมูลค่าการส่งออกลดลง ได้แก่ ผลไม้และผลิตภัณฑ์ ข้าวและผลิตภัณฑ์ ปลาและผลิตภัณฑ์ น้ำตาลและผลิตภัณฑ์ มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ กุ้งและผลิตภัณฑ์ นมและผลิตภัณฑ์ ปลาหมึกและผลิตภัณฑ์ และสุกรและผลิตภัณฑ์ ส่วนสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้น ได้แก่ ยางพารา เนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ น้ำมันปาล์ม และผักและผลิตภัณฑ์

ตารางที่ 4 มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทย ไปยังตลาดที่สำคัญ

ประเทศ	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)		อัตรา การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	สินค้าส่งออกที่สำคัญ
	ปี 2567 (ม.ค. – ก.ย.)	ปี 2568 (ม.ค. – ก.ย.)		
โลก	1,491,501.49	1,423,277.74	-4.6	ผลไม้และผลิตภัณฑ์ ยางพารา เนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ ข้าวและผลิตภัณฑ์ ปลาและผลิตภัณฑ์ น้ำตาลและผลิตภัณฑ์
จีน	409,032.91	418,762.03	2.4	ผลไม้และผลิตภัณฑ์ ยางพารา มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ เนื้อไก่และผลิตภัณฑ์
อาเซียน (9 ประเทศ)	324,087.17	297,121.97	-8.3	น้ำตาลและผลิตภัณฑ์ เครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ ยางพารา ข้าวและผลิตภัณฑ์ ผลไม้และผลิตภัณฑ์
สหรัฐอเมริกา	139,183.41	138,834.87	-0.3	ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ ผลไม้และผลิตภัณฑ์ ข้าวและผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ยางพารา ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ

ตารางที่ 4 มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทย ไปยังตลาดที่สำคัญ

ประเทศ	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)		อัตรา การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	สินค้าส่งออกที่สำคัญ
	ปี 2567 (ม.ค. – ก.ย.)	ปี 2568 (ม.ค. – ก.ย.)		
ญี่ปุ่น	137,886.81	127,286.12	-7.7	เนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ ยางพารา ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ผักและผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ
สหภาพยุโรป (27 ประเทศ)	116,475.73	117,572.46	0.9	เนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ ยางพารา ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ ข้าวและผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ ผลไม้และผลิตภัณฑ์
อื่น ๆ	364,835.47	323,700.29	-11.3	ผลไม้และผลิตภัณฑ์ ยางพารา เนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ ข้าวและผลิตภัณฑ์ ปลาและผลิตภัณฑ์ น้ำตาลและผลิตภัณฑ์

หมายเหตุ: สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ หมายถึง สินค้าในพิกัดศุลกากร ตอนที่ 1-24, 35.05.10, 35.05.20, 40.01, 4002.80, 4002.91, 4002.99, 40.05, 44.03, 50.01 - 50.03, 52.01, 53.03

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2568

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2568 ขยายตัวร้อยละ 3.3 เมื่อเทียบกับปี 2567 โดยสาขาพืช สาขาสัตว์ สาขบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้ ขยายตัว ขณะที่สาขาประมงยังหดตัว

ปัจจัยบวก

- ปริมาณฝนที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่ช่วงปลายปี 2567 ต่อเนื่องมาถึงช่วงต้นปี 2568 ส่งผลให้มีปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำตามธรรมชาติมากกว่าปีที่ผ่านมา เพียงพอสำหรับการเพาะปลูกพืชในช่วงฤดูแล้ง ประกอบกับสภาพอากาศโดยทั่วไปเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของพืช ไม่ประสบภาวะภัยแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ทำให้เกษตรกรมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่ที่เคยปล่อยว่าง และสามารถทำการเพาะปลูกได้มากกว่าปีที่ผ่านมา
- การบริหารจัดการแปลงและฟาร์มที่ดีขึ้น มีการบำรุงดูแลและเฝ้าระวังโรคอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถควบคุมโรคระบาดในพืชและสัตว์ได้ดี
- การดำเนินนโยบายของภาครัฐในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตร และการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง อาทิ การเตรียมพร้อมรับมือต่อความแปรปรวนของสภาพอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทั้งการวางแผนบริหารจัดการน้ำ จัดเตรียมเครื่องจักรกลและเจ้าหน้าที่ประจำพื้นที่เสี่ยง เพื่อให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้กับเกษตรกร การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตและยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน
- เศรษฐกิจไทยยังคงขยายตัวได้ โดยเฉพาะด้านการบริโภคที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ ทำให้มีความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารเพิ่มขึ้น

ปัจจัยลบ

- พายุและภัยธรรมชาติเกิดขึ้นหลายช่วง ซึ่งไทยได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของพายุตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - พฤศจิกายน 2568 โดยพายุหลายลูกส่งผลกระทบทำให้ฝนตกหนักและฝนตกสะสมเกิดน้ำหลากและน้ำล้นตลิ่ง โดยเฉพาะพายุ“วิภา” และ “คากิ” ที่ส่งผลกระทบในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และภาคกลาง ส่งผลให้ผลผลิตสินค้าเกษตรบางส่วนได้รับความเสียหาย
- มาตรการกีดกันทางการค้าที่เข้มงวดมากขึ้น และนโยบายภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกา ทำให้เศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าหลายประเทศชะลอตัว ส่งผลกระทบต่อการค้าและความต้องการสินค้าเกษตรของไทย
- ความขัดแย้งระหว่างประเทศในหลายภูมิภาคทั่วโลก ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานโลก และการค้าระหว่างประเทศ ทำให้เศรษฐกิจโลกฟื้นตัวช้า
- ค่าเงินบาทที่มีทิศทางแข็งค่า ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ของไทย ส่งผลต่อเนื่องมายังปริมาณการผลิตและราคาสินค้าเกษตรภายในประเทศ

สาขาพืช

สาขาพืชในปี 2568 ขยายตัวร้อยละ 4.6 เมื่อเทียบกับปี 2567 เนื่องจากสภาพอากาศในช่วงปลายปี 2567 เอื้ออำนวยต่อการออกดอกติดผลของไม้ผล และสภาวะลานีญาในปี 2568 ทำให้ฝนตกมากขึ้น มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูกพืช ส่งผลให้พืชไร่และไม้ผลหลายชนิดเจริญเติบโตได้ดีและให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

พืชสำคัญที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ ข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน สับปะรดปัตตาเวีย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ลำไย ทูเรียน มังคุด และเงาะ โดยข้าวนาปรัง ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำและปริมาณน้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติมากกว่าปีที่ผ่านมา ส่งผลให้น้ำต้นทุนมีเพียงพอสำหรับการเพาะปลูก เกษตรกรมีการเพาะปลูกเพิ่มขึ้นทั้งในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทาน ประกอบกับภาครัฐมีมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรัง ปี 2568 ทำให้เกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูกในพื้นที่ที่เคยปล่อยว่าง **ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์** ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากฝนที่ตกต่อเนื่องตั้งแต่ต้นฤดูเพาะปลูก ทำให้เกษตรกรบางพื้นที่สามารถเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น 1 ได้ 2 รอบ ประกอบกับเกษตรกรหลายรายมีการเพาะปลูกในพื้นที่ที่เคยประสบภาวะแล้งและปล่อยว่างในปีที่ผ่านมา และบางรายปรับเปลี่ยนพื้นที่มาปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แทนมันสำปะหลังที่มีราคาลดลงและได้รับผลกระทบจากโรคใบด่าง **อ้อยโรงงาน** ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย ฝนกระจายตัวดีในช่วงต้นฤดูเพาะปลูก และเกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งน้ำบาดาลได้มากขึ้นในหลายพื้นที่ ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

ประกอบกับนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการเข้าถึงเครื่องจักรกลการเกษตร โดยเฉพาะโครงการชดเชยดอกเบี้ยให้กับเกษตรกรชาวไร่อ้อย ส่งเสริมให้เกิดการขยายพื้นที่เพาะปลูกอ้อยอย่างต่อเนื่อง **สับปะรดปัตตาเวีย** ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีปริมาณฝนเพิ่มขึ้นและอุณหภูมิต่ำกว่าค่าปกติ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคกลางฝั่งตะวันตก ทำให้ต้นสับปะรดมีความสมบูรณ์และสามารถควบคุมการออกผลได้มากกว่าปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ประกอบกับราคาสับปะรดที่สูงขึ้นในปีก่อนหน้า จึงให้เกษตรกรเพิ่มการดูแลและใส่ปุ๋ยอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผลผลิตมีขนาดใหญ่และสมบูรณ์มากขึ้น **ยางพารา** ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวยและมีปริมาณน้ำฝนเพียงพอ ทำให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ประกอบกับราคาที่เกษตรกรขายได้ในปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี เกษตรกรมีแรงจูงใจในการกรีดยางมากขึ้น รวมถึงมีการเฝ้าระวังและป้องกันโรคใบร่วงยางพาราได้ดีกว่าปีที่ผ่านมา **ปาล์มน้ำมัน** ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาปาล์มในปี 2565 อยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกแทนยางพารา พื้นที่นา และพื้นที่รกร้าง ซึ่งเริ่มให้ผลผลิตในปี 2568 เป็นปีแรก ประกอบกับสภาพอากาศเอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเพียงพอ ทำให้ต้นปาล์มสมบูรณ์ มีน้ำหนักต่อทะลายเพิ่มขึ้น **ลำไย** ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศหนาวเย็นยาวนานตั้งแต่ปลายปี 2567 จนถึงต้นปี 2568 และปริมาณน้ำฝนที่มีเพียงพอ ทำให้ต้นลำไยมีความสมบูรณ์และเอื้อต่อการแทงช่อดอก ประกอบกับราคาลำไยในปี 2567 อยู่ในเกณฑ์ดี จึงให้เกษตรกรดูแลรักษาและบำรุงต้นมากขึ้น ส่งผลให้การออกดอกติดผลเพิ่มขึ้น และภาพรวมผลผลิตเพิ่มขึ้น **ทุเรียน** ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาในช่วงหลายปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูก โดยในภาคตะวันออกปลูกแทนยางพาราและไม้ผลอื่น ๆ ส่วนภาคใต้ปลูกแทนกาแฟ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผลอื่น ๆ ประกอบกับสภาพอากาศในภาคตะวันออกมีความเอื้ออำนวยต่อการออกดอกติดผล ส่วนในภาคใต้ยังคงมีความแปรปรวน แต่เกษตรกรดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศเพิ่มขึ้นมาก **มังคุด** ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากปีที่ผ่านมามังคุดออกดอกและติดผลน้อย จึงมีการพักต้นเพื่อสะสมอาหาร ทำให้ในปี 2568 ต้นมังคุดมีความสมบูรณ์มากขึ้น ประกอบกับสภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการออกดอกมากกว่าปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะแหล่งผลิตในภาคตะวันออก และ **เงาะ** ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากในปีที่ผ่านมาทางภาคตะวันออกมีสภาพอากาศแปรปรวน ต้นเงาะให้ผลผลิตน้อย และปีนี้ได้พักต้นสะสมอาหาร ทำให้ต้นมีความสมบูรณ์ ประกอบกับสภาพอากาศในช่วงปลายปี 2567 เอื้ออำนวยต่อการออกดอกติดผล ส่งผลให้ในปี 2568 ต้นเงาะให้ผลผลิตได้มากขึ้น

สำหรับพืชที่มีผลผลิตลดลง ได้แก่ **ข้าวนาปี** และ **มันสำปะหลัง** โดย **ข้าวนาปี** ผลผลิตลดลงเล็กน้อย หรือทรงตัวเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้ไม่จูงใจให้เกษตรกรทำการเพาะปลูก ทำให้มีเนื้อที่เพาะปลูกลดลง โดยบางพื้นที่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงานที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า ประกอบกับพื้นที่ทางภาคเหนือประสบอุทกภัยและเกิดน้ำท่วมขัง ทำให้ผลผลิตบางส่วนได้รับความเสียหาย และพื้นที่รับน้ำในภาคกลางสามารถทำการเพาะปลูกข้าวได้รอบเดียว อย่างไรก็ตาม หลายพื้นที่มีสภาพอากาศเหมาะสมและปริมาณน้ำเพียงพอ ทำให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตภาพรวม

ใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา และ**มันสำปะหลัง** ผลผลิตลดลง เนื่องจากภาวะแล้งในช่วงต้นปี 2567 ทำให้ท่อนพันธุ์ที่รอปูปลูกในปีเพาะปลูก 2567/68 แห้งตาย ส่งผลให้ท่อนพันธุ์ขาดแคลน เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และยางพารา และในหลายพื้นที่ยังมีการระบาดของโรคใบด่างอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้นมันสำปะหลังเจริญเติบโตไม่เต็มที่ บางส่วนยืนต้นตาย ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ อีกทั้งในเดือนสิงหาคม - กันยายน 2568 ซึ่งเป็นช่วงมันสำปะหลังลงหัวและสะสมอาหาร มีฝนตกชุก ทำให้หัวมันสำปะหลังบางส่วนเน่าเสียหาย

ด้านราคา

สินค้าพืชที่มีราคาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในเดือนมกราคม - ตุลาคม 2568 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 ได้แก่ สับปะรดปัตตาเวีย และปาล์มน้ำมัน โดยสับปะรดปัตตาเวีย ราคาเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีความต้องการจากโรงงานแปรรูปภายในประเทศ และคำสั่งซื้อจากต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น และ**ปาล์มน้ำมัน** ราคาเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีความต้องการใช้ในประเทศอย่างต่อเนื่องทั้งในอุตสาหกรรมอาหาร เคมีภัณฑ์ และโอเลโอเคมี ประกอบกับราคาในตลาดโลกปรับตัวเพิ่มขึ้นจากการที่อินโดนีเซียซึ่งเป็นผู้ผลิตน้ำมันปาล์มรายใหญ่ประกาศเพิ่มสัดส่วนการผสมในไบโอดีเซล ส่งผลให้ราคาปาล์มน้ำมันในไทยเพิ่มขึ้น

สินค้าพืชที่มีราคาเฉลี่ยลดลงในเดือนมกราคม - ตุลาคม 2568 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ลำไย และมังคุด อ้อยโรงงาน ยางพาราทุเรียน และเงาะ โดยข้าว ราคาลดลง เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้น โดยเฉพาะข้าวนาปรัง และในบางพื้นที่ที่ผลผลิตข้าวมีความชื้นสูงจากฝนที่ตกมากขึ้น ทำให้โรงสีปรับลดราคารับซื้อ นอกจากนี้ อุปทานข้าวของโลกที่เพิ่มขึ้น ทำให้ราคาข้าวในตลาดโลกปรับตัวลดลง ประเทศคู่ค้าหันไปสั่งซื้อข้าวจากประเทศคู่แข่งอย่างเวียดนามและอินเดียที่มีราคาถูกกว่า ทำให้ราคาส่งออกข้าวของไทยปรับตัวลดลง ส่งผลต่อเนื่องให้ราคาข้าวภายในประเทศลดลงด้วย **ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์** ราคาลดลง เนื่องจากปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้น ประกอบกับมีฝนตกชุก ทำให้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีความชื้นสูงและคุณภาพลดลง อีกทั้งโรงงานผลิตอาหารสัตว์หลายแห่งยังมีสต็อกเพียงพอต่อความต้องการใช้ จึงจำกัดปริมาณการรับซื้อ **อ้อยโรงงาน** ราคาลดลง เนื่องจากผลผลิตน้ำตาลและผลิตภัณฑ์ของประเทศผู้ส่งออกรายสำคัญออกสู่ตลาดมากขึ้น กดดันให้ราคาน้ำตาลในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้ราคาน้ำตาลในประเทศและราคาอ้อยโรงงานที่เกษตรกรขายได้ลดลงด้วย **มันสำปะหลัง** ราคาลดลง เนื่องจากความต้องการใช้มันสำปะหลังของประเทศคู่ค้าหลักลดลง โดยเฉพาะประเทศจีนที่มีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายในประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้การนำเข้ามันสำปะหลังจากไทยซึ่งเป็นสินค้าทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลดลง ส่งผลให้ราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังลดลง ประกอบกับผลผลิตมันสำปะหลังบางส่วนมีคุณภาพไม่ตรงตามมาตรฐาน ทำให้โรงงานแปรรูปปรับซื้อในราคาที่ลดลง **ยางพารา** ราคาลดลง เนื่องจากปริมาณผลผลิตยางพาราในประเทศเพิ่มขึ้น ขณะที่ความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องชะลอตัวลงตามเศรษฐกิจโลกที่มีความผันผวน

ลำไย ราคาตลาดลง เนื่องจากปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้นมากกว่าความต้องการของตลาด ทั้งในด้านการบริโภคสดและการแปรรูป **ทุเรียน** ราคาตลาดลง เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก **มังคุดและเงาะ** ราคาตลาดลง เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้นมากกว่าความต้องการของตลาด

ด้านการส่งออก

สินค้าพืชและผลิตภัณฑ์ที่มีปริมาณและมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นในเดือนมกราคม - กันยายน 2568 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 ได้แก่ **ยางพารา น้ำมันปาล์ม สับปะรดและผลิตภัณฑ์ ลำไยและผลิตภัณฑ์ และเงาะและผลิตภัณฑ์** โดย **ยางพารา** มีปริมาณและมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการใช้ยางพาราสำหรับอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ของจีนและญี่ปุ่น **น้ำมันปาล์ม** มีปริมาณและมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากอินเดียซึ่งเป็นคู่ค้าหลักของไทยมีความต้องการนำเข้าอย่างต่อเนื่อง รวมถึงผู้ส่งออกรายใหญ่อ่างอิงอินโดนีเซียมีการใช้มาตรการจำกัดการส่งออก ทำให้ไทยสามารถส่งออกได้มากขึ้น **สับปะรดและผลิตภัณฑ์** มีปริมาณและมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการในตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในรัสเซีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ อิหร่าน และจีน **ลำไยและผลิตภัณฑ์** มีปริมาณและมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากประเทศคู่ค้าสำคัญ ได้แก่ จีน อินโดนีเซีย และมาเลเซีย มีความต้องการนำเข้าลำไยสดเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การส่งออกไปจีนยังขยายตัวได้น้อย เนื่องจากมีการตรวจสอบสารตกค้างที่เข้มงวด และมีการปฏิเสธสินค้า ทำให้ผู้ส่งออกชะลอการรับซื้อเพื่อลดความเสี่ยง ขณะที่เวียดนามซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลักได้รับผลกระทบด้านการขนส่งสินค้าทางบกจากความขัดแย้งบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ทำให้การส่งออกไปเวียดนามลดลง และ**เงาะและผลิตภัณฑ์** มีปริมาณและมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการของประเทศคู่ค้าที่สำคัญเพิ่มขึ้น ได้แก่ เวียดนาม จีน และมาเลเซีย

สินค้าพืชและผลิตภัณฑ์ที่มีปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลงในเดือนมกราคม - กันยายน 2568 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 ได้แก่ **ข้าวรวม และน้ำตาลและผลิตภัณฑ์** โดย **ข้าวรวม** มีปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลง เนื่องจากประเทศคู่ค้าสำคัญทั้งสหรัฐอเมริกา อิรัก และแอฟริกาใต้มีความต้องการข้าวจากไทยลดลง และกลับไปนำเข้าข้าวจากประเทศคู่แข่งอย่างอินเดียและเวียดนาม เนื่องจากมีราคาที่ต่ำกว่า **น้ำตาลและผลิตภัณฑ์** มีปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลง เนื่องจากจีนซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลักกระงับการนำเข้าน้ำตาล - น้ำตาลผสมจากไทยตั้งแต่ปลายปี 2567 และบราซิลซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตและผู้ส่งออกหลักมีการส่งออกน้ำตาลทรายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การแข่งขันในตลาดโลกมีความรุนแรง ทำให้ไทยส่งออกน้ำตาลทรายได้ลดลง ขณะเดียวกันราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง และค่าเงินบาทมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้มูลค่าส่งออกน้ำตาลทรายและผลิตภัณฑ์ของไทยลดลง

สินค้าพืชและผลิตภัณฑ์ที่มีปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้น แต่มูลค่าส่งออกลดลงในเดือนมกราคม - กันยายน 2568 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 ได้แก่ **มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ ทูเรียน และผลิตภัณฑ์** และ**มังคุด** โดย**มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์** มีปริมาณเพิ่มขึ้น แต่มูลค่าส่งออกลดลง เนื่องจากราคามันสำปะหลังส่งออกของไทยลดลงใกล้เคียงกับราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในจีน ทำให้จีนมีความต้องการใช้มันสำปะหลังของไทยในการผลิตเอทานอลและอาหารสัตว์เพิ่มขึ้น **ทูเรียนและผลิตภัณฑ์** มีปริมาณเพิ่มขึ้น แต่มูลค่าส่งออกลดลง เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้นเพื่อรองรับความต้องการของคู่ค้าหลักอย่างจีนที่มีอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ราคาทูเรียนลดลงมาก ส่งผลให้มูลค่าส่งออกลดลง และ**มังคุด** มีปริมาณเพิ่มขึ้น แต่มูลค่าส่งออกลดลง เนื่องจากความต้องการบริโภคของตลาดหลักอย่างจีนและเวียดนามเพิ่มขึ้น

สาขาปศุสัตว์

สาขาปศุสัตว์ในปี 2568 ขยายตัวร้อยละ 0.5 เมื่อเทียบกับปี 2567 โดยสินค้าปศุสัตว์ที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ **ไก่เนื้อ** ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากการขยายการผลิตเพื่อรองรับความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ **สุกร** ผลผลิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากปริมาณการเลี้ยงสุกรที่เพิ่มขึ้น และเกษตรกรมีการบริหารจัดการฟาร์มสุกรที่มีมาตรฐานการผลิตเพิ่มขึ้น **ไข่ไก่** ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรชะลอการปลดระวางแม่ไก่ไข่ตามเกณฑ์อายุที่เหมาะสม ซึ่งเป็นผลจากสถานการณ์ชายแดนไทย - กัมพูชา ทำให้การส่งออกแม่ไก่ไข่ปลดระวางหยุดชะงัก และมีแม่ไก่ไข่คงค้างในประเทศจำนวนมาก ส่งผลให้มีปริมาณไข่ไก่เพิ่มขึ้น และ**นํ้านมดิบ** ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมมีการพัฒนาระบบการเลี้ยงและพันธุ์โคนม รวมทั้งสามารถจัดการฟาร์มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การผลิตนํ้านมดิบมีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น

สำหรับสินค้าปศุสัตว์ที่มีผลผลิตลดลง คือ **โคเนื้อ** เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ทำให้เกษตรกรประสบภาวะขาดทุน บางส่วนไม่ขยายการผลิต และเลิกเลี้ยง

ด้านราคา

สินค้าปศุสัตว์ที่มีราคาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในเดือนมกราคม - ตุลาคม 2568 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 ได้แก่ **ไก่เนื้อ** ราคาเพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการบริโภคทั้งในและต่างประเทศที่มีอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับผู้บริโภคหันมาบริโภคเนื้อไก่แทนเนื้อสุกรที่มีราคาสูงขึ้น ทำให้ราคาปรับตัวเพิ่มขึ้น **สุกร** ราคาเพิ่มขึ้น เนื่องจากการควบคุมปริมาณสุกรให้สอดคล้องกับความต้องการบริโภคตามโครงการรักษาเสถียรภาพราคาสุกรตั้งแต่ช่วงกลางปี 2567 ส่งผลให้ราคาสุกรปรับตัวเพิ่มขึ้น และ**นํ้านมดิบ** ราคาเพิ่มขึ้น เนื่องจากการปรับราคาตามคุณภาพนํ้านม และให้สอดคล้องกับต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ประกอบกับมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์นมเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น นมออร์แกนิก นมสำหรับผู้สูงอายุ และนมผสมโปรไบโอติก

สินค้าปศุสัตว์ที่มีราคาเฉลี่ยลดลงในเดือนมกราคม – ตุลาคม 2568 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 ได้แก่ **ไข่ไก่** ราคาลดลง เนื่องจากกำลังซื้อของผู้บริโภคลดลง ขณะที่ผลผลิตยังออกสู่ตลาดอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสภาพอากาศแปรปรวน ทำให้มีไข่ไก่ขนาดเล็กในสัดส่วนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ราคาไข่ไก่ปรับตัวลดลง และ **โคเนื้อ** ราคาปรับตัวลดลง เนื่องจากตลาดซื้อขายโคเนื้อในประเทศซบเซา และตลาดต่างประเทศชะลอตัว โดยเฉพาะผลกระทบจากการปิดด่านชั่วคราวตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชา

ด้านการส่งออก

สินค้าปศุสัตว์และผลิตภัณฑ์ที่มีปริมาณและมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นในเดือนมกราคม - กันยายน 2568 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 ได้แก่ **เนื้อไก่และผลิตภัณฑ์** มีปริมาณและมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากประเทศคู่ค้าหลัก ได้แก่ ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และมาเลเซีย มีความต้องการนำเข้าเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น รวมถึงตลาดส่งออกใหม่ อาทิ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ มีการนำเข้าไก่สดแช่เย็นแช่แข็งเพิ่มขึ้นจากความต้องการไก่ฮาลาลที่เพิ่มขึ้น **ไข่ไก่สด** มีปริมาณและมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ สิงคโปร์ ฮองกง ญี่ปุ่น และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ มีความต้องการนำเข้าเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะญี่ปุ่นซึ่งมีการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนก มีการนำเข้าไข่ไก่จากไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงต้นปี 2568 และ **โคเนื้อมีชีวิต** มีการส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากมาตรการผลักดันการส่งออกโคมีชีวิตไปตลาดต่างประเทศ

สินค้าปศุสัตว์และผลิตภัณฑ์ที่มีปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลงในเดือนมกราคม - กันยายน 2568 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 ได้แก่ **เนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์** มีปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลง เนื่องจากความต้องการของประเทศคู่ค้าปรับตัวลดลงจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว และความกังวลเกี่ยวกับเรื่องการค้ากีดกันทางการค้าและมาตรการการค้าชายแดน โดยสินค้าส่งออกที่ลดลง ได้แก่ เนื้อสุกรปรุงแต่ง ซึ่งมีสัดส่วนมูลค่าส่งออกที่สูง ส่งผลให้ภาพรวมของการส่งออกเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ลดลง และ **นมและผลิตภัณฑ์** มีปริมาณการผลิตและมูลค่าส่งออกลดลงเล็กน้อย เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในประเทศคู่ค้า ได้แก่ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น และจีน ชะลอตัว ประกอบกับค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้น ทำให้การแข่งขันด้านราคาของไทยลดลง

สาขาประมงในปี 2568 หดตัวร้อยละ 1.0 เมื่อเทียบกับปี 2567 โดยกุ้งขาวแวนนาไม ผลผลิตลดลง เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวน โดยปริมาณน้ำฝนที่มากกว่าปกติและความผันผวนของอุณหภูมิ ทำให้คุณภาพน้ำในบ่อเลี้ยงไม่เหมาะสม กุ้งเจริญเติบโตช้า และเกิดปัญหากุ้งน็อคน้ำตาย ส่งผลให้ผลผลิตต่อการเลี้ยงลดลง นอกจากนี้ ต้นทุนการผลิตที่อยู่ในระดับสูงยังเป็นแรงกดดันให้เกษตรกรลดอัตราการปล่อยลูกกุ้ง ส่งผลให้ผลผลิตลดลง **สัตว์น้ำที่นำขึ้นท่าเทียบเรือ** ผลผลิตลดลง โดยเฉพาะในภาคใต้ เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวน ส่งผลให้ผู้ประกอบการออกเรือจับสัตว์น้ำลดลง ประกอบกับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นต้นทุนการผลิตหลักของการทำประมงทะเลยังคงอยู่ในระดับสูง และ**ปลานิลและปลาดุก** ผลผลิตลดลง เนื่องจากราคาอาหารสัตว์น้ำซึ่งเป็นต้นทุนการผลิตหลักทรงตัวอยู่ในระดับสูง ประกอบกับราคาขายไม่พุ่งใจ ส่งผลให้เกษตรกรปรับลดปริมาณการปล่อยลูกพันธุ์ปลา ทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง

ด้านราคา

สินค้าประมงที่มีราคาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในเดือนมกราคม – ตุลาคม 2568 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 คือ **กุ้งขาวแวนนาไม** เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดลดลง นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมการรณรงค์ให้บริโภคกุ้งภายในประเทศมากขึ้น ซึ่งช่วยกระตุ้นการบริโภคในตลาดท้องถิ่น รวมถึงร้านค้าและร้านอาหาร ทำให้ความต้องการบริโภคภายในประเทศมีมากขึ้น

สินค้าประมงที่มีราคาเฉลี่ยลดลงในเดือนมกราคม – ตุลาคม 2568 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 คือ **ปลานิลและปลาดุก** เนื่องจากความต้องการของผู้บริโภคลดลง ทำให้มีปริมาณผลผลิตมากกว่าความต้องการของตลาด

ด้านการส่งออก

สินค้าประมงและผลิตภัณฑ์ที่มีปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลงในเดือนมกราคม - กันยายน 2568 เทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 ได้แก่ **ปลาและผลิตภัณฑ์** มีปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลง เนื่องจากประเทศคู่ค้าสำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น เวียดนาม และสหรัฐอเมริกา มีความต้องการลดลง **ปลาหมึกและผลิตภัณฑ์** มีปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลง เนื่องจากตลาดส่งออกที่สำคัญอย่างอิตาลีและญี่ปุ่น มีความต้องการลดลง และ**กุ้งและผลิตภัณฑ์** มีปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลง เนื่องจากประเทศคู่ค้าสำคัญอย่างสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นมีความต้องการนำเข้าลดลง ประกอบกับผลผลิตกุ้งของผู้ผลิตรายใหญ่ เช่น เอกวาดอร์ อินเดีย มีปริมาณเพิ่มขึ้น ในขณะที่ความต้องการของผู้บริโภคยังคงทรงตัว ทำให้มีการแข่งขันในตลาดส่งออกสูง

สาขาบริการทางการเกษตร

สาขาบริการทางการเกษตรในปี 2568 ขยายตัวร้อยละ 2.6 เมื่อเทียบกับปี 2567 เนื่องจากฝนที่ตกต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงปลายปี 2567 ถึงช่วงกลางปี 2568 ทำให้มีปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมถึงน้ำต้นทุนเพียงพอสำหรับการเพาะปลูกในช่วงต้นปี 2568 ประกอบกับสภาพอากาศโดยทั่วไปเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของพืช และช่วงต้นฤดูเพาะปลูกไม่ประสบภาวะฝนทิ้งช่วง ทำให้เกษตรกรมีการเพิ่มรอบการเพาะปลูก และขยายพื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่ที่เคยปล่อยว่าง ส่งผลให้กิจกรรมการจ้างบริการเตรียมดินและเก็บเกี่ยวผลผลิตพืชที่สำคัญเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะข้าวนาปรัง อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และสับปะรดปัตตาเวีย

สาขาป่าไม้

สาขาป่าไม้ในปี 2568 ขยายตัวร้อยละ 1.3 เมื่อเทียบกับปี 2567 โดยผลผลิตสินค้าป่าไม้สำคัญที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ **ไม้ยูคาลิปตัส** **ถ่านไม้** และ **รังนก** โดย **ไม้ยูคาลิปตัส** เป็นที่ต้องการของอุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีการส่งออกไปยังคู่ค้าสำคัญทั้งจีน และญี่ปุ่น สำหรับ **ถ่านไม้** เพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการนำเข้าของจีน ศรีลังกา และออสเตรเลีย ที่เพิ่มขึ้น รวมถึงความต้องการใช้ของภาคบริการภายในประเทศที่ยังมีอย่างต่อเนื่อง และผลผลิต **รังนก** ที่มีคุณภาพสูง ยังเป็นที่ต้องการของอุตสาหกรรมแปรรูปรังนกทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริโภคชาวจีน ขณะที่ **ไม้ยางพารา** มีผลผลิตลดลงตามพื้นที่เป้าหมายการตัดโค่นพื้นที่สวนยางพาราเก่าและปลูกทดแทนด้วยยางพาราพันธุ์ดีหรือพืชเศรษฐกิจอื่นของการยางแห่งประเทศไทย ประกอบกับความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ของจีนที่ชะลอตัวลง สำหรับผลผลิต **ครึ่ง** ลดลง เนื่องจากได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศที่แปรปรวน

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2569

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรในปี 2569 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.0 – 3.0 โดยมีปัจจัยสนับสนุนดังนี้

- **ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมถึงน้ำต้นทุนที่เพิ่มขึ้นมาก** จากฝนที่ตกอย่างต่อเนื่องในช่วงปลายปี 2568 เป็นผลดีต่อการเพาะปลูกและการเจริญเติบโตของพืชในช่วงฤดูแล้ง รวมถึงการเพาะปลูกในรอบถัดไป

- **การดำเนินนโยบายของภาครัฐ** ในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง อาทิ การพัฒนาศักยภาพการผลิตและบริหารจัดการสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร การยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและมีมูลค่าสูง การพัฒนาระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตร การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ การควบคุมและเฝ้าระวังโรคระบาดในพืชและสัตว์ ตลอดจนการเตรียมพร้อมรับมือต่อความแปรปรวนของสภาพอากาศและสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ

- **เศรษฐกิจไทยปี 2568 ที่มีแนวโน้มขยายตัว** โดยการบริโภคภายในประเทศ การลงทุนภาคเอกชน การใช้จ่ายภาครัฐ รวมถึงการท่องเที่ยว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

- **ความต้องการสินค้าเกษตรในตลาดโลกที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น** โดยหลายประเทศเริ่มให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางอาหาร เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้ต้องเผชิญปัญหาจากภัยพิบัติต่าง ๆ รวมถึงปัญหาด้านห่วงโซ่อุปทานจากความขัดแย้งระหว่างประเทศและสงครามการค้า

อย่างไรก็ตาม ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2569 ยังมีปัจจัยเสี่ยงและสถานการณ์สำคัญที่ต้องติดตาม ดังนี้

- **การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** ทำให้สภาพอากาศแปรปรวนมากขึ้น เกิดวาตภัย ภัยแล้ง และอุทกภัยที่สร้างความเสียหายต่อพื้นที่และผลผลิตทางการเกษตร

- **เศรษฐกิจโลกมีทิศทางชะลอตัว** โดยเฉพาะประเทศคู่ค้าสำคัญทั้งจีน ญี่ปุ่น ประเทศในกลุ่มยูโรโซน และอาเซียน ส่งผลต่อการค้าและความต้องการสินค้าเกษตรของไทย

- **มาตรการกีดกันทางการค้าและกฎระเบียบที่เข้มงวดมากขึ้น** ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันและการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย อาทิ มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสุขอนามัยของสหภาพยุโรป และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานสินค้าที่เข้มงวดมากขึ้นของจีน

- **นโยบายภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกา** ที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าหลายประเทศ รวมถึงการวางแผนการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรของไทย

■ **ความขัดแย้งระหว่างประเทศในหลายภูมิภาคของโลก** อาทิ ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน ความขัดแย้งในภูมิภาคตะวันออกกลาง และสงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานโลกและการค้าระหว่างประเทศ ทำให้เศรษฐกิจโลกฟื้นตัวช้า เป็นอุปสรรคต่อการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทย

สาขาพืช

สาขาพืชในปี 2569 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.5 – 3.5 โดยสินค้าพืชที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน สับปะรดโรงงาน ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ลำไยทุเรียน มังคุด และเงาะ โดยข้าวนาปี คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวยปริมาณน้ำฝนมีเพียงพอต่อการเพาะปลูกและการเจริญเติบโตของต้นข้าว คาดว่าผลผลิตต่อไร่จะเพิ่มขึ้นและส่งผลกระทบต่อผลผลิตภาพรวมทั้งประเทศเพิ่มขึ้น **ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์** คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตและปริมาณน้ำที่มีมากกว่าในปี 2568 ทำให้ภาพรวมของผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้น **อ้อยโรงงาน** คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาอ้อยยังอยู่ในเกณฑ์ที่ดีกว่าสินค้าเกษตรชนิดอื่น ประกอบกับภาครัฐมีมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่อ้อย รวมถึงการส่งเสริมของโรงงานน้ำตาลทราย ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูก **สับปะรดโรงงาน** คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณฝนที่เพิ่มขึ้น ทำให้มีน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก ส่งผลให้ต้นสับปะรดสมบูรณ์ และสามารถบังคับออกผลได้ ประกอบกับราคาสับปะรดที่ปรับตัวสูงขึ้นจึงจูงใจให้เกษตรกรมีการดูแลบำรุงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผลผลิตสมบูรณ์มากขึ้น **ยางพารา** คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากต้นยางพาราที่เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกเมื่อปี 2563 เริ่มให้ผลผลิต ทำให้เนื้อที่กรีดยิ่งเพิ่มขึ้น รวมถึงผลผลิตต่อไร่ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย และเกษตรกรมีการเฝ้าระวังและป้องกันโรคใบร่วงยางพาราที่ดี **ปาล์มน้ำมัน** คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันแทนยางพาราและพื้นที่กร้างในปี 2566 จะให้ผลผลิตในปี 2569 เป็นปีแรก ทำให้มีเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น **สำหรับสินค้ากลุ่มผลไม้** ได้แก่ ลำไย ทุเรียน มังคุด และเงาะ คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณน้ำที่มีเพียงพอ และสภาพอากาศในพื้นที่แหล่งผลิตสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการออกดอกติดผลและเจริญเติบโต รวมถึงความต้องการของตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศยังมีอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรมีการดูแลเอาใจใส่มากขึ้น

สินค้าพืชที่มีผลผลิตลดลง ได้แก่ **ข้าวนาปรัง** และ**มันสำปะหลัง** โดย**ข้าวนาปรัง** คาดว่าผลผลิตจะลดลง เนื่องจากราคาผลผลิตมีแนวโน้มตกต่ำลง และปัจจัยการผลิตยังคงอยู่ในเกณฑ์สูง ทำให้เกษตรกรงดทำการเพาะปลูกและปล่อยพื้นที่ว่าง หรือลดรอบการเพาะปลูกเหลือเพียง 1 รอบ บางรายปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงานและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า นอกจากนี้ สถานการณ์น้ำที่ยังคงท่วมขังอยู่ในหลายพื้นที่ อาจทำให้การเพาะปลูกข้าวนาปรังมีความล่าช้า ส่งผลให้รอบการปลูกไม่สามารถดำเนินการได้ตามปกติ และ**มันสำปะหลัง** คาดว่าผลผลิตจะลดลง เนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลง ไม่จูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูก ประกอบกับขาดแคลนท่อนพันธุ์ ต้านทานและทนต่อโรคใบด่าง เกษตรกรจึงปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา ข้าว ตันยูคาลิปตัส และสับปะรดปัตตาเวีย รวมถึงปรับเปลี่ยนเป็นพื้นที่นคมอุตสาหกรรม และบางส่วนปล่อยเป็นพื้นที่ว่าง ภาพรวมผลผลิตจึงลดลงตามการลดลงของพื้นที่เพาะปลูก

ด้านราคา

สินค้าพืชที่คาดว่าราคาจะปรับตัวเพิ่มขึ้น โดย**มันสำปะหลัง** คาดว่าราคาจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่ความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมอาหารและอาหารสัตว์ ยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับลาวมีนโยบายลดการส่งออกหัวมันสำปะหลังสดไปต่างประเทศ และการปิดด่านชายแดนไทย – กัมพูชาจากปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ ส่งผลให้ราคามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และ**ปาล์มน้ำมัน** คาดว่าราคาจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมอาหารและพลังงานชีวภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศยังมีอย่างต่อเนื่อง

สินค้าพืชที่คาดว่าราคาจะอยู่ในเกณฑ์ดี คือ **กลุ่มผลไม้** ได้แก่ **ลำไย ทุเรียน มังคุด และเงาะ** เนื่องจากความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศยังคงมีอยู่มาก ประกอบกับภาครัฐมีนโยบายพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐานและส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม มาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือเกษตรกรทั้งในด้านการตลาด และการยกระดับคุณภาพผลผลิตให้ผ่านเกณฑ์ที่ประเทศคู่ค้าเข้มงวดในปี 2568 จะส่งผลต่อเสถียรภาพของราคาต่อเนื่องถึงปี 2569

สินค้าพืชที่คาดว่าราคาจะอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ได้แก่ **ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สับปะรดปัตตาเวีย และยางพารา** โดย**ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์** เนื่องจากมีการดำเนินมาตรการเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาและส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อเสริมความมั่นคงด้านรายได้ของเกษตรกร เพิ่มศักยภาพการแข่งขันของห่วงโซ่อุปทาน และกระตุ้นให้มีการปรับปรุงคุณภาพการผลิตอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ราคาที่เกษตรกรขายได้ยังขึ้นกับคุณภาพของผลผลิต และราคาพืชทดแทน เช่น ข้าวสาลี และข้าวบาร์เลย์ เป็นต้น **สับปะรดปัตตาเวีย** เนื่องจากผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่ยังมีความต้องการจากโรงงานแปรรูปในประเทศและต่างประเทศ ระดับราคาจึงขึ้นอยู่กับความสมดุลระหว่างปริมาณผลผลิตกับกำลังการผลิตของโรงงานแปรรูป และ**ยางพารา** เนื่องจากปริมาณผลผลิตภายในประเทศที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น ขณะที่ความต้องการยางพาราในอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องมีแนวโน้มชะลอตัวลง

ตามเศรษฐกิจโลกที่มีความผันผวน อย่างไรก็ตาม ภาครัฐยังคงมีการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาราคายางพาราตกต่ำ และการปราบปรามการลักลอบนำเข้ายางพาราเถื่อนตามแนวชายแดนและยางสวนสิทธิมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นแรงหนุนให้ราคายางพาราปรับตัวดีขึ้น

สินค้าพืชที่คาดว่าจะราคาจะปรับตัวลดลง ได้แก่ **ข้าว** และ**อ้อยโรงงาน** โดย**ข้าว** เนื่องจากอุปทานข้าวในตลาดโลกมีมากกว่าความต้องการ โดยเฉพาะจากอินเดียที่กลับมาส่งออกข้าวขาวอีกครั้ง ขณะเดียวกันประเทศผู้นำเข้ารายใหญ่ อาทิ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย มีการสำรองข้าวไว้อย่างเพียงพอ จึงชะลอการสั่งซื้อ ส่งผลให้ราคาข้าวในตลาดโลกลดลงอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อราคาที่เกี่ยวข้องในภาคการเกษตรภายในประเทศ และ**อ้อยโรงงาน** เนื่องจากผลผลิตอ้อยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ประกอบกับราคาน้ำตาลในตลาดโลกให้มีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้ราคาอ้อยโรงงานที่เกี่ยวข้องการเกษตรภายในประเทศได้ปรับตัวลดลงตามไปด้วย

สาขาปศุสัตว์

สาขาปศุสัตว์ในปี 2569 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 1.0 – 2.0 โดยสินค้าปศุสัตว์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ได้แก่ **สุกร ไก่เนื้อ ไช้ไก่ โคเนื้อ และนํ้านมดิบ** โดย**สุกร** คาดว่าจะมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากเกษตรกรยังคงรักษาระดับการผลิตจากภาวะต้นทุนที่อยู่ในเกณฑ์สูง รวมถึงนโยบายด้านภาษีของสหรัฐอเมริกาที่อาจส่งผลให้เกษตรกรชะลอการขยายกำลังการผลิต ทำให้ปริมาณการผลิตสุกรในภาพรวมเพิ่มขึ้นเล็กน้อย **ไก่เนื้อ** คาดว่าจะมีผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการบริโภคในประเทศที่เพิ่มขึ้น และความต้องการบริโภคเนื้อไก่ของต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น **ไช้ไก่** คาดว่าจะมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากความต้องการบริโภคในประเทศเพิ่มขึ้น และขยายการผลิตเพื่อรองรับความต้องการของต่างประเทศ **โคเนื้อ** คาดว่าจะมีผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากนโยบายการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ รวมถึงการเจรจาเพื่อขยายการส่งออกโคเนื้อมีชีวิตและผลิตภัณฑ์ไปยังตลาดต่างประเทศ และ**นํ้านมดิบ** คาดว่าจะมีผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากแม่โครีดนมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามโคสาวที่เข้ามาทดแทน เกษตรกรมีการปรับตัวโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของนํ้านมดิบ รวมถึงการป้องกันโรคระบาดสัตว์ ทำให้ปริมาณนํ้านมดิบรวมทั้งประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ด้านราคา

สินค้าปศุสัตว์ที่คาดว่าจะราคาจะปรับตัวเพิ่มขึ้น ได้แก่ **ไก่เนื้อ สุกร ไช้ไก่ และโคเนื้อ** โดย**ไก่เนื้อ** คาดว่าราคาจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการของตลาดที่มีอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับมีการจัดการฟาร์มให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของคู่ค้า **สุกร** คาดว่าราคาจะเพิ่มขึ้นจากมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาสุกรโดยการควบคุมปริมาณสุกรให้สอดคล้องความต้องการบริโภค **ไช้ไก่** คาดว่าราคาจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากการดำเนินการของภาครัฐในการรักษาเสถียรภาพราคาไช้ไก่ และ**โคเนื้อ** คาดว่าราคาจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากการสนับสนุนให้มีการขยายตลาดการส่งออกโคเนื้อมีชีวิตและผลิตภัณฑ์ไปยังตลาดต่างประเทศ

สินค้าปศุสัตว์ที่คาดว่าจะราคาจะอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา คือ **น้ำนมดิบ** เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดสอดคล้องกับความต้องการ และคาดว่าจะมีการปรับราคาให้สอดคล้องกับต้นทุนการผลิต และคุณภาพน้ำนมดิบ

สาขาประมง

สาขาประมงในปี 2569 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.3 – 1.3 โดยผลผลิต **กุ้งขาวแวนนาไม** คาดว่าจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจมีการฟื้นตัวอย่างช้า ๆ ประกอบกับภาครัฐมีการส่งเสริมให้เกษตรกรวางแผนการผลิตเพื่อให้ได้กุ้งตรงตามขนาดที่ตลาดต้องการ และบริหารจัดการผลผลิตให้เหมาะสมกับฤดูกาลผลิต เพื่อลดปัญหาผลผลิตล้นตลาด รวมทั้งส่งเสริมการใช้สายพันธุ์กุ้งที่เจริญเติบโตดีและทนทานต่อเชื้อก่อโรค และมีการจัดการฟาร์มอย่างยั่งยืน จูงใจให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนอัตราการปล่อยลูกกุ้ง ส่งผลให้ผลผลิตกุ้งต่อรอบการเลี้ยงเพิ่มขึ้นอย่างไรก็ตาม ผลผลิตกุ้งยังคงมีปัจจัยเสี่ยงจากโรคระบาด และต้นทุนการผลิตที่ยังผันผวนทั้งราคาอาหารสัตว์น้ำ ราคาลังงาน และราคาลูกกุ้ง สำหรับผลผลิต **ปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือ** คาดว่าจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากสภาพอากาศยังคงมีความแปรปรวน ส่งผลต่อความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำ และราคาน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตหลักยังมีความผันผวน ส่วนผลผลิต **ประมงน้ำจืดทั้งปลานิลและปลาดุก** คาดว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากปริมาณน้ำในแหล่งน้ำต่าง ๆ มีเพียงพอ และเกษตรกรมีการบริหารจัดการฟาร์มที่ดี

ด้านราคา

สินค้าประมงที่คาดว่าจะราคาจะอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา คือ **กุ้งขาวแวนนาไม** เนื่องจากความต้องการบริโภคค่อนข้างทรงตัว ประกอบกับราคาในตลาดโลกยังคงมีความผันผวน ส่งผลให้ราคาในประเทศไม่สามารถปรับตัวสูงขึ้นได้

สินค้าประมงที่คาดว่าจะราคาจะลดลง คือ **ปลานิลและปลาดุก** เนื่องจากความต้องการบริโภคที่ลดลง

สาขาบริการทางการเกษตร

สาขาบริการทางการเกษตรในปี 2569 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.7 – 1.7 เนื่องจากปริมาณน้ำในแหล่งน้ำต่าง ๆ และน้ำต้นทุนมีเพียงพอสำหรับการเพาะปลูก ทำให้เกษตรกรมีแนวโน้มที่จะขยายพื้นที่เพาะปลูก โดยเฉพาะพืชที่มีราคาอยู่ในเกณฑ์ดี อาทิ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และสับปะรดปัตตาเวีย อย่างไรก็ตาม ราคาพืชหลายชนิดยังมีแนวโน้มลดลง อาจทำให้เกษตรกรบางส่วนชะลอ ลด หรืองดทำการเพาะปลูก ส่งผลให้กิจกรรมการจ้างบริการเตรียมดินและเก็บเกี่ยวผลผลิตพืชเพิ่มขึ้นไม่มากนัก

สาขาป่าไม้

สาขาป่าไม้ในปี 2569 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.2 – 1.2 โดยคาดว่า**ไม้ยูคาลิปตัส** จะเพิ่มขึ้นตามความต้องการของอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะจีน และญี่ปุ่น รวมทั้งความต้องการใช้สำหรับผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงชีวมวลยังมีอย่างต่อเนื่อง ด้าน**ถ่านไม้** คาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากความต้องการใช้ภายในประเทศตามการขยายตัวของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคบริการด้านอาหารและการท่องเที่ยว รวมถึงการส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าสำคัญทั้งจีนและญี่ปุ่น และ**รังนก** ยังเป็นที่ต้องการของตลาดจีน อย่างไรก็ตาม การแข่งขันที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นจากคู่แข่งสำคัญทั้งมาเลเซีย อินโดนีเซีย และเวียดนาม อาจส่งผลต่อศักยภาพการส่งออกรังนกไทยในอนาคต สำหรับ**ไม้ยางพารา** คาดว่าจะลดลงตามพื้นที่การตัดโค่นสวนยางพาราเก่าและปลูกทดแทนด้วยยางพาราพันธุ์ดีหรือพืชเศรษฐกิจอื่น ประกอบกับราคายางพารามีแนวโน้มอยู่ในเกณฑ์ดี ส่งผลให้เกษตรกรตัดโค่นไม้ยางพาราลดลง รวมถึงแนวโน้มการส่งออกไปยังจีนซึ่งเป็นผู้ค้าหลักลดลง ส่วนผลผลิต**ครั้ง** มีแนวโน้มทรงตัว แต่ยังคงต้องเฝ้าระวังผลกระทบจากความแปรปรวนของสภาพอากาศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเจริญเติบโตของครั้ง

การขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตร

1. การดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในระยะเร่งด่วน

1) การเตรียมพร้อมรับมือต่อความแปรปรวนของสภาพอากาศและสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการบรรเทาความเดือดร้อนให้กับเกษตรกร

(1) เดือนเมษายน 2568 เกิดพายุฤดูร้อนในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ซึ่งบางพื้นที่เกิดฟ้าผ่าและมีลูกเห็บตก เดือนพฤษภาคม 2568 เกิดฝนตกหนักถึงหนักมากทั่วประเทศจากแนวมรสุมและร่องฝนที่พาดผ่านประเทศไทย เดือนมิถุนายน 2568 เกิดพายุโซนร้อน “Wutip” เคลื่อนผ่านทะเลจีนใต้ ทำให้มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ของไทยมีกำลังแรงขึ้น เกิดฝนตกหนักกระจายทั่วประเทศ โดยได้มีการแจ้งเตือนภัยผ่านศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย วาตภัย และดินโคลนถล่ม และเปิดศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (SWOC) ติดตามสถานการณ์และเตรียมพร้อมรับมืออย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งมีการแนะนำวิธีในการดูแลสวนไม้ผลเพื่อรับมือกับพายุฤดูร้อน และมีการเตรียมแผนงานและกิจกรรมเพื่อฟื้นฟูเกษตรกรหลังน้ำลด ในระยะเร่งด่วน แบ่งเป็น การฟื้นฟูอาชีพหลังน้ำลดโดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิต พันธุ์ข้าว พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ พร้อมทั้งปรับปรุงและฟื้นฟูพื้นที่ทางการเกษตร และมาตรการลดภาระหนี้สินให้เกษตรกร โดยการผ่อนผันหรือขยายเวลาการชำระหนี้ และการปล่อยเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ

(2) เดือนกรกฎาคม 2568 เกิดพายุโซนร้อนกำลังแรง “วิภา (WIPHA)” ทำให้เกิดฝนตกหนักถึงหนักมากในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และภาคกลางด้านตะวันตกของประเทศไทย ส่งผลให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลากในหลายพื้นที่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์อุทกภัยที่อาจเกิดขึ้นกับเกษตรกรและประชาชน โดยศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดมีการตรวจติดตาม บูรณาการทรัพยากรและการปฏิบัติงานของหน่วยงานในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาในระยะเร่งด่วนและระยะฟื้นฟู ประเมิน วิเคราะห์สถานการณ์ สำรวจพื้นที่เสี่ยง และเตรียมข้อมูลที่จำเป็น เพื่อจัดทำแผนเผชิญเหตุ เตรียมมาตรการป้องกันแก้ไขปัญหาเพื่อหยุดยั้งความเสียหาย กรมชลประทานเตรียมความพร้อม เครื่องมือ - เครื่องจักร และเจ้าหน้าที่เพื่อรับมือจุดเสี่ยงที่อาจเกิดอุทกภัย กรมปศุสัตว์เตรียมการอพยพสัตว์ จัดเตรียมอาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ และทีมแพทย์ดูแลสุขภาพสัตว์ กรมประมงเตรียมการเฝ้าระวังบ่อปลา กระชังในพื้นที่เสี่ยง และสนับสนุนการดำเนินงาน ตามประกาศงดเดินเรือจังหวัด กรมพัฒนาที่ดินเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อบำบัดน้ำเสีย ฟื้นฟูปรับปรุงบำรุงดิน และกรมฝนหลวงและการบินเกษตรเตรียมพร้อมอากาศยานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการช่วยเหลือในพื้นที่ประสบอุทกภัย

(3) เดือนสิงหาคม 2568 เกิดพายุไต้ฝุ่นคาจิกิ ทำให้ฝนตกหนักถึงหนักมากหลายพื้นที่ กรมชลประทานเตรียมรับมือสถานการณ์น้ำหลาก น้ำท่วมขัง ดินโคลนถล่ม รวมถึงน้ำล้นตลิ่ง โดยเฉพาะในพื้นที่ลุ่มต่ำและพื้นที่เสี่ยงภัยเดิม ได้แก่ น่าน พะเยาแพร่ บึงกาฬ หนองคาย เลย และจังหวัดใกล้เคียง ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบ โดยได้พร่องน้ำจากเขื่อนและอ่างเก็บน้ำล่งหน้า เพื่อให้สามารถรองรับน้ำฝน ที่คาดว่าจะตกลงมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งตรวจสอบและซ่อมแซมอาคารชลประทาน รวมถึง คันกันน้ำและประตูระบายน้ำให้พร้อมใช้งาน รวมถึงกำจัดสิ่งกีดขวางทางน้ำเพื่อให้ระบายน้ำได้สะดวก พร้อมทั้งจัดเตรียมเครื่องจักรกล และเจ้าหน้าที่ประจำพื้นที่เสี่ยง เพื่อสามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่าง ทันด่วนที่หากเกิดเหตุฉุกเฉิน โดยการบริหารจัดการน้ำได้บูรณาการเชื่อมโยงการบริหารจัดการตั้งแต่ ต้นน้ำถึงปลายน้ำอย่างเป็นระบบ เพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ท้ายน้ำ

(4) เดือนกันยายน 2568 เกิดพายุไต้ฝุ่นบัวลอย ทำให้ประเทศไทยมีฝนตกหนักหลายพื้นที่ กับมีลมแรง และมีฝนตกหนักมากบางแห่งในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนว ขอบของพายุ รวมถึงด้านรับมรสุมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ฝั่งตะวันตก และเดือนพฤศจิกายน 2568 เกิดพายุไต้ฝุ่น คัลแมกิ ส่งผลให้ ประเทศไทยตอนบนมีฝนเพิ่มขึ้น และมีฝนตกหนักถึง หนักมากบางพื้นที่ โดยจะเริ่มจาก บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคเหนือตามลำดับ ซึ่งอาจทำให้เกิด น้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่ง โดยเฉพาะพื้นที่ลาดเชิงเขาใกล้ทางน้ำไหลผ่าน พื้นที่ลุ่ม และพื้นที่น้ำท่วมซ้ำ ซึ่งกรมชลประทานได้มีการติดตามสถานการณ์ฝนที่ตกอย่างต่อเนื่อง ทั้งพื้นที่ เหนือเขื่อนและท้ายเขื่อน เพื่อพิจารณาการปรับลดหรือเพิ่มการระบายน้ำให้มีความเหมาะสม และไม่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรและประชาชนที่อยู่ท้ายน้ำ และมีการแจ้งเตือนเกษตรกรให้เตรียมพร้อม ป้องกันความเสียหายต่อผลผลิต

2) การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจากปัญหาราคาข้าวตกต่ำในระยะสั้น

ผ่านโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรังปี 2568 และโครงการ สนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี และส่งเสริมการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ปีการผลิต 2568/69 เพื่อบรรเทาภาระค่าครองชีพและต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

3) การแก้ปัญหาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์กีดกันราคา และการบริหารจัดการนำเข้า

ผ่านมาตรการเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาและส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีการผลิต 2568/69 เพื่อสร้างสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของเกษตรกร ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค รวมถึง ลดปัญหามลพิษจากฝุ่นละออง PM 2.5 โดยมาตรการส่งเสริมเสถียรภาพและการผลิต ประกอบด้วย 4 โครงการ ได้แก่ (1) โครงการชดเชยดอกเบี้ยเพื่อการเก็บสต็อกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (2) โครงการสินเชื่อเพื่อการรวบรวม และสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร (3) โครงการเพิ่มช่องทางการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และ (4) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

4) การส่งเสริมการใช้ก่อนพันธุ์สะอาดและต้านทานโรค

โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการผลิตต้นกล้ามันสำปะหลังสะอาดพันธุ์ต้านทานโรคใบด่างให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำนวน 240,000 ต้น เพื่อให้ได้ต้นพันธุ์ที่พร้อมเป็นพันธุ์ตั้งต้นสำหรับใช้เพิ่มปริมาณต้นกล้าในปี 2568 รวมทั้งมีการส่งเสริมการเพาะปลูกด้วยระบบน้ำหยดเพื่อเพิ่มผลผลิต

5) การรับมือและเฝ้าระวังกับสถานการณ์โรคใบร่วงยางพาราอย่างต่อเนื่อง

การยางแห่งประเทศไทยได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกัน ยับยั้งและกำจัดโรคใบร่วงชนิดใหม่ในยางพารา อาทิ การจัดหาสารเคมีที่มีประสิทธิภาพในการกำจัดและยับยั้งเชื้อรา การสนับสนุนเครื่องพ่น ค่าแรงในการพ่น และปุ๋ย รวมถึงพัฒนาพันธุ์ยางต้านทานโรคใบร่วงชนิดใหม่ นอกจากนี้ ยังมีมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผ่านโครงการพัฒนาอาชีพชาวสวนยางรายย่อยเพื่อความยั่งยืนในพื้นที่โรคระบาดรุนแรง การสร้างการรับรู้ เฝ้าระวังและเตือนภัย รวมถึงมาตรการที่ช่วยในการยับยั้งเชื้อ ด้วยการใช้น้ำส้มควันไม้ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ชีวภัณฑ์หรือสารอื่น ๆ เพื่อป้องกัน กำจัด และควบคุมโรค ปรับปรุงสภาพดิน สร้างความแข็งแรงให้ต้นยาง

6) การปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมาย

โดยเฉพาะสินค้าปศุสัตว์และยางพารา มีการจัดตั้งชุดพยานาคราชร่วมปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบ ติดตาม และจับกุมผู้กระทำความผิดลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมายนำเข้าในการเฝ้าระวังและหามาตรการรองรับหากมีการทะเลาะของสินค้า โดยเฉพาะสินค้าเกษตรจากจีนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับไทย รวมถึงการส่งสินค้ามาผ่านการแปรรูปเพียงเล็กน้อยในไทยเพื่อส่งออก ตลอดจนอาจเกิดการสวมสิทธิ์เพื่อเลี่ยงว่าเป็นสินค้าจากจีนที่จะต้องถูกเก็บภาษีในอัตราที่สูงจากสหรัฐอเมริกา

7) การเตรียมพร้อมเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์ด้านต่าง ๆ

- การดำเนินงานภายใต้คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกฎหมายว่าด้วยสินค้าปลอดการตัดไม้ทำลายป่าของสหภาพยุโรป (EU Deforestation Regulation: EUDR) เพื่อจัดทำแผนงานและกลไกการขับเคลื่อนด้านการเตรียมความพร้อมสินค้าและแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของประเทศไทยให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ EUDR

- การติดตามมาตรการกีดกันทางการค้าโดยการขึ้นภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกา หรือภาษีศุลกากรตอบโต้ (Reciprocal Tariffs) อย่างใกล้ชิด เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อ การส่งออก และการผลิตสินค้าเกษตรสำคัญของประเทศไทย โดยมีการเตรียมมาตรการรับมือ ดังนี้ ระเบียบ อาติ (1) รักษาและพัฒนามาตรฐานการผลิต และคุณภาพสินค้าในระดับสากล เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดสหรัฐอเมริกา (2) เร่งเจรจาเปิดตลาดสินค้าที่ไทยมีศักยภาพและโอกาสทำการตลาดในตลาดสหรัฐอเมริกา (3) ศึกษาแนวโน้มความต้องการของผู้ผลิตและผู้บริโภคในสหรัฐอเมริกาให้มากขึ้น และ (4) ให้ความสำคัญกับการหาพันธมิตรทางการค้าใหม่ ๆ เพื่อกระจายความเสี่ยงของตลาดส่งออก เพิ่มความหลากหลายของแหล่งวัตถุดิบและสินค้านำเข้า และ (5) ใช้ช่องทางทูตเกษตรในการรายงานสภาพปัญหาและร่วมวิเคราะห์หาแนวทางการแก้ไข ปัญหาาร่วมกัน โดยเฉพาะจีนที่มีปัญหาในสินค้าเกษตรและระยะยาว หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรหารือร่วมกับผู้ประกอบการ

2. การดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรอย่างต่อเนื่อง

1) การบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพและครบวงจร

จัดการน้ำทั้งระบบเชิงรุก เน้นการบริหารจัดการน้ำอย่างมีระบบและต่อเนื่อง โดยให้กรมชลประทานกรมฝนหลวงและการบินเกษตร และกรมพัฒนาที่ดิน ร่วมกันจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ เน้นการดำเนินงานเชิงรุกทั้งการป้องกันน้ำท่วม การแก้ไขปัญหาภัยแล้ง และการเติมน้ำในเขื่อน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้เพียงพอตลอดฤดูกาลผลิตพร้อมเน้นย้ำให้รายงานอุปสรรคด้านกฎหมายหรือข้อจำกัดในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขและผลักดันให้เกิดผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรม

2) การจัดสรรที่ดินให้เกษตรกรสามารถมีที่ดินทำกินของตนเอง

โดยการสร้างและขยายโอกาสให้ประชาชนได้มีสิทธิในที่ดิน มีชีวิตที่มั่นคง และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีในระยะยาว ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้เตรียมเร่งรัดการจัดที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกร ขยายผลการยกระดับเอกสารสิทธิ์ให้เป็นโฉนดเพื่อการเกษตร และยกระดับโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน ผ่านการดำเนินการใน 8 ด้าน คือ (1) การออกโฉนดเพื่อการเกษตร (2) การยึดคืนพื้นที่ถือครองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (3) การอนุญาตการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ (4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน (5) การแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน (6) การปรับปรุงมาตรฐานการสำรวจรังวัด (7) การจัดทำเขตที่ดินชุมชน และ (8) การผลักดันสังคมคาร์บอนต่ำ โดยส่งเสริมพลังงานสะอาด

3) การรับมือกับภัยธรรมชาติ เพื่อลดความสูญเสียและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

โดยการมีส่วนร่วมในการรับมือกับภัยธรรมชาติ การแก้ปัญหา PM 2.5 และการบริหารจัดการน้ำ (1) พัฒนาปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำและพัฒนาระบบระบายน้ำ โดยป้องกันและบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่เขตเศรษฐกิจผ่านโครงการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ โดยพัฒนาปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ ตลอดจนพัฒนาระบบระบายน้ำ (2) ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร และ (3) สนับสนุนการพัฒนาบริหารจัดการและดำเนินการกิจดัดแปรสภาพอากาศและการบินของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร เพื่อการการบรรเทาฝนละอองขนาดเล็ก

4) การจัดการทรัพยากรทางการเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรควบคู่ไปกับการรักษาภาพแวดล้อมและความยั่งยืน

(1) พัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG) ด้านการผลิตพืช ปศุสัตว์ และประมง เพื่อยกระดับการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการผลิตสินค้าเกษตรของไทยควบคู่กับสิ่งแวดล้อม ทำให้มีการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่เกษตรกร ส่งเสริมการผลิตที่มีคุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐาน มีความปลอดภัย และนำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง และ (2) ส่งเสริมการผลิต การแปรรูป และการตลาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ทำการผลิตที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (คาร์บอนเครดิต) ผ่านโครงการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างยั่งยืนและการจัดการเพื่อบูมสู่สังคมคาร์บอนต่ำ โดยการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับคาร์บอนเครดิตและการลดก๊าซเรือนกระจกให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐและเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย และพื้นที่ทำการเกษตรที่เป็นพืชระยะสั้นได้รับการปรับเปลี่ยนเป็นระบบการปลูกพืชที่มีศักยภาพ เพื่อลดการเผาแบบยั่งยืน และ (3) จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำ พัฒนาและแก้ไขปัญหาตามสภาพปัญหาของพื้นที่นั้น ๆ ให้สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

5) การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการ สู่การยกระดับรายได้เกษตรกร

- การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต (1) ส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่าย โดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน (2) ส่งเสริมพัฒนาอาชีพและถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โดยถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตที่ถูกต้องและเหมาะสมให้แก่เกษตรกรและเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และ (3) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต และการขับเคลื่อนการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์และการถ่ายทอดเทคโนโลยี

- การสร้างมูลค่าเพิ่ม (1) ส่งเสริมเกษตรปลอดภัย โดยให้เกษตรกรพัฒนาระบบการผลิตให้ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการถ่ายทอดความรู้การผลิต/รับรองตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ พร้อมทั้งสร้างความตระหนักรู้เรื่องคุณภาพมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ให้เป็นที่รับรู้และยอมรับของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ (2) ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรผ่านการตรวจรับรองตามมาตรฐานที่กรมวิชาการเกษตรกำกับ และตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP/GAP Plus และ GMP รวมถึงการตรวจสอบ ควบคุม กำกับดูแล ฝักระวังคุณภาพความปลอดภัยของสินค้าเกษตรแบบครบวงจร เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำตลาดในการส่งออกสินค้าเกษตร และ (3) ส่งเสริมเกษตรแปรรูป โดยการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรและพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเข้าสู่ระบบการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรผ่านโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้าน โครงการ “1 ท้องถิ่น 1 สินค้าเกษตรมูลค่าสูง”

6) การเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง

โดยส่งเสริมเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรที่เป็นเจ้าของเครื่องมือเครื่องจักรกล อุปกรณ์เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย ให้เป็นผู้ให้บริการทางการเกษตรแบบครบวงจร พร้อมจัดหาสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) เพื่อการจัดหาเครื่องจักรกลทางการเกษตรและอุปกรณ์ที่จำเป็น และให้เกษตรกรจังหวัดทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์และขึ้นทะเบียนเครื่องจักรกลเพื่อให้บริการในพื้นที่อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร โดยสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทุนและต่อยอดธุรกิจ รวมถึงกำหนดระบบการประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อสร้างความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ และความเชื่อมั่นต่อสมาชิกและสังคม

7) การยกระดับสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง

โดยมุ่งเน้นการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพตามมาตรฐานสากลที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด พร้อมส่งเสริมการสร้าง ตราสินค้า (Brand) และ เรื่องราว (Story) ในระดับจังหวัดและอำเภอ เพื่อสร้างเอกลักษณ์และมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมเสริม (เช่น การแปรรูปสินค้าเกษตร การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน) เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ที่หลากหลาย และลดความเสี่ยงจากการพึ่งพารายได้ทางเดียว

8) การส่งเสริมการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาด

โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มและพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการผลิต การตลาด เทคโนโลยี และเข้าถึงความต้องการของตลาด เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีอำนาจต่อรองในการซื้อขายมากขึ้น เพิ่มช่องทางการตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์ บริหารจัดการสินค้าเกษตรให้ออกสู่ตลาดอย่างเหมาะสม พัฒนาระบบโลจิสติกส์ที่เชื่อมโยงตลอดโซ่อุปทาน เพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตรตั้งแต่ต้นทางจนถึงผู้บริโภค

ปัจจุบัน กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ การยกระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการ การส่งเสริมช่องทางการตลาด และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

ตารางที่ 5 อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร

หน่วย: ร้อยละ

สาขา	ปี 2568	ปี 2569
ภาคเกษตร	3.3	2.0 – 3.0
พืช	4.6	2.5 – 3.5
ปศุสัตว์	0.5	1.0 – 2.0
ประมง	-1.0	0.3 – 1.3
บริการทางการเกษตร	2.6	0.7 – 1.7
ป่าไม้	1.3	0.2 – 1.2

ที่มา: กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
(ประมาณการ ณ เดือนพฤศจิกายน 2568)

ตารางที่ 6 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ (ปีปฏิทิน)

หน่วย: ล้านตัน

สินค้า	ปี 2567	ปี 2568*	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ข้าวนาปี	27.034	27.032	-0.01
ข้าวนาปรัง	6.54	8.59	31.21
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	4.87	5.27	8.35
มันสำปะหลัง	28.19	26.64	-5.50
อ้อยโรงงาน (รวมพันธุ์)	87.47	95.94	9.68
สับปะรดปัตตาเวีย	1.07	1.24	15.70
ยางพารา	4.81	4.86	1.08
ปาล์มน้ำมัน	18.55	19.64	5.87
ลำไย	1.42	1.50	5.87
ทุเรียน	1.29	1.54	19.59
มังคุด	0.30	0.34	12.34
เงาะ	0.20	0.21	5.00
ไก่เนื้อ (ล้านตัว)	2,051.82	2,072.48	1.01
สุกรมีชีวิต (ล้านตัว)	23.46	23.58	0.54
ไข่ไก่ (ล้านฟอง)	15,868.36	16,056.34	1.18
โคเนื้อ (ล้านตัว)	1.18	1.11	-6.03
นํ้านมดิบ	1.03	1.06	2.73
กุ้งขาวแวนนาไม (พันตัน)	368.44	362.16	-1.71
ปลานิล (พันตัน)	275.96	273.17	-1.01
ปลาดุก (พันตัน)	86.25	85.65	-0.69

หมายเหตุ: * ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนตุลาคม 2568

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 ราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

สินค้า	ปี 2567		ปี 2568	อัตรา การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ทั้งปี	ม.ค. – ต.ค.	ม.ค. – ต.ค.	
ข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 15% (บาท/ตัน)	10,051	10,733	7,227	-32.67
ข้าวนาปีหอมมะลิ (บาท/ตัน)	14,927	15,301	14,807	-3.22
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ความชื้น 14.5%	8.35	8.45	7.92	-6.25
หัวมันสำปะหลังสดคละ	2.72	2.85	1.76	-38.19
อ้อยโรงงาน (บาท/ตัน)	1,342	1,438	1,123	-21.88
สับปะรดปัตตาเวียส่งโรงงาน	11.88	11.80	12.24	3.74
ยางแผ่นดิบชั้น 3	68.94	69.03	60.72	-12.03
ผลปาล์มน้ำมันทั้งทะลายคละ	5.67	5.40	6.09	12.78
ลำไยเกรด A	27.82	27.94	15.64	-44.02
ทุเรียนหมอนทองคละ	122.07	122.07	88.91	-27.17
มังคุดคละ	39.46	39.46	33.48	-15.15
เงาะโรงเรียนคละ	37.97	37.97	34.96	-7.93
ไถ่รุ่นพันธุ์เนื้อ	40.57	40.56	42.02	3.62
สุกร น้ำหนัก 100 กก. ขึ้นไป	68.90	68.53	75.52	10.20
ไข่ไก่สดคละ (บาท/ร้อยฟอง)	367	367	348	-5.22
โคเนื้อขนาดกลางน้ำหนัก 350 – 450 กก. (บาท/ตัว)	29,034	29,368	23,346	-20.50
น้ำนมดิบ	20.95	20.89	21.16	1.28
กุ้งขาวแวนนาไมขนาด 70 ตัว/กก.	131	128	144	12.73
ปลานิลขนาดกลาง	52.33	52.89	49.46	-6.49
ปลาอุกบึกอยู่ ขนาด 2 – 4 ตัว/กก.	61.68	61.27	52.43	-14.43

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ

สินค้า	ปริมาณ (ล้านตัน)			มูลค่า (ล้านบาท)		
	ม.ค.-ก.ย.		อัตราการ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	ม.ค.-ก.ย.		อัตราการ เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ปี 2567	ปี 2568		ปี 2567	ปี 2568	
สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์	-	-	-	1,491,501.49	1,423,277.74	-4.57
ข้าวรวม	7.54	5.80	-23.06	173,788.80	111,959.39	-35.58
มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์	4.27	6.00	40.61	62,378.97	54,244.73	-13.04
น้ำตาลและผลิตภัณฑ์	5.65	5.40	-4.38	113,117.10	86,620.36	-23.42
ยางพารา	2.96	3.16	6.76	191,344.23	218,344.87	14.11
น้ำมันปาล์ม	0.98	1.17	18.76	34,304.32	43,973.10	28.19
สับปะรดและผลิตภัณฑ์	0.23	0.31	32.52	12,498.47	18,100.81	44.82
ลำไยและผลิตภัณฑ์	0.37	0.45	22.75	16,330.04	18,148.56	11.14
ทุเรียนและผลิตภัณฑ์	0.88	1.00	13.41	144,761.58	135,755.22	-6.22
มังคุด	0.279	0.284	1.94	17,109.52	15,781.47	-7.76
เงาะและผลิตภัณฑ์	0.01	0.02	52.21	662.52	780.81	17.86
เนื้อไก่และผลิตภัณฑ์	0.86	0.91	6.06	113,569.62	113,595.50	0.02
เนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ (พ่นดิน)	5.82	5.66	-2.75	1,011.86	981.63	-2.99
ไข่ไก่สด (ล้านฟอง)	305.25	388.63	27.31	1,247.19	1,387.97	11.29
นมและผลิตภัณฑ์	0.29	0.28	-3.02	13,996.71	13,622.17	-2.68
ปลาและผลิตภัณฑ์	0.71	0.69	-3.31	96,784.32	89,065.56	-7.98
ปลาหมึกและผลิตภัณฑ์ (พ่นดิน)	31.97	25.02	-21.74	7,840.89	6,970.77	-11.10
กุ้งและผลิตภัณฑ์ (พ่นดิน)	100.77	93.26	-7.45	31,836.42	29,191.94	-8.31
ผลิตภัณฑ์จากป่า (พ่นดิน)	51.70	134.44	160.01	2,073.93	3,999.79	92.86

หมายเหตุ: สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ หมายถึง สินค้าในพิกัดศุลกากร ตอนที่ 1-24, 35.05.10, 35.05.20, 40.01, 4002.80, 4002.91, 4002.99, 40.05, 44.03, 50.01 - 50.03, 52.01, 53.03

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ส่วนที่ 2

การขับเคลื่อน Soft Power ภาคการเกษตรไทย : แนวทาง สร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน

| ส่วนนโยบายและแผนการเกษตร
| กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร

การขับเคลื่อน Soft Power ภาคการเกษตรไทย : แนวทางสร้าง มูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน

ในยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) การแข่งขันของสินค้าเกษตรไม่ได้อยู่เพียงด้านปริมาณและคุณภาพเท่านั้น แต่ยังรวมถึงเรื่องราวและคุณค่าที่สินค้าแต่ละชนิดสามารถถ่ายทอดได้ การนำ Soft Power มาประยุกต์ใช้ในภาคการเกษตรจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยยกระดับสินค้าเกษตรไทยให้มีความโดดเด่นในตลาดโลก ทั้งในด้านของอัตลักษณ์ ความน่าเชื่อถือ และคุณค่าทางวัฒนธรรม การขับเคลื่อน Soft Power ภาคการเกษตรเป็นกระบวนการในการพัฒนาตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป การตลาด และการสร้างแบรนด์สินค้าเกษตร โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างสินค้าเกษตรเชิงวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์และมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร ได้ติดตามสถานการณ์สินค้า **กาแฟ** จากวิสาหกิจชุมชนกาแฟดอยมั่งมีพฤษ และวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปกาแฟสวนยาหลวง จังหวัดน่าน วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์และท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านไร่ธรรมโชติ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และวิสาหกิจชุมชนกาแฟและผลไม้ยางหัก จังหวัดราชบุรี และ **สุราชุมชน** จากวิสาหกิจชุมชนเกษตรแปรรูปหลงมูล และวิสาหกิจชุมชนเกษตรทฤษฎีใหม่ผลิตและแปรรูปอุดมทรัพย์วิลเลจฟาร์ม จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาที่ประสบความสำเร็จ (Key Success Factor) ในการดำเนินเพื่อจัดทำแนวทางการขับเคลื่อน Soft Power ภาคการเกษตร ดังนี้

1. กาแฟ

กาแฟอาราบิกาในจังหวัดน่าน มีจุดเด่นจากสภาพภูมิอากาศที่ซับซ้อน ทำให้เมล็ดกาแฟสามารถเก็บสะสมรสชาติและแร่ธาตุได้ยาวนานกว่าพื้นที่อื่น อีกทั้งยังมีการผลิตที่เน้นความเป็นธรรมชาติควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ป่าไม้และพื้นที่ต้นน้ำ ขณะที่กาแฟโรบัสต้าในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และราชบุรี มีความโดดเด่นจากการเพาะปลูกแบบผสมผสานกับระบบวนเกษตรและการทำเกษตรอินทรีย์ ทำให้ได้เมล็ดกาแฟที่มีคุณภาพสูงและมีรสชาติเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ นอกจากนี้ ยังสะท้อนเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนกับภูมิประเทศอย่างลึกซึ้ง กาแฟทั้งสองสายพันธุ์จึงมีศักยภาพสูงในการต่อยอดสู่สินค้าเกษตรเชิงสร้างสรรค์ เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน

แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้ากาแฟด้วยคุณภาพและการถ่ายทอดเรื่องราว

โดยการนำศักยภาพและจุดเด่นของสินค้าเกษตรมาสร้างมูลค่าเพิ่มและภาพลักษณ์ที่แตกต่างในตลาดทั้งในและต่างประเทศ ผ่านการบูรณาการกระบวนการผลิต การแปรรูป และการตลาด เข้ากับวัฒนธรรมวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และเอกลักษณ์ท้องถิ่น เพื่อสร้างอัตลักษณ์เฉพาะที่เชื่อมโยงกับผู้บริโภคได้อย่างมีพลัง ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) การคัดเลือกและพัฒนาพันธุ์กาแฟ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาพันธุ์กาแฟให้เหมาะสมกับภูมิประเทศ สภาพอากาศ และระดับความสูงของพื้นที่ เพื่อให้ได้เมล็ดกาแฟที่มีรสชาติและเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น พร้อมผลักดันการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ชัดเจนและเพิ่มความเชื่อถือในตลาดพรีเมียมทั้งในและต่างประเทศ

2) **การพัฒนากระบวนการปลูกกาแฟอย่างยั่งยืน** โดยส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ และการปลูกกาแฟแบบป่ากาแฟ ผสมผสานระหว่างการปลูกพืชเศรษฐกิจกับการอนุรักษ์ป่าไม้ เพื่อสร้างระบบนิเวศที่สมดุล ลดการใช้สารเคมีและเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรได้รับองค์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มคุณภาพการผลิต สร้างมาตรฐานการผลิตที่เป็นที่ยอมรับจากผู้บริโภค

3) **การส่งเสริมเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์** ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการพัฒนากาแฟผ่านเทคนิคการแปรรูปสมัยใหม่ เช่น การหมักแบบไม่ใช้ออกซิเจน (Anaerobic Fermentation) กาแฟสกัดเย็น (Cold Brew) กระบวนการแปรรูปเมล็ดกาแฟแบบ Honey Process หรือ Wet Process ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า อาทิ ดอกกาแฟแปรรูปเป็นชา เพื่อสุขภาพ ชาใบกาแฟที่มีสารต้านอนุมูลอิสระ กาแฟกาแฟแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ดูแลผิว รวมทั้งสนับสนุน การพัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรมด้านกาแฟ เช่น กาแฟเพื่อสุขภาพ กาแฟผสมสมุนไพร และกาแฟโปรตีนสูง เพื่อตอบสนองกลุ่มผู้บริโภคที่หลากหลายมากขึ้น

4) **การสร้างอัตลักษณ์และเรื่องราวของกาแฟ** โดยผลักดันการสร้างแบรนด์กาแฟท้องถิ่น ผ่านการเล่าเรื่องที่สะท้อนเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ รวมถึงการพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้สื่อถึง ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตในท้องถิ่น พร้อมทั้งเพิ่ม QR Code บนฉลากเพื่อเชื่อมโยงข้อมูล ไร่กาแฟ กระบวนการผลิต และเรื่องราวของชุมชน เพื่อเพิ่มคุณค่าของแบรนด์และสร้างความประทับใจ ให้กับผู้บริโภค

5) **การเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์** โดยพัฒนาพื้นที่ปลูกกาแฟให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ เชื่อมโยงการผลิตกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยว สัมผัสวิถีชีวิตเกษตรกรและร่วมกิจกรรมในชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการใช้ช่องทางการตลาด Online และ E-Commerce ควบคู่กับการพัฒนาร้านกาแฟ (Café) ในชุมชน เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่าย และสร้างการรับรู้แบรนด์กาแฟของท้องถิ่น

6) **การพัฒนาเกษตรกร** โดยยกระดับการให้ความช่วยเหลือผู้เพาะปลูกกาแฟให้มีความครอบคลุม และสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง ด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการทดลองในแปลง ควบคู่กับ การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกร รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของกาแฟไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. สุราชุมชน

สุราชุมชน มีรากฐานจากภูมิปัญญาการหมักบ่มวัตถุดิบในท้องถิ่น อาทิ ข้าวหอมมะลิ อ้อย กระเจี๊ยบ มัลเบอร์รี่ และสมุนไพรพื้นบ้าน ผสมผสานกับเทคนิคและเทคโนโลยีสมัยใหม่ การผลิตสุราชุมชน เป็นการสร้างรายได้ให้เศรษฐกิจฐานราก และเป็นการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน ทั้งนี้ หากได้รับการพัฒนามาตรฐานการผลิต การควบคุมคุณภาพ ตลอดจนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สามารถสะท้อนอัตลักษณ์ชุมชนได้อย่างชัดเจน จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของแบรนด์สุราชุมชน และเพิ่มศักยภาพในการขยายสู่ตลาดสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนาสินค้าสุราชุมชนต่อยอดภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นแนวทางที่เน้นการใช้เอกลักษณ์เฉพาะตัวของสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ร่วมกับการผสมผสานวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น และเรื่องราวที่มีเสน่ห์ เพื่อยกระดับมูลค่า เพิ่มความน่าสนใจ และสร้างความแตกต่างให้แก่ผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะในกรณีของ “สุราชุมชน” ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) การคัดเลือกวัตถุดิบที่เป็นอัตลักษณ์ ส่งเสริมการใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่น โดยเฉพาะสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เช่น มัลเบอร์รี่พันธุ์ 60 สีม่วงเข้ม สมุนไพรพื้นถิ่น และผลไม้ตามฤดูกาล ซึ่งช่วยให้ผลิตภัณฑ์ได้รสชาติที่สดใหม่และมีความหลากหลาย ทั้งยังเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตในพื้นที่ ส่งเสริมการผลิตแบบอินทรีย์และตามมาตรฐาน GAP พร้อมการระบุแหล่งที่มาอย่างชัดเจน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค

2) การพัฒนาการผลิตผสมผสานภูมิปัญญาและนวัตกรรม สนับสนุนการอนุรักษ์เทคนิคการหมักกลั่นแบบโบราณและการถ่ายทอดองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่น ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้ได้มาตรฐาน การพัฒนาความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ เช่น สุราขาว สุราสี ไวน์ผลไม้ สุราสมุนไพร เพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภค พร้อมยกระดับความสะอาดและความปลอดภัยโดยสนับสนุนการขอมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

3) การออกแบบฉลากและบรรจุภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ โดยส่งเสริมการออกแบบฉลากและบรรจุภัณฑ์สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่น มีความงดงาม เหมาะสมสำหรับเป็นของฝาก พร้อมทั้งให้ข้อมูลสำคัญผ่าน QR Code เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถรับรู้แหล่งที่มา และเพิ่มคุณค่าทางวัฒนธรรมและมูลค่าทางการตลาด

4) การสร้างและพัฒนาแบรนด์ แบรนด์สุราชุมชนควรมีการบอกเล่าความเป็นมา แรงบันดาลใจ และคุณค่าที่แบรนด์ยึดมั่น เช่น การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก รวมถึงการสร้างภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือ ด้วยข้อมูลที่ถูกต้องตามกฎหมายและการเชื่อมโยงเรื่องราวที่น่าสนใจจากผู้ผลิตสู่ผู้บริโภค

5) การส่งเสริมและพัฒนากาตลาดเชื่อมโยงวัฒนธรรมสู่สากล โดยการจัดกิจกรรมเชิงประสบการณ์ อาทิ กิจกรรมชิมสุราในงานเทศกาล เส้นทางสุราโคราชเยี่ยมชมแหล่งผลิต เวิร์กช็อปการผสมเครื่องดื่มจากสุราชุมชน การประกวดค็อกเทล รวมทั้งสนับสนุนการตลาดดิจิทัล เช่น เว็บไซต์ โซเชียลมีเดียที่เล่าเรื่องราวของผลิตภัณฑ์ ส่งซื้อออนไลน์ได้ และสร้างเครือข่ายกับร้านอาหาร โรงแรม แหล่งท่องเที่ยว ร้านของฝาก รวมถึงผลักดันเข้าสู่ตลาดต่างประเทศผ่านงานแสดงสินค้าระดับนานาชาติ

6) การสื่อสารประชาสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์ แม้กฎหมายจำกัดการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่สามารถประชาสัมพันธ์ผ่านการเล่าเรื่องของชุมชน ผู้ผลิต วัตถุดิบ และวัฒนธรรมเบื้องหลังการผลิตได้ โดยใช้สื่อหลากหลายรูปแบบ เช่น วิดีโอสั้น สารคดี ภาพถ่าย บทความ หรืออินโฟกราฟิก รวมถึงการร่วมมือกับอินฟลูเอนเซอร์ด้านวัฒนธรรม การท่องเที่ยว หรืออาหาร และการสร้างสรรค์คอนเทนต์แบบ Virtual Experience ด้วยเทคโนโลยี VR/AR เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในยุคดิจิทัล

7) การสร้างเครือข่ายกับภาคการท่องเที่ยว บูรณาการแหล่งผลิตสุราชุมชนกับเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรม เช่น แพ็กเกจเที่ยวไร่องุ่น โรงบ่มไวน์ เวิร์กช็อปการกลั่นสุราพื้นบ้าน พัฒนาสินค้าที่ระลึกที่สะท้อนเอกลักษณ์ของสุราและท้องถิ่น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ช่วยยืดเวลาการท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้กับชุมชน และเป็นช่องทางสำคัญของการส่งเสริม Soft Power

8) การปรับรูปแบบการทำธุรกิจสู่ความยั่งยืนและถูกต้องตามกฎหมาย ส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สนับสนุนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการตลาด การเงิน และกฎหมาย พร้อมให้ความรู้ด้านกฎหมายสุราเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง และส่งเสริมวัฒนธรรมการดื่มอย่างรับผิดชอบ

สินค้ากาแฟและสุราชุมชนเป็นตัวอย่างของการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าผ่านการผสมผสานภูมิปัญญา วัฒนธรรม เทคโนโลยี และนวัตกรรมเข้าด้วยกัน จนสามารถพัฒนาเป็น Soft Power ภาคการเกษตรที่ช่วยยกระดับเศรษฐกิจชุมชนให้กับสินค้าเกษตรได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้นำแนวทางการพัฒนามาประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลและนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ในระยะต่อไป

ส่วนที่ 3

ต้นทุนโลจิสติกส์สินค้า ปาล์มน้ำมันต่อยอดขาย ของเกษตรกร ปี 2567

ส่วนนโยบายและแผนพัฒนาระบบโลจิสติกส์
ด้านการเกษตร
กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร

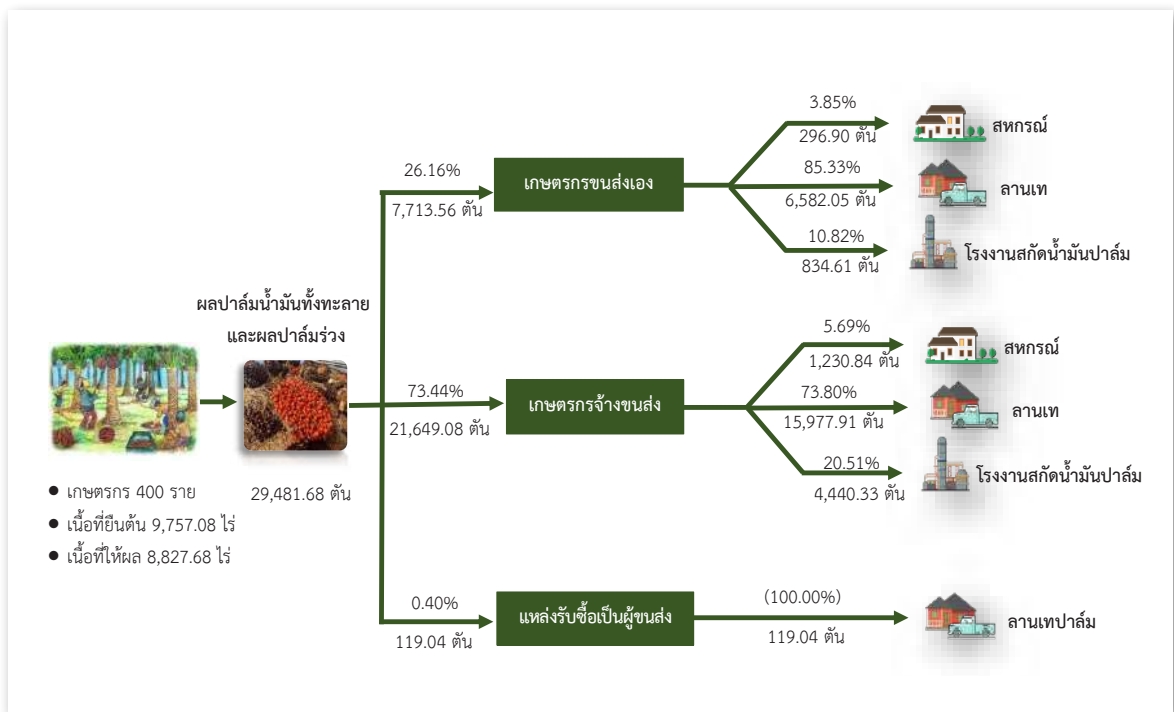
ต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าปาล์มน้ำมัน ต่อยอดขายของเกษตรกร ปี 2567

กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร ได้ศึกษาต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าปาล์มน้ำมันต่อยอดขายของเกษตรกร เพื่อเป็นข้อมูลในการสนับสนุนตัวชี้วัด “ต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าเกษตรที่สำคัญต่อยอดขาย” ซึ่งเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ภาคการเกษตร (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่จะสะท้อนถึงการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพโลจิสติกส์เกษตรกร เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน และเชื่อมโยงไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างต้นทุนและกิจกรรมที่ส่งผลต่อต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าปาล์มน้ำมัน และต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าปาล์มน้ำมันต่อยอดขายของเกษตรกร โดยศึกษาผลผลิตปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรผลิตและจำหน่ายทั้งในรูปแบบของผลปาล์มน้ำมันทั้งทะลายและผลปาล์มร่วง ตั้งแต่กระบวนการหลังการเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันจนถึงขนส่งผลผลิตไปยังแหล่งรับซื้อ ได้แก่ สหกรณ์ ลานเทพาล์ม และโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน รวมทั้งสิ้น 400 รายในพื้นที่ภาคใต้ที่เป็นแหล่งผลิตปาล์มน้ำมันที่สำคัญของประเทศ รวม 6 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดสุราษฎร์ธานี กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ตรัง และพังงา

ผลการศึกษา

เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 400 ราย มีเนื้อที่ยืนต้น รวมทั้งสิ้น 9,757.08 ไร่ ซึ่งในปี 2567 เกษตรกรมีเนื้อที่ให้ผลรวม 8,827.68 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์สุราษฎร์ธานี อาทิ สุราษฎร์ธานี 1 สุราษฎร์ธานี 2 และสุราษฎร์ธานี 7 เนื่องจากเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง ทะลายใหญ่ มีเปอร์เซ็นต์น้ำมันสูง รวมถึงทนทานโรคและแมลงศัตรูพืชได้ดีมากกว่าพันธุ์อื่น ๆ โดยเกษตรกรได้รวบรวมผลผลิตและจำหน่ายให้กับแหล่งรับซื้อปริมาณรวม 29,481.68 ตัน ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ทุกเดือน เฉลี่ยเดือนละ 1 – 2 รอบ มีการเก็บเกี่ยวต่อรอบเฉลี่ย 14 – 21 วัน ขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตที่ออกในช่วงนั้น รวมระยะเวลาเก็บเกี่ยวได้เฉลี่ยปีละ 18 – 20 รอบ โดยมีการกระจายผลผลิตไปยังแหล่งรับซื้อ จำแนกตามการขนส่ง 3 รูปแบบ ดังนี้ **1) เกษตรกรขนส่งเอง** จำนวน 7,713.56 ตัน คิดเป็นร้อยละ 26.16 ของปริมาณผลผลิตที่จำหน่ายทั้งหมด แบ่งเป็น ขนส่งไปจำหน่ายยังสหกรณ์ 296.90 ตัน ร้อยละ 3.85 ขนส่งไปจำหน่ายยังลานเทปาล์ม 6,582.05 ตัน ร้อยละ 85.33 และขนส่งไปจำหน่ายยังโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม 834.61 ตัน ร้อยละ 10.82 **2) เกษตรกรจ้างขนส่ง** จำนวน 21,649.08 ตัน คิดเป็นร้อยละ 73.44 ของปริมาณผลผลิตที่จำหน่ายทั้งหมด แบ่งเป็นขนส่งไปจำหน่ายยังสหกรณ์ 1,230.84 ตัน ร้อยละ 5.69 ขนส่งไปจำหน่ายยังลานเทปาล์ม 15,977.91 ตัน ร้อยละ 73.80 และขนส่งไปจำหน่ายยังโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม 4,440.33 ตัน ร้อยละ 20.51 และ **3) แหล่งรับซื้อเป็นผู้ขนส่ง** จำนวน 119.04 ตัน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของปริมาณผลผลิตที่จำหน่ายทั้งหมด โดยลานเทปาล์มเป็นผู้ขนส่งทั้งหมด 119.04 ตัน ร้อยละ 100.00 (ภาพที่ 1)

หมายเหตุ: เกษตรกรบางรายจำหน่ายผลผลิตให้แหล่งรับซื้อมากกว่า 1 แห่ง และมีการขนส่งมากกว่า 1 รูปแบบ
ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 1 การกระจายผลผลิตปาล์มน้ำมันไปยังแหล่งรับซื้อในพื้นที่ภาคใต้

โครงสร้างต้นทุนและกิจกรรมที่ส่งผลต่อต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าปาล์มน้ำมัน

จากการศึกษากิจกรรมโลจิสติกส์สินค้าปาล์มน้ำมัน ตั้งแต่กระบวนการหลังการเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันจนถึงการขนส่งผลผลิตไปยังแหล่งรับซื้อ ได้แก่ สหกรณ์ ลานเทปาล์ม และโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม ในพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตปาล์มน้ำมันที่สำคัญของประเทศ 6 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดสุราษฎร์ธานี กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ตรัง และพังงา พบว่า เกษตรกรมีการผลิตปาล์มน้ำมันเพื่อจำหน่ายในรูปผลปาล์มน้ำมันทั้งทะลายและผลปาล์มร่วง ปริมาณรวม 29,481.68 ตัน ซึ่งผลผลิตที่เกษตรกรจำหน่ายส่วนใหญ่เป็นปาล์มน้ำมันทั้งทะลาย คิดเป็นสัดส่วนปาล์มน้ำมันทั้งทะลายร้อยละ 99.64 ของปริมาณผลผลิตที่จำหน่ายทั้งหมด ส่วนที่เหลือร้อยละ 0.36 เป็นผลปาล์มร่วง ซึ่งผลปาล์มร่วงที่เกษตรกรเก็บได้ในแต่ละรอบ มีปริมาณน้อยมาก เกษตรกรจึงจำหน่ายไปพร้อมกับผลปาล์มน้ำมันทั้งทะลาย โดยแหล่งรับซื้อบางแห่งจะรับซื้อผลปาล์มร่วงสูงกว่าราคาปาล์มน้ำมันทั้งทะลาย ประมาณตันละ 100 – 200 บาท ดังนั้น ราคาปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยตันละ 5,668.82 บาท

ส่งผลให้เกษตรกรมียอดขายจากผลผลิตปาล์มน้ำมัน รวมทั้งสิ้น 167.13 ล้านบาท โดยกิจกรรมที่ส่งผลต่อต้นทุน โลจิสติกส์สินค้าปาล์มน้ำมัน ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ 1) การรวบรวมผลผลิตเพื่อเตรียมจำหน่าย 2) การขนส่งผลผลิตไปยังแหล่งรับซื้อ และ 3) การขนย้ายผลผลิตลง ณ แหล่งรับซื้อ ทั้งนี้ เกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้จะไม่พบค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษา เนื่องจากหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิต เกษตรกรจะจำหน่ายให้กับแหล่งรับซื้อทันที เพื่อรักษาคุณภาพน้ำมันปาล์ม ทำให้ไม่มีต้นทุนการเก็บรักษาสินค้าคงคลัง ซึ่งจำแนกต้นทุน โลจิสติกส์ตามกิจกรรมโลจิสติกส์ได้ ดังนี้

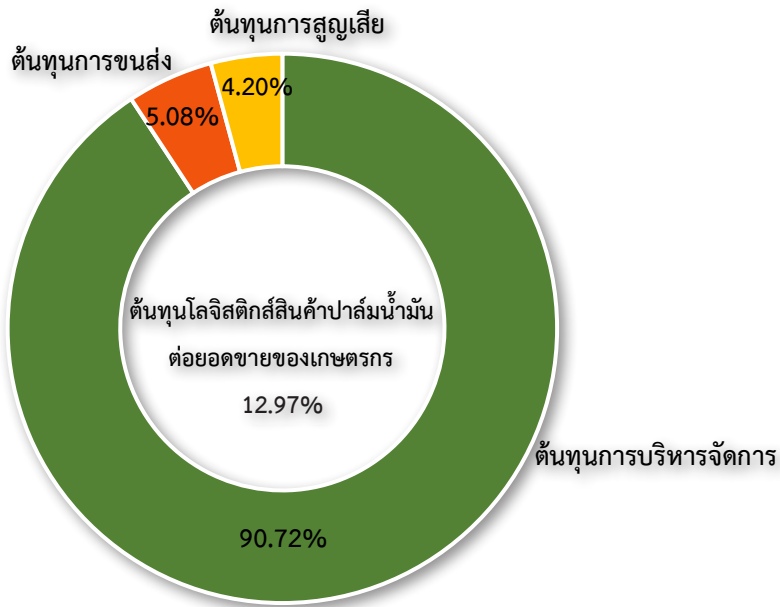
1. ต้นทุนการขนส่ง เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการขนส่งผลผลิตไปยังแหล่งรับซื้อในพื้นที่ ได้แก่ สหกรณ์ ลานเทพาปาล์ม และโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม โดยหลังจากที่เกษตรกรรวบรวมปาล์มน้ำมันที่เก็บเกี่ยวในแปลงแล้ว จะขนส่งผลปาล์มน้ำมันทั้งทะลายและผลปาล์มร่วงไปจำหน่ายให้กับแหล่งรับซื้อทันที โดยใช้พาหนะในการขนส่ง อาทิ รถบรรทุก 6 10 และ 12 ล้อ รถกระบะ และรถจักรยานยนต์พ่วงข้าง ก่อให้เกิดต้นทุนการขนส่งจากค่าขนส่งผลผลิตปาล์มน้ำมันจากแปลงของเกษตรกรไปยังแหล่งรับซื้อ ซึ่งเกษตรกรมีการขนส่ง 3 รูปแบบ ได้แก่ เกษตรกรขนส่งเอง เกษตรกรจ้างขนส่ง และแหล่งรับซื้อเป็นผู้ขนส่ง ส่งผลให้มีต้นทุนการขนส่งรวมทั้งสิ้น 1.10 ล้านบาท

2. ต้นทุนการบริหารจัดการ เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมบริหารจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวจนถึงขนส่งผลผลิตไปยังแหล่งรับซื้อ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ 1) การรวบรวมผลผลิตเพื่อเตรียมจำหน่าย แบ่งเป็น 2 กรณี คือ (1) เกษตรกรจ้างแรงงานแบบเหมาเพื่อดำเนินการ ตั้งแต่การเก็บผลผลิต แยกทะลายปาล์ม น้ำมัน วางกองผลผลิต และขนย้ายภายในแปลง รวมถึงขนส่งไปแหล่งรับซื้อ ซึ่งมี 3 รูปแบบ ได้แก่ (1.1) จ้างแรงงานเฉพาะเก็บเกี่ยวผลผลิต แยกทะลาย และวางกองรวมภายในแปลง (1.2) จ้างแรงงานเฉพาะขนผลผลิตภายในแปลง และนำขึ้นพาหนะเตรียมจำหน่าย และ (1.3) จ้างแรงงานแบบเหมา ตั้งแต่เก็บเกี่ยวผลผลิตจนถึงขนส่งไปจำหน่ายที่แหล่งรับซื้อ โดยคิดค่าจ้างแต่ละรูปแบบตามปริมาณผลผลิตที่จำหน่ายได้ มีอัตราค่าจ้างแตกต่างกันตามแต่ละพื้นที่ ที่ราคาต้นละ 300 – 1,200 บาท ซึ่งแบ่งจากรายได้ที่เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตได้ในแต่ละรอบ โดยค่าจ้างดังกล่าว จะคิดรวมค่าอุปกรณ์และพาหนะที่ใช้ในการดำเนินการด้วย อาทิ ถัง กระสอบปุ๋ย ไม้หรือด้ามเหล็กแยกทะลายปาล์ม และรถเข็น และ (2) เกษตรกรดำเนินการเอง ซึ่งพบเป็นส่วนใหญ่ โดยมีค่าใช้จ่ายจากการที่เกษตรกรจัดซื้ออุปกรณ์และพาหนะในการรวบรวมผลผลิตเพื่อนำไปจำหน่าย อาทิ ไม้หรือด้ามเหล็กแยกทะลายปาล์ม น้ำมัน ถัง และกระสอบสำหรับใส่ผลปาล์มร่วง ซึ่งค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับจำนวนที่ใช้ และอายุการใช้งานของอุปกรณ์และพาหนะ 2) การขนส่งผลผลิตไปยังแหล่งรับซื้อ เกิดจากในกรณีของเกษตรกรส่วนใหญ่ที่มีการจ้างแรงงานแบบเหมา ซึ่งได้รวมการจ้างขนส่งผลผลิตไปแหล่งรับซื้อแล้ว และ 3) การขนย้ายผลผลิตลง ณ แหล่งรับซื้อ เกิดขึ้นในกรณีที่แหล่งรับซื้อ มีการคิดค่าดำเนินการในการจัดการผลผลิตที่เกษตรกรนำไปจำหน่าย อาทิ ค่าขนน้ำหนัก ค่าคัดคุณภาพปาล์ม น้ำมัน และเครื่องมือ อุปกรณ์ในการยกและขนถ่ายสินค้า ทั้งนี้ ก่อให้เกิดต้นทุนการบริหารจัดการรวมทั้งสิ้น 19.66 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลจาก

การจ้างแรงงานในการตัดทะลายปาล์มน้ำมัน แทงทะลาย วางกองผลผลิต ขนย้ายผลผลิตในแปลง รวมถึงขนส่งผลผลิตไปแหล่งรับซื้อ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการจ้างแรงงานแบบเหมา เพื่อดำเนินการตั้งแต่ เก็บผลผลิตจนถึงขนส่งผลผลิตไปแหล่งรับซื้อ พบในกรณีที่มีปริมาณผลผลิตมาก เกษตรกรมีแปลงขนาดใหญ่ อยู่ในหลายพื้นที่ และเกษตรกรบางรายมีอายุมาก รวมถึงไม่มีทักษะและความเชี่ยวชาญในการสังเกต และตัดทะลายปาล์มน้ำมันตามอายุการเก็บเกี่ยวเพื่อนำไปจำหน่ายให้ได้ราคาสูง และตรงตามมาตรฐาน ที่แหล่งรับซื้อกำหนดไว้

3. ต้นทุนการสูญเสีย เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจาก 3 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) การรวบรวมผลผลิตเพื่อเตรียมจำหน่าย ซึ่งเกิดต้นทุนการสูญเสียจากน้ำหนักและคุณภาพผลผลิตลดลง จากการที่เกษตรกรหรือแรงงานจ้างเก็บเกี่ยวบางรายยังขาดประสบการณ์และความชำนาญในการตัดปาล์มน้ำมันตามช่วงอายุที่เหมาะสม หรือเร่งเก็บเกี่ยวผลผลิต จึงรวบรวมผลผลิตจากทะลายปาล์มที่ยังไม่สุกเต็มที่ มีผลดิบปน ทำให้เปอร์เซ็นต์น้ำมันในผลปาล์มน้ำมันน้อยและมีคุณภาพต่ำ หรือบางทะลายมีปาล์มน้ำมันสุกมากเกินไป ผลหลุดร่วงมาก มีนกกและหนูกัดกินผลและทะลายปาล์มน้ำมัน รวมถึงมีเชื้อราทำลาย นอกจากนี้ ช่วงที่ปาล์มน้ำมันให้ผลผลิตมากและสุกเต็มที่ มีบางส่วนร่วงใกล้โคนต้น รวมถึงติดค้างในกาบต้นปาล์มน้ำมัน ไม่สามารถเก็บรวบรวมไปจำหน่ายได้ทั้งหมด ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลดลงหรือไม่เป็นไปตามความต้องการ 2) การขนส่งผลผลิตไปยังแหล่งรับซื้อ เกิดจากการสูญเสียน้ำหนักและคุณภาพผลผลิตจากผลปาล์มร่วงหล่นระหว่างทางทำให้สูญเสียน้ำหนัก รวมถึงปริมาณน้ำมันในทะลายเปลี่ยนแปลง และผลผลิตเน่าเสีย จากที่ไม่สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ หรือการขนส่งที่ล่าช้ากว่าปกติ เนื่องจากในบางพื้นที่มีลานเทปาล์ม และโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มไม่เพียงพอ มีการจำกัดปริมาณรับซื้อต่อวัน รวมถึงผลผลิตตากแดดเป็นเวลานาน เป็นผลให้คุณภาพผลผลิตลดลง และ 3) การขนย้ายผลผลิตลง ณ แหล่งรับซื้อ เกิดจากผลผลิตไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพของแหล่งรับซื้อและถูกตีกลับ อาทิ ผลดิบหรือยังสุกไม่เต็ม ทะลายมีสิ่งเจือปน มีโรค สัตว์ และแมลงกัดกิน ส่งผลให้ต้นทุนการสูญเสียรวมทั้งสิ้น 0.91 ล้านบาท

ดังนั้น ต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ปี 2567 มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 21.67 ล้านบาท แบ่งเป็น ต้นทุนการขนส่ง 1.10 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.08 ของต้นทุนโลจิสติกส์ปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ต้นทุนการบริหารจัดการ 19.66 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 90.72 และต้นทุนการสูญเสีย 0.91 ล้านบาท ร้อยละ 4.20 ส่งผลให้ต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าปาล์มน้ำมันต่อยอดขายของเกษตรกร ปี 2567 คิดเป็นร้อยละ 12.97 (ภาพที่ 2)

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาพที่ 2 ต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าปาล์มน้ำมันต่อยอดขายของเกษตรกร ปี 2567

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เกษตรกรส่วนใหญ่มีการจ้างแรงงาน ตั้งแต่ตัด แหวะทะลาย เก็บ และรวบรวมผลผลิตจนถึงขนส่งไปจำหน่ายยังแหล่งรับซื้อ โดยคิดค่าจ้างแบบเหมา และเกษตรกรไม่สามารถประมาณการสัดส่วนค่าใช้จ่ายแยกแยะระหว่างต้นทุนการบริหารจัดการและต้นทุนการขนส่งได้ จึงเป็นข้อจำกัดในการคำนวณสัดส่วนต้นทุนการบริหารจัดการและต้นทุนการขนส่ง

2. ต้นทุนสินค้าปาล์มน้ำมันของเกษตรกรส่วนใหญ่มาจากต้นทุนการผลิต อาทิ ค่าปุ๋ย ค่ายา/สารเคมี ค่าจ้างแรงงาน และค่าต้นทุนอื่น ในขณะที่ต้นทุนโลจิสติกส์สินค้าปาล์มน้ำมันที่เกิดจากกิจกรรมหลังการเก็บเกี่ยวจนถึงขนส่งผลผลิตไปจำหน่าย มีสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับสัดส่วนต้นทุนการผลิตดังกล่าว ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นและเหมาะสมให้กับกลุ่มเกษตรกร อาทิ พันธุ์ปาล์มน้ำมัน ชุดตรวจวิเคราะห์ดิน รวมถึงจัดหาแม่ปุ๋ย และสนับสนุนเครื่องผสมปุ๋ยใช้เอง และจำหน่ายให้เกษตรกรในพื้นที่ในราคาถูกกว่า พร้อมทั้งสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนและจัดหาพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Cell) สำหรับใช้ในการสูบน้ำบาดาลหรือบ่อน้ำตื้น เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร

3. เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการบันทึกข้อมูลด้านการผลิตและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง อาทิ ปริมาณ ราคาผลผลิต ค่าจ้างแรงงาน ค่าขนส่ง ข้อมูลที่ได้จึงเป็นเพียงตัวเลขประมาณการของเกษตรกรรายบุคคลเท่านั้น ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความรู้และสร้างวินัยในการบันทึกข้อมูลต้นทุนแต่ละประเภทให้กับเกษตรกร รวมถึงส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรในรูปแบบสหกรณ์และวิสาหกิจชุมชน โดยมีการวางแผนการผลิต การบริหารจัดการ การรวบรวมผลผลิตเพื่อขนส่งผลผลิตไปจำหน่ายยังแหล่งรับซื้อ พร้อมทั้งสนับสนุนองค์ความรู้ พัฒนาทักษะใหม่ (Reskill and Upskill) เพื่อช่วยลดต้นทุนการขนส่ง ต้นทุนการสูญเสียของเกษตรกร และสามารถต่อรองราคากับแหล่งรับซื้อ

4. เกษตรกรมีการนำผลผลิตไปจำหน่ายให้แหล่งรับซื้อทันทีหลังจากการเก็บเกี่ยว เพื่อรักษาคุณภาพของปาล์มน้ำมัน แต่บางพื้นที่มีแหล่งรับซื้อไม่เพียงพอ และมีปริมาณรับซื้อจำกัด ทำให้เกษตรกรไม่สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ทัน ส่งผลให้ผลผลิตเน่าเสีย ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรสร้างความร่วมมือกับแหล่งรับซื้อและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดหาสถานที่รวบรวมและเก็บรักษาผลผลิต ในพื้นที่ที่มีลานเทพาล์มและโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มอย่างจำกัด เพื่อป้องกันผลผลิตเน่าเสียระหว่างรอจำหน่าย รวมถึงทำข้อตกลงกับแหล่งรับซื้อเพื่อให้มารับซื้อผลผลิต ณ จุดรวบรวมตามรอบและปริมาณที่กำหนด เพื่อให้สามารถต่อรองราคาผลผลิตกับแหล่งรับซื้อได้ ซึ่งเป็นการช่วยลดต้นทุนการสูญเสีย ลดภาระต้นทุนการเก็บรักษา และต้นทุนการขนส่ง

ต้นทุปโลจิสติกส์สินค้าปาล์มน้ำมัน
ต่อยอดขายของเกษตรกร ปี 2567

ส่วนที่ 4

แนวทางการบริหารจัดการ สินค้าเกษตรที่สำคัญ ในกลุ่มน้ำสะแกกรัง

ส่วนนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
พื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะ
กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร

แนวทางการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญในกลุ่มน้ำสะแกกรัง

การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นให้เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างเหมาะสม กับศักยภาพของพื้นที่ และตอบสนองต่อความต้องการของตลาด โดยสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) ประเด็น (03) การเกษตร แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ซึ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการทรัพยากรทางการเกษตรเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม โดยประเทศไทย มีลุ่มน้ำหลักหลายแห่งที่ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรมที่สำคัญ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 ได้มีการกำหนดและแบ่งขอบเขตลุ่มน้ำหลักของประเทศเป็น 22 ลุ่มน้ำ โดยลุ่มน้ำสะแกกรังเป็นหนึ่งในลุ่มน้ำที่สำคัญของประเทศไทย มีพื้นที่รวม 3.07 ล้านไร่ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี นครสวรรค์ และกำแพงเพชร มีแม่น้ำสะแกกรังเป็นแม่น้ำสายหลัก และมี 6 ลุ่มน้ำสาขา ได้แก่ 1) ลำน้ำแม่วงก์ 2) คลองโพธิ์ 3) ห้วยทับเสลา 4) แม่น้ำสะแกกรังตอนล่างส่วนที่ 1 5) แม่น้ำสะแกกรังตอนล่างส่วนที่ 2 และ 6) แม่น้ำสะแกกรังตอนล่างส่วนที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ประมาณ 1.80 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 58.54 ของพื้นที่ในลุ่มน้ำสะแกกรัง โดยมีสินค้าข้าวและมันสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เนื่องจากเป็นพืชที่เกษตรกรนิยมปลูกและเป็นรายได้หลักของเกษตรกรในลุ่มน้ำสะแกกรัง อย่างไรก็ตาม เกษตรกรยังมีการผลิตพืชที่พึ่งพาน้ำฝนเป็นหลัก ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรมีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ ต้นทุนการผลิตสูงและยังประสบกับปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติทั้งพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยและภัยแล้ง ดังนั้น การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม จึงเป็นแนวทางที่สำคัญในการยกระดับศักยภาพของพื้นที่ควบคู่ไปกับการยกระดับและเพิ่มรายได้ภาคการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร ได้จัดทำแนวทางการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญในกลุ่มน้ำสะแกกรัง ได้แก่ ข้าวและมันสำปะหลัง ดังนี้

1) ข้าว ประกอบด้วย **กลยุทธ์ที่ 1** ส่งเสริมการพัฒนานองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว โดยส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์ข้าวที่มีศักยภาพ สนับสนุนการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีเพื่อการผลิตข้าวอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มในการบริหารจัดการเศรษฐกิจเหลือใช้ทางการเกษตรร่วมกัน **กลยุทธ์ที่ 2** ส่งเสริมคนรุ่นใหม่ให้สืบทอดอาชีพการทำนาสมัยใหม่ โดยสร้างแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่ก้าวสู่อาชีพการทำนาสมัยใหม่ และสนับสนุนให้เกษตรกรรุ่นใหม่เป็นเจ้าของธุรกิจการเกษตร **กลยุทธ์ที่ 3** ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปข้าวให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด ทั้งในและต่างประเทศ โดยส่งเสริมการผลิตและแปรรูปข้าวให้ได้มาตรฐาน และส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็ง **กลยุทธ์ที่ 4** เพิ่มทักษะและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกร โดยถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกษตรกรในการ ลดต้นทุนการผลิตข้าว จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการทำบัญชีฟาร์ม รวมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้และฝึกทักษะการผลิตสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพ และ**กลยุทธ์ที่ 5** ส่งเสริมการบริหารจัดการความเสี่ยงในการปลูกข้าว โดยส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำ บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนรับมือภัยพิบัติในพื้นที่ และส่งเสริมให้เกษตรกรทำประกันภัยข้าว

2) มันสำปะหลัง ประกอบด้วย **กลยุทธ์ที่ 1** ส่งเสริมการพัฒนานองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง โดยส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์มันสำปะหลังที่มีศักยภาพ สนับสนุนการใช้ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังคุณภาพและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังคุณภาพ รวมทั้งจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีเพื่อการผลิต มันสำปะหลังอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน **กลยุทธ์ที่ 2** ส่งเสริมคนรุ่นใหม่เข้าสู่อาชีพเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังมีอาชีพ โดยสร้างแรงจูงใจคนรุ่นใหม่ให้เป็นเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังมีอาชีพและแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ระหว่างรุ่น **กลยุทธ์ที่ 3** ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปมันสำปะหลังให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด ทั้งในและต่างประเทศ โดยส่งเสริมการผลิตและแปรรูปมันสำปะหลังให้ได้มาตรฐาน และส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็ง **กลยุทธ์ที่ 4** เพิ่มทักษะและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกร โดยส่งเสริมการลดต้นทุนและวางแผนการผลิตมันสำปะหลังอย่างเป็นระบบ สร้างความตระหนักและส่งเสริมการใช้บัญชีฟาร์มเพื่อการจัดการที่ยั่งยืน ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่หลากหลายลดการพึ่งพาการปลูกพืชเชิงเดี่ยว รวมทั้งพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ และ**กลยุทธ์ที่ 5** ส่งเสริมการบริหารจัดการความเสี่ยงในการปลูกมันสำปะหลัง โดยส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำ บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนรับมือภัยพิบัติในพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการทำประกันภัยมันสำปะหลัง

ทั้งนี้ แนวทางการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญดังกล่าว จะสามารถนำไปใช้ประกอบ การพัฒนาสินค้าข้าวและมันสำปะหลังในกลุ่มน้ำสะแกกรัง โดยเป็นการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร ผ่านการบูรณาการร่วมกัน ทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งจะช่วย สนับสนุนและสร้างโอกาสในการพัฒนาเกษตรกร ในพื้นที่ให้มีศักยภาพและสามารถสร้างผลตอบแทน ทางเศรษฐกิจที่มั่นคงและยั่งยืน

ส่วนที่ 5

ทำความเข้าใจ EUDR ก่อนมีผลบังคับใช้

ส่วนองค์การการค้าโลกและพหุภาคี
กองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ

EUDR

ทำความเข้าใจ EUDR ก่อนมีผลบังคับใช้

วิกฤตป่าไม้... จุดเริ่มต้นของกฎหมาย EUDR

จากรายงานขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization: FAO) พบว่า ในระหว่างปี 2533 ถึง 2563 พื้นที่ป่าขนาด 420 ล้านเฮกตาร์ หรือประมาณร้อยละ 10 ของพื้นที่ป่าทั่วโลก สูญเสียไปจากการตัดไม้ทำลายป่า (Deforestation) และความเสื่อมโทรมของป่า (Forest Degradation) ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากฝีมือมนุษย์ นอกจากนี้ รายงานของคณะทำงานระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change: IPCC) เมื่อปี 2562 รายงานว่า ร้อยละ 11 ของปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดมีสาเหตุหลักมาจากการตัดไม้ทำลายป่าเพื่อขยายพื้นที่เกษตรกรรมและปศุสัตว์ ซึ่งท้ายที่สุดก็จะส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) รวมถึงศักยภาพในการผลิตสินค้าเกษตรในอนาคต

สหภาพยุโรป (European Union: EU) ในฐานะตลาดนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารรายใหญ่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดไม้ทำลายป่าทั่วโลก ได้ร่วมกันหาข้อตกลงในระดับภูมิภาคเพื่อแก้ไขปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า และความเสื่อมโทรมของป่า ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2566 คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission: EC) ได้จัดทำกฎหมายว่าด้วยการนำเข้าและส่งออกสินค้าที่มีความเกี่ยวข้องกับ

การตัดไม้ทำลายป่าและความเสื่อมโทรมของป่า (EU Deforestation - free Product Regulation: EUDR)¹ ที่มีการกำหนดเงื่อนไขด้านการประเมินความเสี่ยงของสินค้าและการจัดทำข้อมูลสินค้าที่ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก และผู้จัดจำหน่ายสินค้าใน EU ต้องปฏิบัติตาม จึงเป็นที่น่าจับตามองว่ากฎหมายดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรอย่างไร

EUDR คืออะไร?

EUDR หรือ EU Deforestation - free Product Regulation คือกฎหมายของสหภาพยุโรป ที่มีเป้าหมายเพื่อลดการผลิตและบริโภคสินค้าที่เกิดจากการตัดไม้ทำลายป่าหรือทำให้ป่าเสื่อมโทรม โดยกำหนดให้สินค้าที่จะเข้าสู่ตลาดสหภาพยุโรปต้อง “ปลอดจากการตัดไม้ทำลายป่า” และกระบวนการผลิต ต้องเป็นไปตามกฎหมายของประเทศผู้ผลิต ทั้งนี้ ผู้ประกอบการที่ต้องการผลิตและจำหน่ายสินค้าในตลาด สหภาพยุโรปต้องจัดทำระบบตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อให้สามารถพิสูจน์แหล่งที่มาของสินค้าได้อย่างโปร่งใส

เงื่อนไขหลักในการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าสู่ตลาด EU

กฎหมาย EUDR บังคับใช้กับผู้ประกอบการใน EU ได้แก่ ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก และผู้จัดจำหน่าย สินค้า โดยสินค้าทั้ง 7 รายการที่จะนำเข้าหรือส่งออกจาก EU ต้องเป็นไปตามเงื่อนไข 3 ข้อหลัก ได้แก่

(1) ต้องเป็นสินค้า Deforestation - free หมายถึง สินค้าที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับการผลิตในพื้นที่ที่มีการตัดไม้ทำลายป่าหรือพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมหลังจากวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(2) สินค้าต้องไม่ขัดกับกฎหมายของประเทศผู้ผลิต

(3) ก่อนการนำเข้า/ส่งออกสินค้า ผู้นำเข้า/ส่งออกต้องนำส่งรายงานการตรวจสอบและประเมิน (Due Diligence Statement) ให้กับหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ (Competent Authority: CA) ที่แต่ละประเทศสมาชิก EU มอบหมาย ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยรายงานดังกล่าวต้องยืนยันได้ว่าสินค้าไม่มีความเสี่ยงหรือมีความเสี่ยงที่ละทิ้งได้ (Negligible Risk) ต่อการไม่สอดคล้อง กับเงื่อนไขในข้อ (1) และ (2)

¹ ชื่อทางการ: REGULATION (EU) 2023/1115 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 31 May 2023 on the making available on the Union market and the export from the Union of certain commodities and products associated with deforestation and forest degradation and repealing Regulation (EU) No 995/2010

กฎหมาย EUDR ครอบคลุมสินค้าใดบ้าง?

ปัจจุบันสินค้าที่อยู่ภายใต้กฎหมาย EUDR มีทั้งหมด 7 รายการ ได้แก่

- (1) **โคกระบือ** อาทิ โคกระบือมีชีวิต เนื้อโคกระบือ และเครื่องในโคกระบือ
- (2) **โกโก้** อาทิ เมล็ดโกโก้ ผงโกโก้ และช็อกโกแลต
- (3) **กาแฟ** อาทิ กาแฟทั้งที่คั่วและไม่ได้คั่ว
- (4) **ปาล์มน้ำมัน** อาทิ เมล็ดปาล์ม น้ำมันปาล์ม และกากน้ำมันปาล์ม
- (5) **ยางพารา** อาทิ ยางธรรมชาติ ยางผสม (คอมพาวนด์) และยางรถยนต์
- (6) **ถั่วเหลือง** อาทิ ถั่วเหลืองสำหรับเพาะปลูก น้ำมันถั่วเหลือง และกากน้ำมันถั่วเหลือง
- (7) **ไม้** อาทิ ไม้พืน ถ่านไม้ สิ่งพิมพ์ และที่นั่งที่ทำด้วยไม้

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการยุโรปจะทบทวนการบังคับใช้กฎหมายทุก 5 ปี โดยอาจเพิ่มรายการสินค้าให้ครอบคลุมสินค้าที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ป่าทำลายป่า

เจาะลึกกระบวนการตรวจสอบและประเมิน (Due Diligence)

รายงานการตรวจสอบและประเมินต้องครอบคลุมข้อมูลจากกระบวนการตรวจสอบ 3 ขั้นตอน สำคัญ ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมข้อมูล (Collection of Information) ผู้นำเข้า/ส่งออกต้องรวบรวมข้อมูลตามที่กำหนดในกฎหมาย EUDR อาทิ ชื่อสินค้า ประเทศผู้ผลิต และตำแหน่งที่ผลิต (Geolocation) ซึ่งถือเป็นข้อมูลที่สำคัญที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ผู้นำเข้า/ส่งออกต้องประเมินความเสี่ยงจากข้อมูลที่รวบรวมมา โดยพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิ พื้นที่ป่า การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และระดับความเสี่ยงของประเทศผู้ผลิตสินค้า

ขั้นตอนที่ 3 การบรรเทาความเสี่ยง (Risk Mitigation) หากผลการประเมินพบว่าสินค้ายังมีความเสี่ยงที่ไม่สามารถละทิ้งได้ ผู้นำเข้า/ส่งออกต้องมีมาตรการบรรเทาความเสี่ยง เช่น การจัดหาข้อมูลเพิ่มเติม หรือ การลงพื้นที่ตรวจสอบ (Audit) แหล่งผลิตสินค้า

การกำหนดระดับความเสี่ยงของประเทศผู้ผลิตสินค้าและสถานะของประเทศไทย

ภายใต้กฎหมาย EUDR คณะกรรมาธิการยุโรปได้กำหนดระดับความเสี่ยงของการผลิตสินค้าที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายฯ ให้กับประเทศผู้ผลิตสินค้าแต่ละประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ความเสี่ยงสูง (High Risk) ความเสี่ยงปานกลาง (Standard Risk) และความเสี่ยงต่ำ (Low Risk) ทั้งนี้ EU จะกำหนดระดับความเสี่ยงตามเกณฑ์ที่สำคัญ ได้แก่ อัตราการสูญเสียป่าไม้และการเสื่อมโทรมของป่า ประสิทธิภาพและความเข้มแข็งของระบบกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายภายในประเทศ การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและสิทธิของชนพื้นเมือง ความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือของข้อมูลสถิติและระบบติดตาม รวมถึงระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการป้องกันการทำลายป่า การมีนโยบายสนับสนุนการผลิตอย่างยั่งยืน การปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม และการมีระบบรับรอง (Certification Schemes) ที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะช่วยสะท้อนถึงความตั้งใจของประเทศในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเพิ่มความเชื่อมั่นของตลาดยุโรป โดยเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2568 EU ได้ประกาศการจัดกลุ่มประเทศผู้ผลิตพร้อมระดับความเสี่ยง ซึ่งไทยถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มความเสี่ยงต่ำ

ทั้งนี้ EU จะมีการทบทวนระดับความเสี่ยงของประเทศผู้ผลิตสินค้าเป็นระยะ โดยพิจารณาจากหลักฐานใหม่ตามความจำเป็น เพื่อปรับปรุงความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

การตรวจสอบสินค้าตามกฎหมาย EUDR และบทลงโทษ

ประเทศสมาชิก EU จะแต่งตั้งหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ (Competent Authority: CA) เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบผู้ประกอบการและสินค้านำเข้า/ส่งออกให้เป็นไปตามกฎหมาย EUDR ซึ่งปริมาณการตรวจขึ้นอยู่กับระดับความเสี่ยงของประเทศผู้ผลิตสินค้า โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) สินค้าจากประเทศที่มีระดับความเสี่ยงต่ำและความเสี่ยงปานกลาง หน่วยงาน CA จะตรวจผู้นำเข้า/ส่งออกสินค้าจากประเทศที่มีระดับความเสี่ยงต่ำและความเสี่ยงปานกลางเป็นสัดส่วนอย่างน้อยร้อยละ 1 และ 3 (ตามลำดับ) ของจำนวนผู้นำเข้า/ส่งออก สินค้าจากประเทศที่มีระดับความเสี่ยงต่ำทั้งหมด

ข้อยกเว้นสำหรับประเทศความเสี่ยงต่ำ ผู้นำเข้าสินค้าจากประเทศที่มีระดับความเสี่ยงต่ำ (EU ประเมินข้อมูลแล้วไม่พบสินค้าที่สุ่มเสี่ยงต่อกฎหมาย EUDR และไม่มีส่วนผสมหรือส่วนประกอบที่มาจากประเทศที่มีระดับความเสี่ยงปานกลางและความเสี่ยงสูง) จะไม่ถูกบังคับให้ต้องประเมินความเสี่ยงและกำหนดมาตรการบรรเทาความเสี่ยง ซึ่งไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มความเสี่ยงต่ำนี้ด้วย

2) สินค้าจากประเทศที่มีระดับความเสี่ยงสูง หน่วยงาน CA จะตรวจผู้นำเข้า/ส่งออกสินค้าจากประเทศที่มีระดับความเสี่ยงสูงเป็นสัดส่วนอย่างน้อยร้อยละ 9 ของจำนวนผู้นำเข้า/ส่งออกสินค้าจากประเทศที่มีระดับความเสี่ยงสูงทั้งหมด และจะตรวจสินค้าจากประเทศที่มีระดับความเสี่ยงสูงโดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9 ของปริมาณสินค้าทั้งหมด

- การแก้ไขข้อบกพร่อง (Corrective Action) เมื่อหน่วยงาน CA ตรวจพบว่าผู้ประกอบการหรือสินค้าไม่เป็นไปตามกฎหมาย EUDR ผู้นำเข้า/ส่งออกหรือผู้จัดจำหน่ายสินค้าจะต้องดำเนินการมาตรการแก้ไขข้อบกพร่อง อาทิ ระบุการนำเข้า/จัดจำหน่ายสินค้า เรียกคืนสินค้า หรือทำลายสินค้า

- บทลงโทษ (Penalties) ผู้นำเข้า/ส่งออกหรือผู้จัดจำหน่ายที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย EUDR จะได้รับการลงโทษตามที่แต่ละประเทศสมาชิก EU ได้บัญญัติไว้ โดยจะครอบคลุมมาตรการ อาทิ การยึดสินค้า การห้ามนำเข้าสินค้า และการเรียกเก็บค่าปรับเป็นมูลค่าสูงถึงร้อยละ 4 ของผลประกอบการรายปีของผู้ประกอบการ

สถานะการบังคับใช้กฎหมาย EUDR

ล่าสุด เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2568 คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission: EC) ได้เสนอให้ขยายเวลาบังคับใช้กฎระเบียบ EUDR ออกไปอีก เนื่องจากความไม่พร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ของ EU เอง โดยมีข้อเสนอให้ **เลื่อนการบังคับใช้กฎระเบียบกับผู้ประกอบการรายเล็กและรายย่อยเป็นระยะเวลา 6 เดือน (จากวันที่ 30 มิถุนายน 2569 เป็นวันที่ 30 ธันวาคม 2569) และสำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ให้คงวันบังคับใช้ไว้ตามเดิม (30 ธันวาคม 2568) แต่ให้มีช่วงเวลาผ่อนผัน (Grace Period) อีก 6 เดือน (30 มิถุนายน 2569)** ซึ่งสภายุโรป (European Parliament) อยู่ระหว่างพิจารณาข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ EC และจะประกาศผลการพิจารณาต่อไป

การเตรียมการของไทย

หน่วยงานของไทยได้มีการพัฒนาระบบดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมาย EUDR อาทิ ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ และการระบุพิกัดทางภูมิศาสตร์ โดยในปัจจุบันอยู่ระหว่างการพัฒนา 4 แพลตฟอร์ม ที่สำคัญ ได้แก่

1) Deforestation - Free Analysis Platform โดยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ หรือ NECTEC มีเป้าหมายหลักเพื่อช่วยให้ผู้ใช้งานตรวจสอบพื้นที่เพาะปลูกตาม EU - Information System ได้ง่ายขึ้น ซึ่งเชื่อมโยงข้อมูลจากหลายแหล่งทั้งในและต่างประเทศ พร้อมทั้งปรับแต่งข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่ใช้งานได้ทันที

2) แพลตฟอร์ม “LANDX” หรือ “Land Explorer” พัฒนาขึ้นโดยสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA เป็นการนำประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศเพื่อบริหารจัดการที่ดิน โดยใช้ชุดข้อมูลแผนที่ภาพถ่ายจากดาวเทียมของประเทศไทยในการยืนยันว่าพื้นที่ที่เกษตรกรทำการเพาะปลูกอยู่นั้น เป็นพื้นที่ป่า หรือมีสิทธิในการใช้ที่ดินที่ถูกต้องหรือไม่

3) Traceability Platform และ Geolocation Platform โดยการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) หรือ ARDA ซึ่งข้อมูลใน Traceability Platform จะมีความครอบคลุมตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน โดยฐานข้อมูลที่ใช้เป็นหลักมาจากข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร และจะเชื่อมโยงไปยัง Geolocation Platform ที่เป็นแผนที่ ซึ่งจะประเมินว่าผลผลิตจากแหล่งผลิตนั้น ๆ มีความเสี่ยงที่จะอยู่ในพื้นที่ป่าไม้ระดับใด นอกจากนี้ Traceability Platform จะอำนวยความสะดวกในการออก Due Diligence Statement ให้กับผู้ประกอบการ เพื่อยืนยันว่าสินค้าที่ผลิตปลอดจากการตัดไม้ทำลายป่า

4) แพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับการติดตามและส่งเสริมสินค้าปลอดการตัดไม้ทำลายป่าภายใต้มาตรการ EUDR โดยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อการตรวจสอบ Due Diligence และเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาครัฐ โดยคาดว่าจะเปิดให้มีการทดสอบการใช้งานในเดือนกรกฎาคม 2569

การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการที่ต้องการส่งออกสินค้าที่อยู่ภายใต้กฎหมาย EUDR ทั้ง 7 รายการ ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติตามกฎหมาย EUDR และเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) ข้อมูลแหล่งที่มาและพิกัดภูมิศาสตร์ (Traceability & Geolocation) จัดทำข้อมูลแหล่งผลิตให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ พร้อมระบุพิกัดพื้นที่เพาะปลูกหรือแหล่งวัตถุดิบอย่างชัดเจน เพื่อยืนยันว่าสินค้าไม่ได้มาจากพื้นที่ที่มีการตัดไม้ทำลายป่าหรือทำให้ป่าเสื่อมโทรม

2) รายงานการตรวจสอบและประเมิน (Due Diligence Statement) ต้องจัดทำเอกสารและหลักฐานเพื่อยืนยันว่าสินค้าปลอดจากการตัดไม้ทำลายป่าและมีการปฏิบัติที่เป็นไปตามกฎหมายของประเทศผู้ผลิต

3) การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ทำการประเมินความเสี่ยงในห่วงโซ่อุปทาน โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่มีการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเพื่อนำมาผลิตสินค้าและส่งออกไปยัง EU หากนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศที่มีความเสี่ยงปานกลางหรือสูง พร้อมจัดทำมาตรการหรือการดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยง

ถึงแม้ว่าปัจจุบันไทยถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีระดับความเสี่ยงต่ำ แต่เนื่องจาก EU จะมีการทบทวนหลักฐานตามความจำเป็น และปรับปรุงระดับความเสี่ยงของประเทศผู้ผลิตสินค้าให้มีความเหมาะสมเป็นระยะ ดังนั้น ไทยจึงควรรักษามาตรฐานของประเทศผู้มีความเสี่ยงระดับต่ำในการดำเนินการผลิตสินค้าตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในกฎหมาย EUDR เพื่อให้ไทยสามารถส่งออกสินค้าที่อยู่ภายใต้กฎหมาย EUDR ได้อย่างต่อเนื่อง

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายฉันทานนท์ วรรณเขจร

นายวินิต อธิสุข

นางสาวตาปี วัชรารุ่ง

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร

คณะผู้จัดทำ

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2568 และแนวโน้มปี 2569

นางสาวพนิดา ไพบูลย์จิตต์อารี

นางสาวมินท์ฐิตา ธนวงศ์จิรสิน

นายพงษ์พีระ มุขแจ้ง

นายวาธีศร ศรีวิราษ

นางสาวเมธาวี ภูระยา

นายธนิต อุปมายันต์

นางสาวกัลย์สุดา ส่งสวัสดิ์

นายจิรายุ จะเรียมพันธ์ุ

นางสาวธัญลักษณ์ ทิพย์มณฑิรา

นายชิตพันธ์ุ เชิดชูไชย

นายรัฐภูมิ อธิรัตน์

นางสาวธิดารัตน์ ทรจักร

ผู้อำนวยการส่วนวิเคราะห์

และประมาณการเศรษฐกิจการเกษตร

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
Office of Agricultural Economics
ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

 www.oae.go.th